

แผนเผชิญเหตุ ปีการศึกษา 2568

โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาราชบุรี

คำนำ

ปัจจุบันสถานศึกษาต้องเผชิญกับความหลากหลายของภัยที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียน ครู บุคลากร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

แผนเผชิญเหตุของสถานศึกษาเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกัน เตรียมความพร้อม และรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยได้จำแนกกลุ่มภัยออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)
๒. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)
๓. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)
๔. ภัยที่เกิดจากผลกระทบสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)

การจัดทำแผนเล่มนี้มุ่งเน้นให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ฉุกเฉิน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขสถานการณ์ทางสถานศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนเผชิญเหตุฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงในสถานศึกษา และสามารถพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในอนาคตอย่างต่อเนื่อง

งานความปลอดภัยสถานศึกษา
โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา	๑
แผนผังโรงเรียน	๑
อุปกรณ์ป้องกันและเฝ้าระวังภัย	๓
๑. ตำแหน่งที่เก็บอุปกรณ์ดับเพลิง	๓
๒. กล้องวงจรปิด	๑๐
ขอข่ายความปลอดภัย	๑๑
มาตรการความปลอดภัย	๑๒
แนวปฏิบัติการเผชิญเหตุ	๑๔
๑. กลุ่มภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)	๑๖
๑.๑ การล่อลวงละเมิดทางเพศ	๑๖
๑.๒ การทะเลาะวิวาท	๑๘
๑.๓ การกลั่นแกล้งรังแก	๒๑
๑.๔ การชุมนุมประท้วงและการจลาจล	๒๔
๑.๕ การก่อวินาศกรรม	๒๘
๑.๖ การระเบิด	๓๓
๑.๗ สารเคมีและวัตถุอันตราย	๓๘
๑.๘ การล่อลวง ลักพาตัว	๔๑
๒. กลุ่มภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)	๔๓
๒.๑ ภัยธรรมชาติ	๔๓
๒.๑.๑ แผ่นดินไหว	๔๓
๒.๑.๒ อุทกภัย	๔๘
๒.๑.๓ วาตภัย	๕๒
๒.๒ ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง	๕๙
๒.๓ ภัยจากยานพาหนะ	๖๑
๒.๔ ภัยจากการจัดกิจกรรม	๖๔
๓. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)	๗๒
๓.๑ การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง	๗๒
๓.๒ การคุกคามทางเพศ	๗๔
๓.๓ การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม	๗๗
๔. ภัยที่เกิดจากผลกระทบสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)	๘๒
๔.๑ ภาวะจิตเวช	๘๒
๔.๒ ติดเกม	๘๔

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
๔.๓ ยาเสพติด	๘๗
๔.๔ โรคระบาดในมนุษย์	๙๐
๔.๕ ภัยไซเบอร์	๙๒
๔.๖ การพนัน	๙๘
๔.๗ มลภาวะเป็นพิษ	๑๐๓
๔.๘ โรคระบาดในสัตว์	๑๐๕
๔.๙ ภาวะทุพโภชนาการ	๑๐๖
การประเมินภัยที่เสี่ยงสูงของโรงเรียน ๕ อันดับแรก	๑๐๘
ช่องทางติดต่อสื่อสารของสถานศึกษา	๑๐๘
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๐๙
ภาคผนวก	๑๑๑

ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

ที่อยู่ เลขที่ ๗๕ ถ.บ้านสวนกล้วย ตำบล บ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ ๗๐๑๑๐

โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๑๑๔๐๐

โทรสาร ๐๓๒-๒๑๐๒๒๖

เว็บไซต์ www.rr.ac.th

Facebook : โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เพจหลัก

Tiktok : โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง หลัก

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

ระดับที่เปิดสอน มัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตโรงเรียน

ทิศ	บริเวณรอบข้าง
เหนือ	ถนนบ้านสวนกล้วย
ใต้	ถนนข้างวัดบ้านโป่ง
ตะวันออก	ชุมชนหลังโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
ตะวันตก	ถนนเรียบทางรถไฟ

แผนผังโรงเรียน

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

ตำแหน่ง	วิทยฐานะ	ระดับ	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (คน)		
		ตำแหน่ง	ชาย	หญิง	รวม
๑. ผู้อำนวยการโรงเรียน	-	คศ.๑	๐	๐	๐
	ชำนาญการ	คศ.๒	๐	๐	๐
	ชำนาญการพิเศษ	คศ.๓	๐	๐	๐
	เชี่ยวชาญ	คศ.๔	๐	๑	๑
	เชี่ยวชาญพิเศษ	คศ.๕	๐	๐	๐
	รวม	-	๐	๑	๑
๒. รองผู้อำนวยการโรงเรียน	-	คศ.๑	๐	๐	๐
	ชำนาญการ	คศ.๒	๑	๑	๒
	ชำนาญการพิเศษ	คศ.๓	๐	๒	๒
	เชี่ยวชาญ	คศ.๔	๐	๐	๐
	รวม	-	๑	๓	๔
ตำแหน่ง	วิทยฐานะ	ระดับ	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (คน)		
		ตำแหน่ง	ชาย	หญิง	รวม
๓. ครู	-	คศ.๑	๑๒	๑๕	๒๗
	ชำนาญการ	คศ.๒	๒๐	๒๘	๔๘
	ชำนาญการพิเศษ	คศ.๓	๘	๓๒	๔๐
	เชี่ยวชาญ	คศ.๔	๐	๐	๐
	เชี่ยวชาญพิเศษ	คศ.๕	๐	๐	๐
	รวม	-	๔๐	๗๕	๑๑๕
๔. ครูผู้ช่วย	-	ครูผู้ช่วย	๑	๖	๗
๕. ลูกจ้างประจำ	-	-	๑	๐	๑
๖. พนักงานราชการ	-	-	๐	๐	๐
๗. ลูกจ้างชั่วคราว	-	-	๑๒	๑๙	๓๑
รวมทั้งหมด			๕๕	๑๐๔	๑๕๙

ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ปีการศึกษา ๒๕๖๘

เพศ ชั้น	ชาย	หญิง	รวม	ห้องเรียน
ม.๑	๒๑๙	๒๔๗	๔๖๖	๑๒
ม.๒	๒๑๕	๒๔๑	๔๕๖	๑๒
ม.๓	๒๐๒	๒๔๙	๔๕๑	๑๒
รวมมัธยมต้น	๖๓๖	๗๕๗	๑,๓๙๓	๓๖
ม.๔	๑๖๔	๒๓๒	๓๙๖	๑๐
ม.๕	๑๖๐	๒๓๑	๓๙๑	๑๐
ม.๖	๑๔๓	๒๔๕	๓๘๘	๑๐
รวมมัธยมปลาย	๔๖๗	๗๐๘	๑,๑๗๕	๓๐
รวมทั้งสิ้น	๑,๑๐๓	๑,๔๖๕	๒,๕๖๘	๖๖

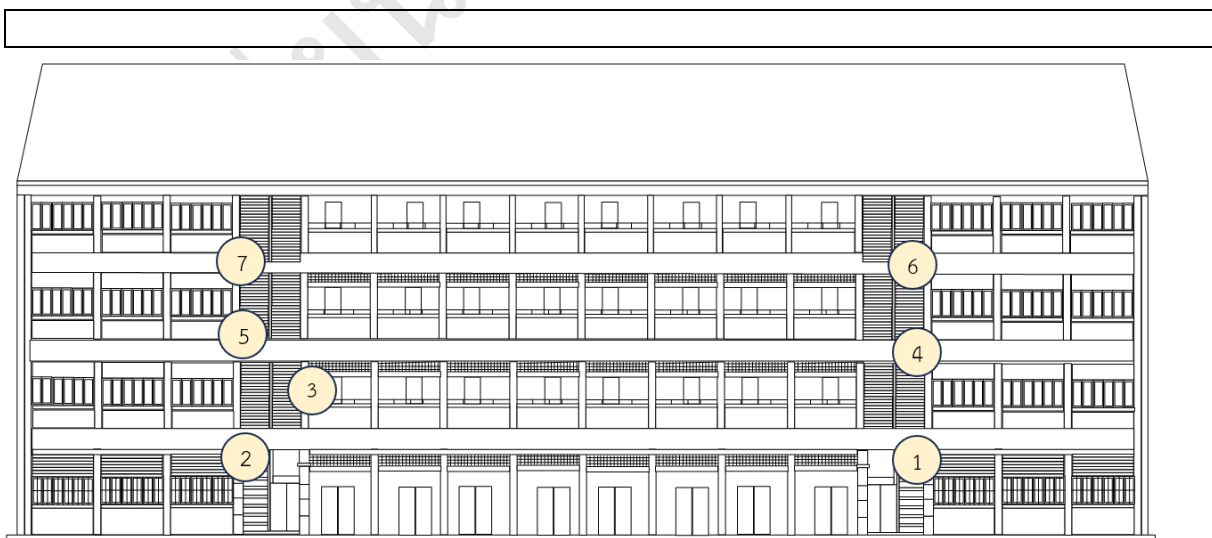
อุปกรณ์ป้องกันและเฝ้าระวังภัย

๑. ตำแหน่งที่ตั้งถังดับเพลิง

โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยโดยจัดหาถังดับเพลิงทั้งหมดจำนวน ๓๕ ถัง มีการตรวจสอบปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง หากตรวจสอบพบถังดับเพลิงไม่พร้อมใช้งาน จะดำเนินการเปลี่ยนน้ำยา โดยติดตั้งไว้ตามอาคารดังนี้

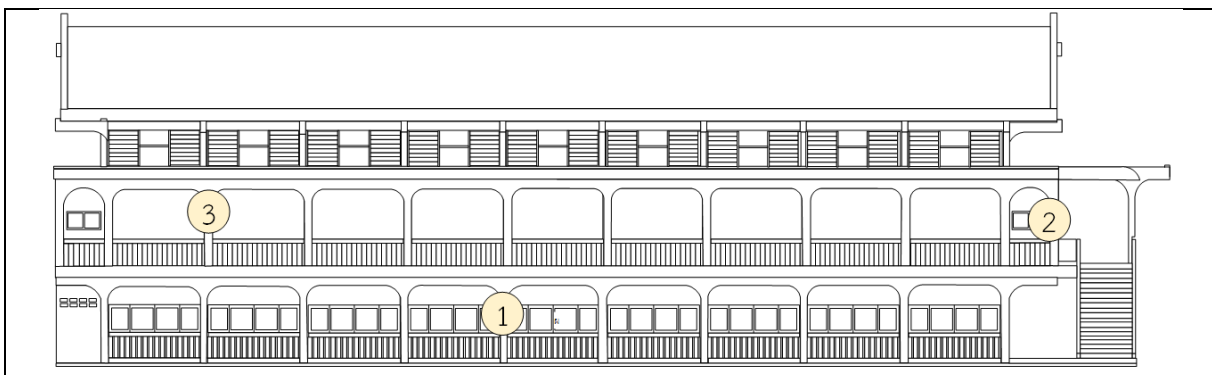
อาคาร ๑ ติดตั้งบริเวณทางขึ้นบันไดของชั้น ๒ , ๓ , ๔ และบริเวณหน้าห้อง ๑๒๔

มีถังดับเพลิงทั้งหมด ๗ ถัง

หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง	หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง
๑		ระหว่างชั้น ๑ - ๒ ฝั่งขวาอาคาร	๕		ระหว่างชั้น ๒ - ๓ ฝั่งซ้ายอาคาร
๒		ระหว่างชั้น ๑ - ๒ ฝั่งซ้ายอาคาร	๖		ระหว่างชั้น ๓ - ๔ ฝั่งขวาอาคาร
๓		ชั้น ๒ ฝั่งซ้ายของ อาคาร หน้าห้อง ๑๒๔	๗		ระหว่างชั้น ๓ - ๔ ฝั่งซ้ายอาคาร
๔		ระหว่างชั้น ๒ - ๓ ฝั่งขวาอาคาร			

อาคาร ๒ ติดตั้งบริเวณด้านหลังหอประชุมรัชกาลาภิเชกฝั่งห้องน้ำชายติดทางเชื่อมอาคาร ๓ ๑ ถึง
หน้าห้องดอกแก้วตรงข้ามห้องการเงิน ๑ ถังมีถังดับเพลิงทั้งหมด ๓ ถัง

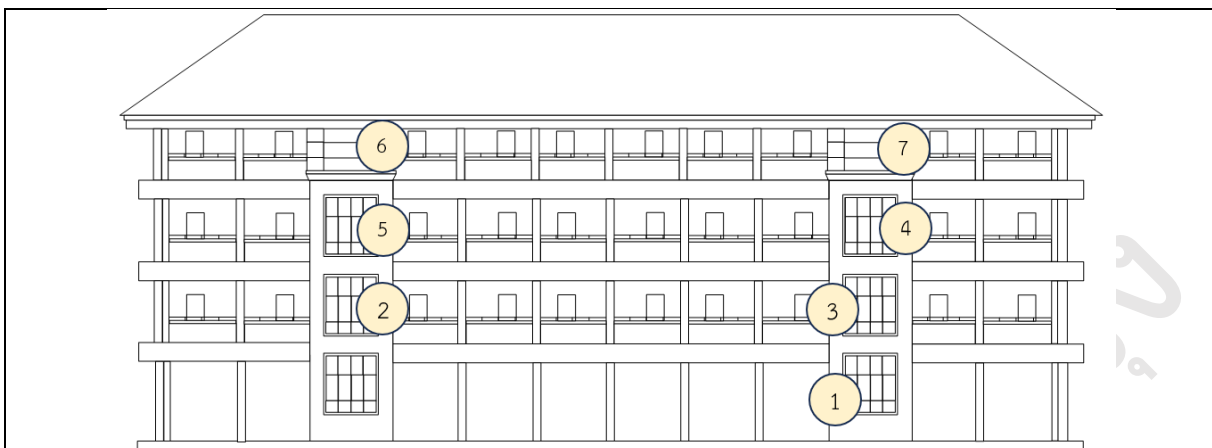
หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง
๑		หน้าห้องดอกแก้ว ๑
๒		หน้าทางเข้าหอประชุม ชั้น ๒ ของอาคาร
๓		ประตูทางเชื่อมระหว่าง อาคาร ๒ ไปยังอาคาร ๓

อาคาร ๓ ติดตั้งบริเวณทางขึ้นบันไดของชั้น ๑ , ๒ , ๓ และบริเวณหน้าห้อง ๓๒๒
มีถังดับเพลิงทั้งหมด ๗ ถัง

หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง	หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง
๑		อยู่ทางประตูทางเข้าห้องสมุด ในส่วนของเสาโครงสร้างอาคารด้านใน	๕		ด้านซ้ายของอาคารชั้นที่ ๓
๒		ด้านขวาของอาคารชั้นที่ ๒	๖		ด้านซ้ายของอาคารชั้นที่ ๔
๓		ด้านซ้ายของอาคารชั้นที่ ๒	๗		ระหว่างบันไดชั้นที่ ๓ - ๔ ฝั่งขวา
๔		ระหว่างบันไดชั้นที่ ๒ - ๓ ฝั่งขวา			

อาคาร ๔ ติดตั้งบริเวณทางขึ้นบันไดของชั้น ๒ , ๓ , ๔ ทั้ง ๒ ฝั่งอาคาร รวมมีถังดับเพลิงทั้งหมด ๖ ถัง

หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง	หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง
๑		อยู่ห้องใต้บันได บริเวณชั้นที่ ๑	๕		ชั้น ๓ บริเวณฝั่งซ้ายของอาคาร
๒		ชั้น ๒ บริเวณฝั่งซ้ายของอาคาร	๖		ชั้น ๔ บริเวณฝั่งซ้ายของอาคาร
๓		ชั้น ๒ บริเวณฝั่งขวาของอาคาร	๗		ชั้น ๔ บริเวณฝั่งขวาของอาคาร
๔		ชั้น ๓ บริเวณฝั่งขวาของอาคาร			

อาคาร ๕ ติดตั้งบริเวณทางขึ้นบันไดของชั้น ๒ , ๓ , ๔ ทั้ง ๒ ฝั่งอาคาร รวมมีถังดับเพลิงทั้งหมด ๖ ถัง

หมายเลข	ลักษณะ ถังดับเพลิง	ตำแหน่ง	หมายเลข	ลักษณะ ถังดับเพลิง	ตำแหน่ง
๑		ชั้นที่ ๑ ไตบันได	๔		หน้าห้อง ๕๓๒
๒		ระหว่างบันได ชั้นที่ ๑ - ๒	๕		ระหว่างบันได ชั้นที่ ๓ - ๔
๓		ระหว่างบันได ชั้นที่ ๒ - ๓	๖		หน้าห้อง ๕๔๒

อาคาร ๖ ติดตั้งบริเวณทางขึ้นบันไดของชั้น ๒ , ๓ , ๔ ทั้ง ๒ ฝั่งอาคาร รวมมีถังดับเพลิงทั้งหมด ๖ ถัง

หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง	หมายเลข	ลักษณะถังดับเพลิง	ตำแหน่ง
๑		ไต่บันไดชั้นที่ ๑ ฝั่งซ้าย	๕		ชั้น ๔ บริเวณฝั่งซ้ายของอาคาร
๒		ชั้น ๒ บริเวณฝั่งขวาของอาคาร	๖		ชั้น ๓ บริเวณฝั่งซ้ายของอาคาร
๓		ชั้น ๓ บริเวณฝั่งขวาของอาคาร	๗		ชั้น ๒ บริเวณฝั่งซ้ายของอาคาร
๔		ชั้น ๔ บริเวณฝั่งขวาของอาคาร			

๒. กล้องวงจรปิด

ติดตั้งตามจุดเสี่ยง จุดอับ และจุดที่นักเรียนอยู่กันจำนวนมาก จำนวนทั้งหมด ๑๒๔ ตัว

ภาพ กล้องวงจรปิดระบบดิจิตอลและAi จำนวน ๑๒๔ ตัว

ขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา

เพื่อให้การจัดการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษาออกเป็น ๓ ขอบข่ายหลัก ดังนี้

๑. ขอบข่ายด้านการฝึกฝนให้ความรู้

เน้นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นให้นักเรียน ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

แนวทางดำเนินการประกอบด้วย:

- จัดอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย การป้องกันภัย และการรับมือเหตุฉุกเฉิน
- การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุประจำปี เช่น แผ่นดินไหว อัคคีภัย การอพยพหนีภัย
- การจัดทำสื่อหรือคู่มือความปลอดภัยให้บุคลากรและนักเรียน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนผ่านกิจกรรม เช่น ชุมนุม ยุวกาชาด ลูกเสือ เนตรนารี

๒. ขอบข่ายด้านการจัดการความปลอดภัย

เป็นการจัดระบบโครงสร้าง สิ่งแวดล้อม และมาตรการภายในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทั้งในเชิงป้องกันและเชิงแก้ไข

แนวทางดำเนินการประกอบด้วย:

- การจัดให้มีจุดเสี่ยงที่มีการเฝ้าระวัง เช่น จุดทางเข้า-ออก กล้องวงจรปิด การจัดเวรยาม
- การตรวจสอบและซ่อมบำรุงอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ และระบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- การจัดทำแผนเผชิญเหตุและติดประกาศแผนในจุดที่เห็นชัดเจน
- การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและนักเรียนในกรณีเกิดเหตุ

๓. ขอบข่ายด้านการประสานงานความปลอดภัย

มุ่งเน้นการเชื่อมโยงและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อร่วมกันดูแลความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางดำเนินการประกอบด้วย:

- การประสานกับหน่วยงานความมั่นคง หน่วยกู้ภัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การจัดตั้งเครือข่ายความปลอดภัยในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแจ้งเตือนภัย
- การสื่อสารกับผู้ปกครองในกรณีเกิดเหตุหรือภาวะฉุกเฉิน
- การจัดประชุมหารือร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

มาตรการความปลอดภัย

โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ การพัฒนาเยาวชน และการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียน บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนจึงได้กำหนด มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาขึ้น เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภัยจากมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ หรือภัยจากสภาพแวดล้อม ทั้งในช่วงเวลาปกติและในภาวะฉุกเฉิน มาตรการเหล่านี้ครอบคลุมถึงการเฝ้าระวัง การป้องกัน การรับมือ และการฟื้นฟูหลังเหตุการณ์ โดยยึดหลักความรอบคอบ มีระบบ และสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีความมั่นใจ และสามารถใช้ชีวิตในรั้วโรงเรียนได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

๑. มาตรการเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)

- ๑.๑ เฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาและเครือข่ายนักเรียน
- ๑.๒ จัดทำระบบคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเป็นรายบุคคล
- ๑.๓ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
- ๑.๔ ติดตั้ง CCTV ในจุดเสี่ยง เช่น ทางเข้า-ออก อาคารเรียน จุดต่าง ๆ ที่เสี่ยง และเป็นมุมอับ
- ๑.๕ คัดกรองบุคคลภายนอกเข้าพื้นที่โรงเรียน
- ๑.๖ ประสานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ความมั่นคงในพื้นที่ เพื่อดูแลในช่วงเวลาเสี่ยง

๒. มาตรการเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)

- ๒.๑ ตรวจสอบความปลอดภัยของอาคารเรียน สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้จัดกิจกรรม เครื่องอำนวยความสะดวก ระบบไฟฟ้า น้ำประปา อย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๒ ติดตั้งป้ายเตือนอันตราย ป้ายห้ามเข้าในพื้นที่เสี่ยง
- ๒.๓ จัดอบรมเจ้าหน้าที่ ครู และนักเรียนด้านความปลอดภัย เช่น การดับเพลิงเบื้องต้น การปฐมพยาบาล
- ๒.๔ จัดทำแผนเผชิญเหตุและฝึกซ้อมกรณีฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ แผ่นดินไหว อุบัติเหตุหมู่
- ๒.๕ จัดระบบเวรยามนักเรียน-ครูช่วงพัก และการเดินทางเข้า-ออกโรงเรียน

๓. มาตรการเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)

- ๓.๑ สร้างช่องทางการร้องเรียนที่ปลอดภัย เช่น กล่องร้องเรียนออนไลน์/ออฟไลน์
- ๓.๒ มีครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนวที่นักเรียนไว้วางใจได้ รับฟังและดูแลปัญหาอย่างใกล้ชิด
- ๓.๓ จัดอบรมเรื่องสิทธิเด็ก เพศศึกษา ความเท่าเทียม การไม่ล่วงละเมิด
- ๓.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสวัสดิภาพและคุ้มครองเด็กในสถานศึกษา
- ๓.๕ รณรงค์ “โรงเรียนปลอดภัย ไร้ความรุนแรง” เป็นนโยบายหลักของโรงเรียน

๔. มาตรการเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากผลกระทบสุขภาวะทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)

- ๔.๑ คัดกรองสุขภาพนักเรียนทั้งร่างกายและจิตใจทุกเทอม โดยความร่วมมือกับสถานพยาบาล
- ๔.๒ จัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาวะ เช่น การออกกำลังกาย กิจกรรมศิลปะ การฝึกสมาธิ
- ๔.๓ จัดพื้นที่ “Safe Zone” สำหรับให้นักเรียนพักใจเมื่อต้องการเวลาอยู่ลำพัง
- ๔.๔ จัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น ไม่กดดันนักเรียนมากเกินไป
- ๔.๕ มีระบบส่งต่อกรณีนักเรียนที่มีภาวะทางจิตใจ ไปยังโรงพยาบาลหรือผู้เชี่ยวชาญ

แนวปฏิบัติการเผชิญเหตุ

ภาพ แผนผังโครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ขณะเกิดเหตุ

ภาพ แผนผังโครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา หลังเกิดเหตุ

๑. กลุ่มภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)

๑.๑ การล่วงละเมิดทางเพศ

๑.๑.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศ

๑) เฝ้าระวังและติดตามข้อมูลข่าวสาร

ติดตามสถานการณ์ ข่าวสาร หรือพฤติกรรมเสี่ยงจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อป้องกันล่วงหน้า เช่น การแจ้งเตือนจากผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน หรือสื่อโซเชียลมีเดีย

๒) การสำรวจและจัดการพื้นที่เสี่ยงภายในสถานศึกษา

ตรวจสอบจุดอับ จุดมืด ห้องน้ำ อาคารร้าง หรือพื้นที่ที่อาจถูกใช้กระทำความผิด และติดตั้งกล้องวงจรปิด/แสงสว่างในจุดเสี่ยงอย่างเหมาะสม

๓) สร้างระบบแจ้งเบาะแสที่ปลอดภัย

จัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแส เช่น กล่องรับเรื่องราวร้องเรียน หรือแบบฟอร์มออนไลน์ที่ไม่เปิดเผยตัวตน และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการอย่างรวดเร็ว

๔) การให้ความรู้และอบรม

อบรมผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับสิทธิของตนเอง ความหมายของการล่วงละเมิดทางเพศ วิธีป้องกัน และวิธีการแจ้งเหตุที่ถูกต้อง

๕) จัดทำแผนเผชิญเหตุภัยล่วงละเมิดทางเพศ

เพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางการปฏิบัติอย่างชัดเจนเมื่อเกิดเหตุ และสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อผู้ถูกกระทำ

๖) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

ฝึกบุคลากรในการระบุพฤติกรรมเสี่ยง การสอบถามอย่างเหมาะสม และขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย

๑.๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศ

๑) การรับแจ้งเหตุ

หากมีนักเรียนหรือบุคลากรร้องเรียนหรือพบเห็นเหตุการณ์ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการอบรมรับเรื่องทันที โดยไม่ชักช้าหรือซ้ำเติมผู้แจ้ง พร้อมบันทึกข้อมูลเบื้องต้นอย่างระมัดระวังเพื่อดำเนินการแจ้งผู้รับผิดชอบ ตามระดับชั้นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ระดับชั้น ม.๑ นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล
- ระดับชั้น ม.๒ ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็ญหนู
- ระดับชั้น ม.๓ นางสาวสุปราณี สอนงค์
- ระดับชั้น ม.๔ นายดิณณ์ แจ่มชัดใจ
- ระดับชั้น ม.๕ นายกฤษณะ แก่งาม
- ระดับชั้น ม.๖ นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
-

๒) การคุ้มครองเหยื่อในทันที

เมื่อรับแจ้งเหตุแล้ว ให้ดำเนินการแยกผู้ถูกรกระทำกับผู้ถูกร้องเรียนออกจากกันทันที พร้อมจัดพื้นที่ปลอดภัยให้กับผู้เสียหาย และแจ้งหัวหน้าระดับชั้นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป โดยผู้รับผิดชอบระดับชั้นมีหน้าที่ประสานกับผู้บริหาร และดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

๓) การประเมินสถานการณ์เบื้องต้น

หัวหน้าระดับชั้นจะร่วมกับครูที่รับแจ้ง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือทีมสวัสดิการนักเรียน ประเมินเหตุการณ์เบื้องต้น หากพบว่าเป็นกรณีร้ายแรง ให้รายงานโดยตรงแก่นางสาวอภิญญา ใจขึ้น รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป หรือ ดร.เกศสุตา เนรมิตธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงเรียน และแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ทีมสหวิชาชีพทันที โดยไม่ต้องรอผลสอบสวนภายใน

๔) การแจ้งผู้ปกครอง (หากผู้เสียหายเป็นนักเรียน)

หัวหน้าระดับชั้นที่รับผิดชอบ จะเป็นผู้ดำเนินการติดต่อผู้ปกครองของผู้เสียหายโดยเร็วที่สุด โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และสวัสดิภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งขอความยินยอมในการดำเนินการด้านกฎหมาย (หากจำเป็น)

๑.๑.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุการณ์

๑) การให้การช่วยเหลือและฟื้นฟู

จัดให้มีการดูแลทางจิตใจ การให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และการติดตามผลต่อเนื่องให้กับผู้เสียหาย

๒) ดำเนินการสอบสวนตามขั้นตอนที่เหมาะสม

ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยไม่ลำเอียง และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยอาศัยหลักฐานเป็นหลัก

๓) การดำเนินการทางวินัยหรือกฎหมาย

หากพบว่ามีกระทำความผิดจริง ให้ดำเนินการทางวินัยอย่างเด็ดขาด และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

๔) สรุปเหตุการณ์และประเมินแผนเผชิญเหตุ

รวบรวมข้อมูล สรุปบทเรียน และปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

๕) รายงานต่อผู้มีอำนาจตามลำดับชั้น

จัดทำรายงานเสนอผู้อำนวยการ และหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งรายงาน สพฐ. / สพม.

หากเป็นเหตุร้ายแรงตามเกณฑ์

๑.๒ การทะเลาะวิวาท

๑.๒.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุทะเลาะวิวาท

- ๑) การเฝ้าระวังและติดตามข้อมูลข่าวสาร
ติดตามสถานการณ์ ข่าวสาร หรือพฤติกรรมเสี่ยงจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อป้องกันล่วงหน้า เช่น การแจ้งเตือนจากผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน หรือสื่อโซเชียลมีเดีย
- ๒) การสำรวจและจัดการพื้นที่เสี่ยงภายในสถานศึกษา
จัดเวรยามดูแลความปลอดภัยในพื้นที่เสี่ยง หรือจุดที่อาจเกิดเหตุทะเลาะวิวาท
- ๓) การสร้างระบบแจ้งเบาะแสที่ปลอดภัย
จัดให้มีช่องทางการแจ้งเหตุและรายงานสถานการณ์ความรุนแรง และครูผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างรวดเร็ว
- ๔) การให้ความรู้และอบรม
สร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับผลกระทบของการทะเลาะวิวาท และวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน
- ๕) การสร้างระบบเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหตุทะเลาะวิวาทอย่างเป็นระบบ
- ๖) การจัดทำแผนเผชิญเหตุ
จัดทำแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดเหตุทะเลาะวิวาท เพื่อให้โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนได้อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
ฝึกอบรมบุคลากรในการระบุพฤติกรรมเสี่ยง การสอบถามอย่างเหมาะสม และขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย

๑.๒.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดการทะเลาะวิวาท

- ๑) การรับแจ้งเหตุ
เมื่อเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท ครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรเข้าไประงับเหตุการณ์ทันที โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและนักเรียน พร้อมแจ้งครูผู้รับผิดชอบตามระดับชั้นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ระดับชั้น ม.๑ นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

ระดับชั้น ม.๒ ว่าที่ร้อยตรี พงศภัค เพ็งหนู

ระดับชั้น ม.๓ นางสาวสุปราณี สอนองค์

ระดับชั้น ม.๔ นายติณณ์ แจ่มชัดใจ

ระดับชั้น ม.๕ นายกฤษณะ แก่งงาม

ระดับชั้น ม.๖ นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง

๒) การประเมินสถานการณ์เบื้องต้น

หัวหน้าระดับชั้นร่วมกับครูที่รับแจ้ง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือทีมสวัสดิการนักเรียนประเมินเหตุการณ์เบื้องต้น หากพบว่าเป็นกรณีร้ายแรง ให้รายงานโดยตรงแก่นางสาวอภิญญา ใจชื่น รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป หรือ ดร.เกศสุตา เนรมิตธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงเรียน และ หากสถานการณ์เกินกำลัง ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยกู้ภัย

๓) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (กรณีมีผู้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุทะเลาะวิวาท)

หากมีผู้บาดเจ็บ ให้ครูผู้รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นกับนักเรียนที่ได้รับบาดเจ็บและนำส่งสถานพยาบาลหากจำเป็น

ครูผู้รับผิดชอบในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ดังนี้

- ๑) นางสาวนรพร ทองทิพย์
- ๒) นางสาวชยมล โลหะชุมพล
- ๓) นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์
- ๔) นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์
- ๕) นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์
- ๖) นางสาวสวรศ ศรีสวัสดิ์
- ๗) นางสาวศนิชา วิเดช

หากมีผู้บาดเจ็บหนัก ครูผู้รับผิดชอบในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นติดต่อโรงพยาบาลบ้านโป่ง (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑) และโรงพยาบาลชานคามิลโล (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๑๑๑๔๓)

กรณีขนย้ายผู้บาดเจ็บ รถฉุกเฉินเข้ามารับผู้บาดเจ็บทางด้านประตู ๑ (ทิศเหนือ) โดยเข้ามารับที่จุดปฐมพยาบาลที่สนามเปตอง

๔) การแจ้งผู้ปกครอง

หัวหน้าระดับชั้นที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการติดต่อผู้ปกครองของผู้เสียหายโดยเร็วที่สุด โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และสวัสดิภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งขอความยินยอมในการดำเนินการด้านกฎหมาย (หากจำเป็น)

๑.๒.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุทะเลาะวิวาท

๑) การดำเนินการสอบสวนตามขั้นตอนที่เหมาะสม

ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยไม่ลำเอียง และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยอาศัยหลักฐานเป็นหลัก

๒) การแก้ปัญหาและปรับความเข้าใจ

- หากคู่กรณีอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันให้หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากัน และเมื่อความขัดแย้งลดลงครูฝ่ายกิจการนักเรียนจึงจัดให้ทั้งสองฝ่ายได้พบเพื่อปรับความเข้าใจ และสร้างความรักความสามัคคีกัน
- หากคู่กรณีเป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายบุคลากรที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการในการแก้ไข้ปัญหา

๓) การปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ครูที่ปรึกษาประสานเชิญผู้ปกครองมาพบเด็กนักเรียนที่สถานศึกษา เพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางช่วยเหลือเด็กนักเรียนไม่ให้เกิดกลับไปกระทำพฤติกรรมความรุนแรงขึ้นอีก โดยอาจจัดให้มีเด็กนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาสำหรับเด็กนักเรียนที่อยู่ระหว่างปรับพฤติกรรมคอยช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา

๔) การดำเนินการทางวินัยหรือกฎหมาย (หากจำเป็น)

หากเด็กนักเรียนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวหรือมอบตัว ทางสถานศึกษาต้องออกหนังสือรับรองการเป็นเด็กนักเรียนให้ กรณีต้องการประกันตัวนักเรียนสามารถใช้ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการในการประกันตัวได้

๕) รายงานต่อผู้มีอำนาจตามลำดับชั้น

จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษา สรุปผลการทำงานและรายงานไปยังหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบ

๑.๓. การกลั่นแกล้งรังแก

๑.๓.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก

ก่อนเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแก สิ่งสำคัญคือการสร้างความตระหนักรู้และเตรียมพร้อมรับมือ การทำความเข้าใจว่าการกลั่นแกล้งคืออะไร, การเรียนรู้วิธีการจัดการกับความเครียด, และการรู้จักช่องทางขอความช่วยเหลือ เป็นขั้นตอนสำคัญในการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เหล่านี้ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก มีดังนี้

๑) ทำความเข้าใจการกลั่นแกล้ง :

- การกลั่นแกล้ง (Bullying) คือพฤติกรรมก้าวร้าวที่ตั้งใจกระทำซ้ำๆ เพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกเจ็บปวดหรือไม่สบายใจ
- การกลั่นแกล้งมีหลายรูปแบบ เช่น การกลั่นแกล้งทางร่างกาย, ทางวาจา, ทางสังคม, และทางออนไลน์ (Cyberbullying)
- สิ่งสำคัญคือต้องแยกแยะการกลั่นแกล้งออกจากความขัดแย้งทั่วไป

๒) สร้างความตระหนักรู้ :

- ฝึกสังเกตพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น เพื่อประเมินสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การกลั่นแกล้ง
- ตระหนักถึงผลกระทบของการกลั่นแกล้งต่อสุขภาพกายและใจ
- เรียนรู้สัญญาณเตือนของการถูกกลั่นแกล้ง

๓) พัฒนาทักษะการจัดการความเครียด :

- การกลั่นแกล้งอาจทำให้เกิดความเครียด วิตกกังวล หรือซึมเศร้าได้
- ฝึกเทคนิคการจัดการความเครียด เช่น การออกกำลังกาย, การทำสมาธิ, การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ, การพูดคุยกับคนใกล้ชิด
- หาความสุขจากกิจกรรมที่ชื่นชอบ เพื่อลดผลกระทบจากการถูกกลั่นแกล้ง

๔) สร้างเครือข่ายความช่วยเหลือ :

- บอกเล่าปัญหาให้พ่อแม่, ครู, หรือบุคคลที่ไว้วางใจได้รับทราบ
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง เพื่อให้มีที่ปรึกษาและแหล่งสนับสนุน
- รู้จักช่องทางติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ, โรงเรียน, หรือสายด่วนต่าง ๆ

๕) ฝึกการแสดงออกอย่างเหมาะสม :

- ฝึกการสื่อสารอย่างชัดเจนและมั่นใจ เพื่อแสดงความไม่พอใจต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง
- เรียนรู้ที่จะตอบโต้ด้วยความสงบและไม่ใช้ความรุนแรง
- รู้จักปฏิเสธ และหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การกลั่นแกล้ง

๖) เตรียมพร้อมด้านกฎหมาย:

- หากการกลั่นแกล้งเป็นเรื่องรุนแรงและผิดกฎหมาย ให้เก็บหลักฐานและปรึกษาผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

ข้อควรจำ:

- การกลั่นแกล้งไม่ใช่ความผิดของผู้ถูกรกระทำ
- การขอความช่วยเหลือไม่ใช่เรื่องน่าอาย
- การจัดการกับความเครียดและสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจเป็นสิ่งสำคัญ
- การป้องกันและรับมือกับการกลั่นแกล้งเป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคม

๑.๓.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก

เมื่อผู้เกี่ยวข้องพบเจอเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก พึงปฏิบัติ ดังนี้

- เข้าไปแทรกแซงทันที
- แยกเด็กที่เกี่ยวข้องออกจากกัน
- ทำให้แน่ใจว่าทุกคนจะปลอดภัย
- ตอบสนองความต้องการทางการแพทย์และสุขภาพจิตทันที
- ตั้งสติให้สงบ ให้กำลังใจเด็กๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้เห็นเหตุการณ์ด้วย
- เป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่น่าเคารพเมื่อคุณเข้าแทรกแซง

นอกจากนี้ เยาวชนควรได้รับการฝึกทักษะเพื่อรับมือกับการกลั่นแกล้ง โดยเฉพาะในโลกออนไลน์ อย่างถูกต้อง ทักษะอย่างความฉลาดทางดิจิทัล (DQ) หรือทักษะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เช่น การรักษาข้อมูลความเป็นส่วนตัว การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในสังคมออนไลน์ การรับมือภัยคุกคามบนโลกไซเบอร์ และการจัดการการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ได้ โดยใช้แนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. จำไว้ว่าไม่ใช่ความผิดของเรา
๒. อย่าคิดตอบโต้หรือแก้แค้น
๓. เก็บบันทึกหลักฐาน
๔. บอกผู้กลั่นแกล้งให้หยุดการกระทำ
๕. ขอความช่วยเหลือ
๖. ไม่บอกรหัสผ่านให้กับใคร
๗. บล็อกผู้กลั่นแกล้ง เพื่อไม่ให้ถูกรบกวนซ้ำ ๆ
๘. บอกผู้ปกครองหรือครู

๑.๓.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก

เมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก (bullying) สิ่งสำคัญคือการตั้งสติและดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อให้สถานการณ์คลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น และป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำรอย โดยมีขั้นตอนดังนี้ :

๑. ทำให้ตัวเองปลอดภัย: หากรู้สึกไม่ปลอดภัย ให้รีบออกจากสถานการณ์นั้นทันที และไปอยู่ในที่ที่มีคนอื่นอยู่ด้วย

๒. บอกผู้ที่เกี่ยวข้อง:

- ผู้ปกครอง หรือ ครู:
หากเป็นเด็ก หรือเยาวชน ควรแจ้งให้ผู้ปกครอง หรือครู อาจารย์ ทราบทันที เพื่อให้พวกเขาสามารถให้ความช่วยเหลือและหาทางแก้ไขปัญหาได้
- หัวหน้า หรือ ผู้จัดการ:
หากเป็นที่ทำงาน ให้แจ้งหัวหน้างาน หรือผู้จัดการ เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญห
- ผู้มีอำนาจ:
หากจำเป็น สามารถแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ หรือองค์กรที่ดูแลเรื่องความปลอดภัย

๓. บันทึกหลักฐาน : เก็บรวบรวมหลักฐาน เช่น ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ หรือบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการ หรือเพื่อเป็นข้อมูลในการพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้อง

๔. พูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง: หากรู้สึกปลอดภัยและสถานการณ์เอื้ออำนวย อาจลองพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เขาตระหนักถึงผลกระทบของการกระทำของเขา

๕. จัดการกับอารมณ์และความรู้สึก : การถูกกลั่นแกล้งอาจทำให้เกิดความรู้สึกหลายอย่าง เช่น โกรธ เศร้า หรือวิตกกังวล ควรหาวิธีจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกเหล่านี้ เช่น การพูดคุยกับคนใกล้ชิด การทำกิจกรรมที่ชอบ หรือการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

๖. พัฒนาสุขภาพจิตใจ: การถูกกลั่นแกล้งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพจิตใจ เช่น การทำกิจกรรมที่ช่วยลดความเครียด การพูดคุยกับนักจิตวิทยา หรือการเข้าร่วมกลุ่มให้กำลังใจ

๗. สร้างความตระหนัก: การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาการกลั่นแกล้ง และวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญห เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการยุติการกลั่นแกล้ง

ข้อควรจำ:

- ไม่ควรตอบโต้ด้วยความรุนแรง เพราะอาจทำให้สถานการณ์แย่ลง
- อย่าโทษตัวเอง การกลั่นแกล้งไม่ใช่ความผิดของคุณ
- หาความช่วยเหลือจากผู้ที่คุณไว้วางใจ
- เรียนรู้ที่จะจัดการกับความเครียด และดูแลสุขภาพจิตใจของตนเอง
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง เพื่อให้มีแหล่งสนับสนุนทางอารมณ์

การดำเนินการอย่างถูกต้องและเหมาะสมหลังเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแก จะช่วยให้สถานการณ์คลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น และช่วยให้ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

๑.๔ การชุมนุมประท้วงและการจลาจล

๑.๔.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดการชุมนุมประท้วงและจลาจล

๑) ติดตามข่าวสารและสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

ผู้บริหารและครูผู้เกี่ยวข้องติดตามข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐ สื่อมวลชน และสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม การเมือง และความเคลื่อนไหวที่อาจมีผลกระทบต่อโรงเรียนหรือมีแนวโน้มจะเกิดการชุมนุม

๒) การประเมินความเสี่ยงและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การพูดคุยในกลุ่ม การโพสต์ข้อความในสื่อออนไลน์ หรือการรวมกลุ่มผิดปกติ ทั้งภายในโรงเรียนและในพื้นที่สาธารณะ เพื่อประเมินระดับความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การชุมนุมหรือจลาจล

๓) การสร้างความเข้าใจและการสื่อสารภายในโรงเรียน

จัดกิจกรรมหรือเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยครูที่ปรึกษาและงานแนะแนวควรรับฟังความเห็นของนักเรียน อธิบายระเบียบและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดหรือลุกลามเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่เหมาะสม

๔) เตรียมแผนเผชิญเหตุในกรณีฉุกเฉิน

โรงเรียนจัดทำแผนเผชิญเหตุที่ชัดเจน ทั้งกรณีเกิดเหตุการณ์ภายในโรงเรียน หรือกรณีนักเรียนเข้าร่วมชุมนุมภายนอก เช่น การกำหนดจุดปลอดภัย การแจ้งเตือนผู้ปกครอง เส้นทางอพยพ และการดูแลด้านสุขภาพจิตหากเกิดเหตุรุนแรง

๕) แจ้งเตือนผู้ปกครองและประสานงานอย่างใกล้ชิด

หากพบว่านักเรียนมีแนวโน้มจะเข้าร่วมการชุมนุม หรือมีพฤติกรรมเสี่ยง ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบทันที พร้อมทั้งให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม และขอความร่วมมือในการดูแลบุตรหลานไม่ให้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัย

๖) ชี้แจงสิทธิและหน้าที่ของนักเรียนตามหลักประชาธิปไตย

ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสิทธิในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงขอบเขตของกฎหมาย ระเบียบของสถานศึกษา และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากเข้าร่วมกิจกรรมโดยขาดการยั้งคิด

๗) ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานความมั่นคง

หากสถานการณ์มีแนวโน้มรุนแรง หรืออยู่ในพื้นที่เสี่ยง โรงเรียนประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานีตำรวจในพื้นที่ หน่วยงานด้านความมั่นคง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมวางแผนป้องกันหรือดูแลนักเรียนร่วมกัน

๘) อบรมและเตรียมความพร้อมครูและบุคลากร

จัดอบรมเจ้าหน้าที่ ครู และบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันเหตุจลาจล การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน และการดำเนินการกรณีฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

๑.๔.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดการชุมนุมประท้วงและจลาจล

๑) ดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุทันที

ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุที่ได้เตรียมไว้ โดยประสานการปฏิบัติกับครู บุคลากร และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ พร้อมกำหนดศูนย์สั่งการภายในโรงเรียน

๒) ดูแลความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร

ครูและเจ้าหน้าที่รวบรวมนักเรียนให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัยภายในอาคาร ปิดประตูและหน้าต่าง ห้ามนักเรียนออกนอกพื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต และจัดให้มีการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลายตามระดับขั้นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ระดับขั้น ม.๑ นายพิรวัชร วันดีเรืองไพศาล
- ระดับขั้น ม.๒ ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู
- ระดับขั้น ม.๓ นางสาวสุปราณี สอนงค์
- ระดับขั้น ม.๔ นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
- ระดับขั้น ม.๕ นายกฤษณะ แก่งาม
- ระดับขั้น ม.๖ นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง

๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนชั่วคราวหากจำเป็น

พิจารณางดการเรียนการสอน หรือกิจกรรมกลางแจ้งในช่วงเวลาดังกล่าว โดยไม่ให้เกิดความโกลาหล และแจ้งให้นักเรียนรับทราบอย่างสงบเรียบร้อย

๔) แจ้งผู้ปกครองและหน่วยงานต้นสังกัดทันที

มอบหมายให้ครูหัวหน้าระดับ ดำเนินการแจ้งสถานการณ์แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงความปลอดภัยของบุตรหลาน พร้อมทั้งรายงานเหตุการณ์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็วที่สุด ดังนี้

- ระดับขั้น ม.๑ นายพิรวัชร วันดีเรืองไพศาล
- ระดับขั้น ม.๒ ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู
- ระดับขั้น ม.๓ นางสาวสุปราณี สอนงค์
- ระดับขั้น ม.๔ นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
- ระดับขั้น ม.๕ นายกฤษณะ แก่งาม
- ระดับขั้น ม.๖ นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง

๕) ห้ามนักเรียนและบุคลากรเข้าร่วมการชุมนุมที่อาจเสี่ยงอันตราย

โรงเรียนกำชับไม่ให้นักเรียนและบุคลากรมีส่วนร่วมในการชุมนุมที่เกิดความรุนแรง หรือแสดงพฤติกรรมยั่วยุ พร้อมให้คำแนะนำโดยสุภาพและอธิบายผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อทั้งตนเองและผู้อื่น

๖) เพื่าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

มอบหมายให้ครูผู้มีรายชื่อต่อไปนี้ รับผิดชอบติดตามความเคลื่อนไหวภายในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ต่อผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและทันท่วงที

๑. นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
๒. นายกฤติเดช ประชาณุกุล
๓. นายสิทธิพรณ มากมิตร
๔. นายกฤษณะ แก่งาม
๕. นางสาวสุปราณี สอนงค์
๖. นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
๗. ว่าที่ร้อยตรี พงศภัก เพ็งหนู
๘. นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

๗) ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือฝ่ายปกครองในพื้นที่

หากเหตุการณ์มีแนวโน้มรุนแรงหรืออยู่นอกเหนือการควบคุม ให้นางสาวเกศสุดา เนรมิตรธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานความมั่นคง หรือฝ่ายปกครองในพื้นที่ทันที เพื่อให้ความช่วยเหลือและเข้าควบคุมสถานการณ์โดยเร็ว

๘) จัดพื้นที่พักพิงชั่วคราวหากเกิดเหตุรุนแรง

หากสถานการณ์ลุกลามจนไม่สามารถควบคุมได้ ให้พิจารณาเคลื่อนย้ายนักเรียนไปยังพื้นที่ปลอดภัยที่จัดเตรียมไว้ พร้อมจัดสรรอาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรคเบื้องต้น และการติดต่อสื่อสารอย่างเหมาะสม

๑.๔.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดการชุมนุมประท้วงและจลาจล

๑) ประเมินสถานการณ์และตรวจสอบความเสียหาย

นางสาวเกศสุดา เนรมิตรธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง มอบหมายฝ่ายอาคารสถานที่ตรวจสอบสภาพอาคาร สถานที่ ทรัพย์สิน และความปลอดภัยโดยรอบโรงเรียน พร้อมจัดทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบ เพื่อดำเนินการซ่อมแซมหรือแก้ไขอย่างเหมาะสม

๒) ดูแลและฟื้นฟูสภาพจิตใจนักเรียนและบุคลากร

มอบหมายครูแนะแนวพูดคุยให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่นักเรียนและครูที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ เพื่อป้องกันความเครียด ความหวาดกลัว หรือผลกระทบด้านอารมณ์ในระยะยาว

๓) รวบรวมข้อมูลและรายงานเหตุการณ์

ฝ่ายบริหารงานทั่วไปดำเนินการจัดทำรายงานสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยรวมถึงวัน เวลา ลักษณะของเหตุการณ์ ผู้เกี่ยวข้อง ผลกระทบที่เกิดขึ้น และแนวทางการดำเนินการในเบื้องต้น เพื่อรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็วที่สุด

๔) แจ้งผู้ปกครองและชี้แจงข้อมูลอย่างโปร่งใส

โรงเรียนแจ้งผู้ปกครองเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ผลกระทบที่มีต่อบุตรหลาน และมาตรการที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อสร้างความมั่นใจ และรักษาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว

๕) จัดประชุมประเมินผลและวางแนวทางป้องกันในอนาคต

จัดประชุมคณะผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อสรุปบทเรียนจากเหตุการณ์ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดสถานการณ์ และกำหนดมาตรการป้องกัน ปรับปรุงหรือพัฒนาแนวทางดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

๖) ทบทวนและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุของโรงเรียน

จัดทบทวนแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง พร้อมปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติและการประสานงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพในกรณีเกิดเหตุซ้ำ

๗) ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจ

ส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความเข้าใจระหว่างนักเรียน ครู และผู้บริหารในบรรยากาศที่ปลอดภัย เพื่อสร้างความปรองดองและลดโอกาสการเกิดความขัดแย้งในอนาคต

๕. การก่อวินาศกรรม

๑.๕.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดวินาศกรรม

ขั้นตอนเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการเตรียมความพร้อมของทุกคน

๑) การประเมินความเสี่ยงและภัยคุกคาม

ทบทวนข้อมูลข่าวกรองและสถานการณ์ภัยคุกคาม วิเคราะห์ประเภท รูปแบบ และความเป็นไปได้ของเหตุวินาศกรรมที่อาจเกิดขึ้น (เช่น การก่อวินาศกรรมด้วยวัตถุระเบิด, การใช้กำลัง, การใช้อาวุธ) รวมทั้งประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับบริบทของหน่วยงาน สืบหาและวิเคราะห์ช่องโหว่ของสถานที่ ตรวจสอบจุดอ่อนด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่ (เช่น จุดเข้า-ออก, ระบบรักษาความปลอดภัย, กล้องวงจรปิด, แสงสว่าง, จุดอัคคีภัย, การควบคุมการเข้าถึงพื้นที่สำคัญ) ระบุทรัพย์สินสำคัญ: กำหนดรายการทรัพย์สินที่มีคุณค่าสูงและมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติราชการหรือการคงอยู่ของหน่วยงาน (เช่น บุคลากรสำคัญ, ข้อมูลสารสนเทศ, เอกสารราชการ, ครุภัณฑ์สำคัญ)

๒) การจัดทำและทบทวนแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน

แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานเผชิญเหตุฉุกเฉิน พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล (หัวหน้าระดับ ม.๑)
- ๒) ว่าที่ร้อยตรีพิงศภักดิ์ เพ็งหนู (หัวหน้าระดับ ม.๒)
- ๓) นางสาวสุปราณี สอนงค์ (หัวหน้าระดับ ม.๓)
- ๔) นายติณณ์ แจ่มชัดใจ (หัวหน้าระดับ ม.๔)
- ๕) นายกฤษณะ แก่งาม (หัวหน้าระดับ ม.๕)
- ๖) นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง (หัวหน้าระดับ ม.๖)

- จัดทำคู่มือและขั้นตอนปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedures: SOPs): สำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ (เช่น การพบวัตถุต้องสงสัย, การแจ้งเตือนภัย, การอพยพ, การล็อกดาวน์, การปฐมพยาบาล) โดยให้มีความกระชับ ชัดเจน และเข้าใจง่าย

- กำหนดเส้นทางอพยพและจุดรวมพล จัดทำแผนผังแสดงเส้นทางอพยพที่ปลอดภัย จุดรวมพล และตำแหน่งของอุปกรณ์ฉุกเฉิน (เช่น ถังดับเพลิง, ชุดปฐมพยาบาล) ให้ชัดเจนและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

- พัฒนาระบบสื่อสารฉุกเฉิน จัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพสำหรับการแจ้งเตือนทั้งภายในและภายนอก (เช่น ระบบเสียงตามสาย, วิทยุสื่อสาร, ระบบ SMS, แอปพลิเคชันแจ้งเตือน)

- วางแผนการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องภายนอก (เช่น ผู้ปกครองนักเรียนในกรณีโรงเรียน) และช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ต้องการ

๓) การเสริมสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยทางกายภาพและระบบ

- ควบคุมการเข้า-ออก: กำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการตรวจสอบบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งของที่เข้า-ออกพื้นที่ (เช่น การแลกบัตร, การตรวจสอบสัมภาระ, การติดตั้งประตูควบคุมการเข้า-ออก)

- ติดตั้งและบำรุงรักษาระบบเฝ้าระวัง: กล้องวงจรปิด (CCTV), ระบบสัญญาณเตือนภัย, ระบบไฟส่องสว่าง ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง
- เสริมความแข็งแรงของโครงสร้างอาคาร: ตรวจสอบและปรับปรุงประตู หน้าต่าง รั้ว กำแพง ให้มีความมั่นคงแข็งแรงและลดช่องโหว่
- จัดการสภาพแวดล้อมโดยรอบ: ตัดแต่งต้นไม้, กำจัดจุดอับ, จัดเก็บสารเคมีหรือวัตถุอันตรายในพื้นที่ปิดมิดชิดและมีการควบคุม

๔) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร

- จัดการฝึกอบรม: ให้ความรู้แก่บุคลากรทุกคนเกี่ยวกับภัยคุกคาม, การสังเกตสิ่งผิดปกติ, การปฏิบัติตัวตามหลัก "วิ่ง-ซ่อน-สู้" (Run-Hide-Fight), การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (Basic First Aid), การใช้เครื่องมือดับเพลิง
- จัดการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ (Drills and Exercises): ดำเนินการฝึกซ้อมแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ (อย่างน้อยปีละ ๑-๒ ครั้ง) โดยจำลองสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของแผนและให้บุคลากรเกิดความคุ้นชินและมั่นใจในการปฏิบัติ
- ประเมินผลการฝึกซ้อม: รวบรวมข้อมูล ข้อสังเกต และข้อบกพร่องจากการฝึกซ้อม เพื่อนำมาปรับปรุงแผนและกระบวนการปฏิบัติ

๕) การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

- สร้างเครือข่ายและช่องทางการติดต่อ: กับหน่วยงานความมั่นคง (ตำรวจ, ทหาร), หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัย (หน่วยกู้ภัย, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย), โรงพยาบาล, และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่
- แลกเปลี่ยนข้อมูลและสถานการณ์: เพื่อให้สามารถบูรณาการการทำงานและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุ

๑.๕.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดวินาศกรรม

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดวินาศกรรม ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญ ได้แก่

๑) การตรวจจับและยืนยันเหตุการณ์

- บุคลากรผู้พบเหตุ: ดำเนินการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นอย่างรวดเร็ว เพื่อระบุประเภทของภัยคุกคาม จุดเกิดเหตุ และระดับความรุนแรงเท่าที่สามารถทราบได้
- สังเกตการณ์: รับฟังเสียงผิดปกติ, สังเกตวัตถุต้องสงสัย, หรือพฤติกรรมบุคคลที่เข้าข่ายน่าสงสัย

๒) การแจ้งเหตุและแจ้งเตือน

- แจ้งผู้บังคับบัญชา/คณะกรรมการเผชิญเหตุฉุกเฉิน : โดยทันทีผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนด
- ประกาศแจ้งเตือนภัยภายในหน่วยงาน : ผ่านระบบกระจายเสียง หรือสัญญาณเตือนภัยที่กำหนด พร้อมคำสั่งที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย (เช่น "อพยพ", "ล็อกดาวน์", "วิ่ง-ซ่อน-สู้")

- แจ้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง : (ตำรวจ, หน่วยกู้ภัย, โรงพยาบาล) โดยผู้รับผิดชอบหลักของหน่วยงาน พร้อมให้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน

๓) การควบคุมพื้นที่และสถานการณ์เบื้องต้น

- สั่งการให้บุคลากรปฏิบัติตามแผน: เช่น การนำพาบุคลากร/นักเรียนอพยพตามเส้นทางที่กำหนด หรือการล็อครถยนต์ห้องและหาที่กำบัง
- เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย/บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการปิดกั้นพื้นที่เกิดเหตุ , ควบคุมการเข้า-ออก, ป้องกันการหลบหนีของผู้ก่อเหตุ, และป้องกันบุคคลไม่เกี่ยวข้องเข้าสู่พื้นที่อันตราย คณะกรรมการเผชิญเหตุฉุกเฉิน เข้าประจำศูนย์บัญชาการชั่วคราวเพื่อสั่งการและประสานงานตลอดระยะเวลาเกิดเหตุ หากเกิดเหตุวินาศกรรมให้แจ้งเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยเข้ามาช่วยเหลือในการเข้าค้นหา โดยติดต่อที่เบอร์โทรศัพท์ ๐-๓๒๒๑-๑๐๐๕ ผู้ที่มีหน้าที่โทรติดต่อ ได้แก่

๑. นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
๒. นายกฤติเดช ประชานุกุล
๓. นายสิทธิพรธณ มากมิตร
๔. นายกฤษณะ แก่งาม
๕. นางสาวสุปราณี สอนงค์
๖. นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
๗. ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู
๘. นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

หากเกิดเหตุตึก ๒,๔,๕ รถบรรเทาสาธารณภัยจะเข้าช่วยเหลือทางด้านประตู ๑ (ทิศเหนือ)

หากเกิดเหตุตึก ๑,๓,๖ รถบรรเทาสาธารณภัยจะเข้าช่วยเหลือทางด้านประตู ๒ (ทิศใต้)

๔) การให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- บุคลากรผู้ได้รับการฝึกอบรม ดำเนินการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้บาดเจ็บเท่าที่สามารถกระทำได้อย่างปลอดภัย
- ทีมพยาบาล/อนามัยโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์และประสานงานกับโรงพยาบาล ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ แก่กลุ่มเปราะบาง (เช่น ผู้สูงอายุ, เด็กเล็ก, ผู้พิการ) ในการเคลื่อนย้ายและให้ความช่วยเหลือ หากนักเรียนหรือครูบาดเจ็บให้นำตัวมาปฐมพยาบาลโดยมีทีมพยาบาลดังนี้

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์
๒. นางสาวชมมล โลหะชุมพล
๓. นางนิศารัตน์ ไชยจันทร์
๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์
๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

๕) การอพยพและการรวมพล

- สั่งการให้อพยพ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดตามเส้นทางที่กำหนดไปยังจุดรวมพลที่ปลอดภัย
- ควบคุมการอพยพ ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบ ป้องกันความตื่นตระหนกและการกีดขวางทางหนีไฟ
- ดำเนินการตรวจสอบยอด นับจำนวนผู้ที่อพยพมายังจุดรวมพล เพื่อยืนยันว่าไม่มีผู้ตกค้างในพื้นที่อันตราย

๖) การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

ให้ข้อมูลเพิ่มเติม แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ (ตำรวจ, หน่วยเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด, นักดับเพลิง) เมื่อพวกเขาเดินทางมาถึงปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ ของเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญอย่างเคร่งครัด

๑.๕.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดวินาศกรรม

เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและได้รับการประกาศว่าปลอดภัยแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ และนำบทเรียนที่ได้รับมาใช้ในการปรับปรุงแผน ดังนี้

๑) การควบคุมพื้นที่และประเมินสถานการณ์ภายหลังเกิดเหตุ

- รอกการประกาศสถานการณ์ปลอดภัย จากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจก่อนการอนุญาตให้เข้าพื้นที่
- ดำเนินการประเมินความเสียหาย: ทั้งต่อชีวิต (ผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิต), ทรัพย์สิน, และโครงสร้างพื้นฐานอย่างละเอียด
- ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน

๒) การดูแลและเยียวยา

- จัดให้มีการรักษาพยาบาล แก่ผู้บาดเจ็บอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง
- จัดให้มีการดูแลด้านสุขภาพจิต (Psychological First Aid) สำหรับบุคลากร ผู้ประสบเหตุ พยาน และครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ
- อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลแก่ครอบครัวผู้ประสบภัย อย่างเหมาะสม ทันเวลา และเป็นไปตามหลักจริยธรรม

๓) การฟื้นฟูและการซ่อมแซม

- ดำเนินการซ่อมแซมความเสียหาย: ของอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และครุภัณฑ์ที่จำเป็น
- ฟื้นฟูระบบงานและบริการที่หยุดชะงัก: ให้สามารถกลับมาดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด
- ตรวจสอบความปลอดภัยของพื้นที่ทั้งหมด: ก่อนอนุญาตให้กลับมาใช้งานตามปกติ

๔) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์

- แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลอย่างเป็นทางการ: โดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อแจ้งสถานการณ์ให้บุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบอย่างถูกต้องและโปร่งใส เพื่อลดความสับสนและข่าวลือ

- สร้างความมั่นใจ: ให้กับบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าหน่วยงานสามารถบริหารจัดการภาวะวิกฤตและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยสูงสุด

๕) การทบทวนและปรับปรุงแผน

- จัดประชุม "ถอดบทเรียน" (After Action Review): โดยคณะกรรมการเผชิญเหตุฉุกเฉิน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานในทุกมิติ

- ระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค: ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริงและจากการซ้อมแผน

- ปรับปรุงและพัฒนาแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน: โดยนำข้อบกพร่องและบทเรียนที่ได้รับมาแก้ไขเพิ่มเติมขั้นตอนที่จำเป็น และอัปเดตข้อมูลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- วางแผนการฝึกอบรมและการฝึกซ้อมแผนครั้งต่อไป: โดยเน้นจุดที่ยังเป็นข้อบกพร่อง เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการรับมือในอนาคต

๑.๖. การระเบิด

๑.๖.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดวินาศกรรม

ขั้นตอนเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการเตรียมความพร้อมของทุกคน

๑) การประเมินความเสี่ยงและภัยคุกคาม

- ทบทวนข้อมูลข่าวกรองและสถานการณ์ภัยคุกคาม วิเคราะห์ประเภท รูปแบบ และความ เป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น (เช่น การก่อวินาศกรรมด้วยวัตถุระเบิด, การใช้กำลัง, การใช้อาวุธ) รวมทั้งประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับบริบทของหน่วยงาน

- สำรวจและวิเคราะห์ช่องโหว่ของสถานที่ ตรวจสอบจุดอ่อนด้านความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ (เช่น จุดเข้า-ออก, ระบบรักษาความปลอดภัย, กล้องวงจรปิด, แสงสว่าง, จุดอัปสายตา, การควบคุม การเข้าถึงพื้นที่สำคัญ)

- ระบุนโยบายสำคัญ: กำหนดรายการทรัพย์สินที่มีคุณค่าสูงและมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติ ราชการหรือการคงอยู่ของหน่วยงาน (เช่น บุคลากรสำคัญ, ข้อมูลสารสนเทศ, เอกสารราชการ, ครุภัณฑ์สำคัญ)

๒) การจัดทำและทบทวนแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน

- แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานเผชิญเหตุฉุกเฉิน: พร้อมกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบ ดังนี้

๑) นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล	(หัวหน้าระดับ ม.๑)
๒) ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู	(หัวหน้าระดับ ม.๒)
๓) นางสาวสุปราณี สอนงค์	(หัวหน้าระดับ ม.๓)
๔) นายติณณ์ แจ่มชัดใจ	(หัวหน้าระดับ ม.๔)
๕) นายฤกษ์ งามงาม	(หัวหน้าระดับ ม.๕)
๖) นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง	(หัวหน้าระดับ ม.๖)

- จัดทำคู่มือและขั้นตอนปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedures: SOPs): สำหรับ สถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ (เช่น การพบวัตถุต้องสงสัย, การแจ้งเตือนภัย, การอพยพ, การล็อกดาวน์, การปฐมพยาบาล) โดยให้มีความกระชับ ชัดเจน และเข้าใจง่าย

- กำหนดเส้นทางอพยพและจุดรวมพล จัดทำแผนผังแสดงเส้นทางอพยพที่ปลอดภัย จุดรวมพล และตำแหน่งของอุปกรณ์ฉุกเฉิน (เช่น ถังดับเพลิง, ชุดปฐมพยาบาล) ให้ชัดเจนและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

- พัฒนาระบบสื่อสารฉุกเฉิน จัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ สำหรับการแจ้งเตือนทั้งภายในและภายนอก (เช่น ระบบเสียงตามสาย, วิทยุสื่อสาร, ระบบ SMS, แอปพลิเคชันแจ้งเตือน)

- วางแผนการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องภายนอก (เช่น ผู้ปกครองนักเรียนในกรณีโรงเรียน) และช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ต้องการ

๓) การเสริมสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยทางกายภาพและระบบ

- ควบคุมการเข้า-ออก: กำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการตรวจสอบบุคคล ยานพาหนะ และสิ่งของที่เข้า-ออกพื้นที่ (เช่น การแลกบัตร, การตรวจสอบสัมภาระ, การติดตั้งประตูควบคุมการเข้า-ออก)
- ติดตั้งและบำรุงรักษาระบบเฝ้าระวัง: กล้องวงจรปิด (CCTV), ระบบสัญญาณเตือนภัย, ระบบไฟส่องสว่าง ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง
- เสริมความแข็งแรงของโครงสร้างอาคาร: ตรวจสอบและปรับปรุงประตู หน้าต่าง รั้ว กำแพง ให้มีความมั่นคงแข็งแรงและลดช่องโหว่
- จัดการสภาพแวดล้อมโดยรอบ: ตัดแต่งต้นไม้, กำจัดจุดอับ, จัดเก็บสารเคมีหรือวัตถุอันตรายในพื้นที่ปิดมิดชิดและมีการควบคุม

๔) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร

- จัดการฝึกอบรม: ให้ความรู้แก่บุคลากรทุกคนเกี่ยวกับภัยคุกคาม, การสังเกตสิ่งผิดปกติ, การปฏิบัติตัวตามหลัก "วิ่ง-ซ่อน-สู้" (Run-Hide-Fight), การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (Basic First Aid), การใช้เครื่องมือดับเพลิง
- จัดการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ (Drills and Exercises): ดำเนินการฝึกซ้อมแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ (อย่างน้อยปีละ ๑-๒ ครั้ง) โดยจำลองสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของแผนและให้บุคลากรเกิดความคุ้นชินและมั่นใจในการปฏิบัติ
- ประเมินผลการฝึกซ้อม: รวบรวมข้อมูล ข้อสังเกต และข้อบกพร่องจากการฝึกซ้อม เพื่อนำมาปรับปรุงแผนและกระบวนการปฏิบัติ

๕) การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

- สร้างเครือข่ายและช่องทางการติดต่อ: กับหน่วยงานความมั่นคง (ตำรวจ, ทหาร), หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัย (หน่วยกู้ภัย, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย), โรงพยาบาล, และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่
- แลกเปลี่ยนข้อมูลและสถานการณ์: เพื่อให้สามารถบูรณาการการทำงานและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุ

๑.๖.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดวินาศกรรม

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดวินาศกรรม ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญ ได้แก่

๑) การตรวจจับและยืนยันเหตุการณ์

- บุคลากรผู้พบเหตุ: ดำเนินการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นอย่างรวดเร็ว เพื่อระบุประเภทของภัยคุกคาม จุดเกิดเหตุ และระดับความรุนแรงเท่าที่สามารถทราบได้
- สังเกตการณ์: รับฟังเสียงผิดปกติ, สังเกตวัตถุต้องสงสัย, หรือพฤติกรรมบุคคลที่เข้าข่ายน่าสงสัย

๒) การแจ้งเหตุและแจ้งเตือน

- แจ้งผู้บังคับบัญชา/คณะกรรมการเผชิญเหตุฉุกเฉิน: โดยทันทีผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนด
- ประกาศแจ้งเตือนภัยภายในหน่วยงาน: ผ่านระบบกระจายเสียง หรือสัญญาณเตือนภัยที่กำหนด พร้อมคำสั่งที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย (เช่น "อพยพ", "ล็อคดีวาน", "วิ่ง-ซ่อน-สู้")
- แจ้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง: (ตำรวจ, หน่วยกู้ภัย, โรงพยาบาล) โดยผู้รับผิดชอบหลักของหน่วยงาน พร้อมให้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน

๓) การควบคุมพื้นที่และสถานการณ์เบื้องต้น

- สั่งการให้บุคลากรปฏิบัติตามแผน: เช่น การนำพาบุคลากร/นักเรียนอพยพตามเส้นทางที่กำหนด หรือการล็อคดีวานห้องและหาที่กำบัง
- เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย/บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการปิดกั้นพื้นที่เกิดเหตุ, ควบคุมการเข้า-ออก, ป้องกันการหลบหนีของผู้ก่อเหตุ, และป้องกันบุคคลไม่เกี่ยวข้องเข้าสู่พื้นที่อันตราย
- คณะกรรมการเผชิญเหตุฉุกเฉิน เข้าประจำศูนย์บัญชาการชั่วคราวเพื่อสั่งการและประสานงานตลอดระยะเวลาเกิดเหตุ หากเกิดเหตุวินาศกรรมให้แจ้งเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยเข้ามาช่วยเหลือในการเข้าค้นหา โดยติดต่อที่เบอร์โทรศัพท์ ๐-๓๒๒๑-๑๐๐๕ ผู้ที่มีหน้าที่โทรติดต่อได้แก่

๑. นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
๒. นายกฤติเดช ประชาณุกุล
๓. นายสิทธิพรณ มาภิมิตร
๔. นายกฤษณะ แก่งาม
๕. นางสาวสุปราณี สอนงค์
๖. นายติณณ์ แจ้งชัดใจ
๗. ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู
๘. นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

หากเกิดเหตุตึก ๒,๔,๕ รถบรรเทาสาธารณภัยจะเข้าช่วยเหลือทางด้านประตู ๑ (ทิศเหนือ)

หากเกิดเหตุตึก ๑,๓,๖ รถบรรเทาสาธารณภัยจะเข้าช่วยเหลือทางด้านประตู ๒ (ทิศใต้)

๔) การให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- บุคลากรผู้ได้รับการฝึกอบรม ดำเนินการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้บาดเจ็บเท่าที่สามารถกระทำได้อย่างปลอดภัย
- ทีมพยาบาล/อนามัยโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์และประสานงานกับโรงพยาบาล ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ แก่กลุ่มเปราะบาง (เช่น ผู้สูงอายุ, เด็กเล็ก, ผู้พิการ) ในการเคลื่อนย้ายและให้ความช่วยเหลือ หากนักเรียนหรือครูบาดเจ็บให้นำตัวมาปฐมพยาบาล โดยมีทีมพยาบาลดังนี้

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์
๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล
๓. นางนิศารัตน์ ไชยจันทร์
๔. นางสาวธัญญา สังข์ลักษณ์
๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์
๖. นางสาวสรวรส ศรีสวัสดิ์
๗. นางสาวศนิชา วิเดช

๕) การอพยพและการรวมพล

- สั่งการให้อพยพ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดตามเส้นทางที่กำหนดไปยังจุดรวมพลที่ปลอดภัย
- ควบคุมการอพยพ ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบ ป้องกันความตื่นตระหนกและการกีดขวางทางหนีไฟ
- ดำเนินการตรวจสอบยอด นับจำนวนผู้ที่อพยพมายังจุดรวมพล เพื่อยืนยันว่าไม่มีผู้ตกค้างในพื้นที่อันตราย

๖) การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

ให้ข้อมูลเพิ่มเติม แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ (ตำรวจ, หน่วยเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด, นักดับเพลิง) เมื่อพวกเขาเดินทางมาถึงปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ ของเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญอย่างเคร่งครัด

๑.๖.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดวินาศกรรม

เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและได้รับการประกาศว่าปลอดภัยแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ และนำบทเรียนที่ได้รับมาใช้ในการปรับปรุงแผน ดังนี้

๑) การควบคุมพื้นที่และประเมินสถานการณ์ภายหลังเกิดเหตุ

- รอกการประกาศสถานการณ์ปลอดภัย จากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจก่อนการอนุญาตให้เข้าพื้นที่
- ดำเนินการประเมินความเสียหาย: ทั้งต่อชีวิต (ผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิต), ทรัพย์สิน, และโครงสร้างพื้นฐานอย่างละเอียด
- ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน

๒) การดูแลและเยียวยา

- จัดให้มีการรักษาพยาบาล แก่ผู้บาดเจ็บอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง
- จัดให้มีการดูแลด้านสุขภาพจิต (Psychological First Aid) สำหรับบุคลากร ผู้ประสบเหตุ พยาน และครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ
- อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลแก่ครอบครัวผู้ประสบภัย อย่างเหมาะสม ทันเวลา และเป็นไปตามหลักจริยธรรม

๓) การฟื้นฟูและการซ่อมแซม

- ดำเนินการซ่อมแซมความเสียหาย: ของอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และครุภัณฑ์ที่จำเป็น
- ฟื้นฟูระบบงานและบริการที่หยุดชะงัก: ให้สามารถกลับมาดำเนินการได้โดยเร็วที่สุด
- ตรวจสอบความปลอดภัยของพื้นที่ทั้งหมด: ก่อนอนุญาตให้กลับมาใช้งานตามปกติ

๔) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์

- แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลอย่างเป็นทางการ: โดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อแจ้งสถานการณ์ให้บุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบอย่างถูกต้องและโปร่งใส เพื่อลดความสับสนและข่าวลือ
- สร้างความมั่นใจ: ให้กับบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าหน่วยงานสามารถบริหารจัดการภาวะวิกฤตและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยสูงสุด

๕) การทบทวนและปรับปรุงแผน

- จัดประชุม "ถอดบทเรียน" (After Action Review): โดยคณะกรรมการเผชิญเหตุฉุกเฉิน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานในทุกมิติ
- ระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค: ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริงและการซ่อมแผน
- ปรับปรุงและพัฒนาแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน: โดยนำข้อบกพร่องและบทเรียนที่ได้รับมาแก้ไขเพิ่มเติมขั้นตอนที่จำเป็น และอัปเดตข้อมูลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- วางแผนการฝึกอบรมและการฝึกซ้อมแผนครั้งต่อไป: โดยเน้นจุดที่ยังเป็นข้อบกพร่องเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการรับมือในอนาคต

๑.๗ สารเคมีและวัตถุอันตราย

๑.๗.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุ (การเตรียมความพร้อมและการป้องกัน)

๑) การจัดระบบสารเคมีและความปลอดภัย

กำหนดมาตรการ "ลด ละ เลิก" การใช้สารเคมีและวัตถุอันตรายที่ไม่จำเป็น จัดทำ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ การเก็บ และการกำจัดสารเคมีและวัตถุอันตราย ให้ชัดเจน และให้นักเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้งจัดทำ เอกสารข้อมูลความปลอดภัย สารเคมี (MSDS/SDS) ของสารเคมีทุกชนิดที่มีในสถานศึกษา และจัดเก็บในที่ที่เข้าถึงได้ง่าย

๒) การจัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตราย

จัดสถานที่จัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตรายให้ มิดชิด ปลอดภัย มีการระบายอากาศที่ดี และ ห่างจากแหล่งความร้อน ประกายไฟ รวมถึงพ้นมือเด็ก แยกเก็บสารเคมีที่มีคุณสมบัติเข้ากันไม่ได้ เช่น กรด-ด่าง สารไวไฟ ออกจากกันอย่างชัดเจน ติดป้ายชื่อและสัญลักษณ์แสดงความเป็นอันตราย ของสารเคมีแต่ละชนิดอย่างชัดเจน โดยระบุชื่อสาร เคมีรหัส CAS ปริมาณ สถานที่เก็บ วันหมดอายุ และระดับความอันตราย ตลอดจนตรวจสอบสภาพภาชนะบรรจุสารเคมีอย่างสม่ำเสมอ หากชำรุดต้อง เปลี่ยนทันที

๓) การให้ความรู้และการฝึกอบรม

ให้ความรู้ แก่นักเรียนและบุคลากรเกี่ยวกับการจำแนกประเภทสารเคมี สัญลักษณ์อันตราย วิธีการใช้ การจัดเก็บ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการรับมือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน จัดให้มีการ อบรม การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (PPE) เช่น ถุงมือ แว่นตานิรภัย หน้ากาก ที่เหมาะสมกับ สารเคมีแต่ละชนิด จัดให้มีการ ฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ เป็นประจำอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้ทุกคน คำนึงกับบทบาทหน้าที่และขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ

๔) การจัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย

จัดเตรียม อุปกรณ์ดับเพลิง ที่เหมาะสมกับประเภทของสารเคมี เช่น ถังดับเพลิงชนิดเคมีแห้ง CO๒ ชุดอุปกรณ์ระงับสารเคมีหกรั่วไหล ซึ่งประกอบด้วยสารดูดซับ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และ ภาชนะสำหรับเก็บกู้ จัดให้มี ฝักบัวชำระล้างฉุกเฉิน และอ่างล้างตาฉุกเฉิน ในบริเวณที่มีการใช้สารเคมี ตลอดจนเตรียมชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น และเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินที่สำคัญ เช่น หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน หน่วยกู้ภัย ศูนย์พิษวิทยา ติดตั้งในที่ที่เห็นได้ชัดเจน

๕) การจัดทำแผนเผชิญเหตุ

กำหนดผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการความปลอดภัยของสถานศึกษา หัวหน้าห้องปฏิบัติการ ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่อาคารสถานที่ เจ้าหน้าที่พยาบาล/ปฐมพยาบาล วางแผนเส้นทางอพยพและเส้นทางรถพยาบาล รถดับเพลิง หรือรถบรรเทาสาธารณภัย ในการเข้ามาช่วยเหลือ หรือรับผู้บาดเจ็บ รวบรวมและติดเบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินติดในที่ที่เห็นได้ชัดเจน

๖) การสร้างเครือข่าย

สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานดับเพลิง โรงพยาบาล ศูนย์พิษวิทยา หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม

๑.๗.๒. ขั้นตอนปฏิบัติขณะเกิดเหตุ

เมื่อเกิดเหตุขึ้น การตัดสินใจและปฏิบัติการที่รวดเร็วและถูกต้องมีความสำคัญสูงสุด

๑) การประเมินและแจ้งเหตุ

ประเมินสถานการณ์เบื้องต้น ชนิดของสารเคมี ปริมาณที่หกั่วไหล และผู้ที่ได้รับผลกระทบ แจ้งครูผู้รับผิดชอบอาคารเรียนเพื่อเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และรายงานผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และสามารถสั่งการได้ ประกาศเตือนภัย หากสถานการณ์รุนแรง ควรประกาศแจ้งเตือนภัย และสั่งอพยพผู้คนออกจากพื้นที่โดยเร็วที่สุด โดยใช้เส้นทางที่ปลอดภัย และอยู่เหนือนลม

- ครูผู้รับผิดชอบในแต่ละอาคาร เพื่อเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้

อาคาร ๑ นายติณณ์ แจ่มชัดใจ

อาคาร ๒ นางสาวรวย แซ่กู่

อาคาร ๓ นายอภิสิทธิ์ อัครพันธ์

อาคาร ๔ นางจุฑามาศ อวิคุณประเสริฐ

อาคาร ๕ นายกฤษณชา อ้วนสน

อาคาร ๖ นายประดิษฐ์ สลับแสง

- ครูผู้รับผิดชอบ ในการแจ้งประสานผู้ปกครอง หากมีนักเรียนได้รับบาดเจ็บและนำส่งโรงพยาบาล ดังนี้

๑) นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง

๒) นายกฤติเดช ประชาณุกุล

๓) นายสิทธิพรณ มากมิตร

๔) นายกฤษณะ แก่งาม

๕) นางสาวสุปราณี สอนงค์

๖) นายติณณ์ แจ่มชัดใจ

๗) ว่าที่ร้อยตรีพงศ์ศักดิ์ เพ็งหนู

๘) นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

๒) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (กรณีมีผู้สัมผัสสารเคมี)

ห้ามสัมผัสสารเคมีโดยตรง สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลก่อนเข้าช่วยเหลือ ล้างสารเคมี ออกจากร่างกาย หากสารเคมีถูกผิวหนัง ให้รีบล้างด้วยน้ำสะอาดจำนวนมากทันที อย่างน้อย ๑๕-๒๐ นาที หากเข้าตา ให้ล้างด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำยาล้างตาที่เตรียมไว้ต่อเนื่องอย่างน้อย ๑๕ นาที พร้อมเปิดเปลือกตาและกลอกตาไปมา เคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ พาผู้บาดเจ็บไปยังบริเวณที่อากาศถ่ายเทสะดวก และนำส่งโรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด พร้อมแจ้งข้อมูลสารเคมีที่สัมผัส ผู้ที่สูดดม ให้ออกมายังพื้นที่อากาศบริสุทธิ์ หากหมดสติ ให้จัดท่าฟื้นตัว และรีบนำส่งโรงพยาบาล

- ครูผู้รับผิดชอบในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ดังนี้

๑) นางสาวนรพร ทองทิพย์

๒) นางสาวชมมล โลหะชุมพล

๓) นางนิศารัตน์ ไชยจันทร์

๔) นางสาวธัญญา สังข์ลักษณ์

๕) นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖) นางสาวสวรส ศรีสวัสดิ์

๗) นางสาวศนิชา วิเศษ

- หากมีผู้บาดเจ็บหนัก ครูผู้รับผิดชอบในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นติดต่อโรงพยาบาลบ้านโป่ง (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑) และโรงพยาบาลชานคามิลโล (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๑๑๑๔๓)

- กรณีขนย้ายผู้ป่วย รถฉุกเฉินเข้ามารับผู้บาดเจ็บทางด้านประตู ๑ (ทิศเหนือ) โดยเข้ามารับที่จุดปฐมพยาบาลที่สนามเบตอง

๓) การควบคุมสถานการณ์ (โดยบุคลากรที่ได้รับการอบรมเท่านั้น)

กั้นพื้นที่ ตั้งป้ายเตือนและกั้นพื้นที่อันตราย ห้ามผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ หยุดแหล่งกำเนิด หากทำได้และปลอดภัย ให้พยายามหยุดการรั่วไหลของสารเคมี เช่น ปิดวาล์ว หรือ ตั้งภาชนะรองรับ ดูดซับ/ควบคุมการแพร่กระจาย ใช้ชุด Spill Kit หรือสารดูดซับที่เหมาะสมกับประเภทสารเคมีเพื่อจำกัดการแพร่กระจาย ห้ามก่อประกายไฟ ในกรณีที่เป็นสารไวไฟหรือติดไฟง่าย ห้ามกระทำการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดประกายไฟในบริเวณใกล้เคียง

๔) การประสานงานภายนอก

แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก เช่น ดับเพลิง กู้ภัย ศูนย์พิชิตวิทยา เพื่อขอความช่วยเหลือ และ คำแนะนำ โทรแจ้ง ๑๖๖๙ (กู้ชีพ) หรือ ๑๙๘๔ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) โรงพยาบาลบ้านโป่ง (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑) และโรงพยาบาลชานคามิลโล (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๑๑๑๔๓)

๑.๗.๓ ขั้นตอนปฏิบัติหลังเกิดเหตุ

๑) การทำความสะอาดและกำจัด

ทำความสะอาดพื้นที่ บุคลากรที่ได้รับการอบรมและสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสม ทำความสะอาดพื้นที่ที่เกิดเหตุอย่างละเอียด กำจัดสารเคมีและวัสดุปนเปื้อน จัดเก็บสารเคมีที่หกรั่วไหลและวัสดุที่ปนเปื้อน เช่น ผ้าซับ สารดูดซับ ใส่ในภาชนะที่ปิดมิดชิด มีการติดฉลากระบุชนิดสารเคมีและอันตราย และนำไปกำจัดตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง โดยประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒) การตรวจสอบและประเมินผล

ตรวจสอบความเสียหาย ประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมสอบสวนหาสาเหตุ หาต้นตอของปัญหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ ทบทวนแผนเผชิญเหตุ ประเมินประสิทธิภาพของแผนเผชิญเหตุที่ใช้ไป และปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๓) การดูแลและฟื้นฟู

ดูแลผู้ประสบเหตุ ให้การดูแลและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฐมพยาบาลต่อเนื่อง การส่งต่อแพทย์เฉพาะทาง และการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา แจ้งผู้ปกครอง รายงานสถานการณ์และมาตรการที่ดำเนินการให้ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียด รายงานผล จัดทำรายงานเหตุการณ์และนำเสนอผู้อำนวยการโรงเรียน รวมถึงหน่วยงานต้นสังกัดตามระเบียบ

๔) การป้องกันในระยะยาว

เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงและบำรุงรักษาสถานที่ อุปกรณ์ และระบบความปลอดภัยให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๑.๘. การล่อลวง ลักพาตัว

๑.๘.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุการณ์ล่อลวงหรือลักพาตัว

๑) การเฝ้าระวังการเกิดปัญหา (ครูที่ปรึกษา / ครูเวร / เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย)

สังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีแนวโน้มเสี่ยง เช่น ถูกผู้ใหญ่ไม่รู้จักรับบอยครั้ง หรือมีการติดต่อทางโซเชียลมีเดียกับบุคคลแปลกหน้าสังเกตบุคคลแปลกหน้าเข้าใกล้โรงเรียน หรือดักกร่อนนักเรียนบริเวณทางเข้า/ออกโรง. และครูเวร ตรวจตรารอบโรงเรียนเป็นประจำ โดยเฉพาะช่วงเช้าและเลิกเรียนใช้กล้องวงจรปิดและระบบบัตรผ่านสำหรับผู้ปกครองที่รับนักเรียน

๒) การป้องกันล่วงหน้า

จัดอบรมให้นักเรียนเข้าใจภัยจากการล่อลวง เช่น เทคนิคพุดจาหลอกล่อ แจกของเล่น ขอความช่วยเหลือ ฯลฯ จัดกิจกรรมสอนทักษะปฏิเสธอย่างเหมาะสม (เช่น “พูดว่าไม่-เดินหนี-ขอความช่วยเหลือ”) กำหนดระเบียบการรับ-ส่งนักเรียน เช่น แจ้งชื่อผู้รับล่วงหน้า ห้ามเปลี่ยนตัวโดยไม่แจ้ง สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน-โรงเรียน-ชุมชน และแจ้งเหตุที่น่าสงสัยผ่านกลุ่มไลน์เครือข่าย มีผู้รับผิดชอบตามระดับชั้น ดังนี้

๑) นายพิรวัชร วันดีเรืองไพศาล	(หัวหน้าระดับ ม.๑)
๒) ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู	(หัวหน้าระดับ ม.๒)
๓) นางสาวสุปราณี สมองค์	(หัวหน้าระดับ ม.๓)
๔) นายดิณณ์ แจ่มชัดใจ	(หัวหน้าระดับ ม.๔)
๕) นายกฤษณะ แก่งาม	(หัวหน้าระดับ ม.๕)
๖) นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง	(หัวหน้าระดับ ม.๖)

๑.๘.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดเหตุการณ์ล่อลวงหรือลักพาตัว

๑) การประเมินสถานการณ์

เมื่อมีการแจ้งว่ามีนักเรียนหายตัว หรือถูกล่อลวง ให้ครูเวรและหัวหน้าระดับตรวจสอบทันที สอบถามเพื่อนร่วมชั้น ผู้ปกครอง และตรวจสอบกล้องวงจรปิดหากพบเบาะแสชัดเจน ให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที เช่น ตำรวจ, ศูนย์เด็กและเยาวชน, MOE Safety Center แจ้งผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนทันที

๒) การดำเนินการช่วยเหลือและแจ้งเหตุ

หากมีการลักพาตัวจริง ให้ครูและเจ้าหน้าที่เก็บหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น กล้องวงจรปิด ทะเบียนรถ บุคคลต้องสงสัยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ได้รับมอบหมาย ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเริ่มการค้นหา นายกฤษณะ แก่งาม แจ้งเหตุในระบบ MOE Safety Center

๑.๘.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุการณ์ล่อลวงหรือลักพาตัว

๑) การฟื้นฟูและติดตามกรณี

ติดตามอาการทางจิตใจของนักเรียนที่ถูกล่อลวงหรือรอดจากเหตุลักพาตัว โดยประสานนักจิตวิทยาโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนทนากับนักเรียนเพื่อหามาตรการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำหากกรณีร้ายแรง ให้จัดประชุมสรุปเหตุการณ์กับเจ้าหน้าที่และผู้ปกครอง

๒) การประเมินและปรับปรุงมาตรการ

ประเมินจุดอ่อนในระบบความปลอดภัย เช่น พื้นที่เสี่ยง เวลาที่นักเรียนไม่อยู่ในการดูแลของครูปรับปรุงมาตรการ เช่น เพิ่มกล้อง CCTV เสริม เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) หรือเปลี่ยนรูปแบบการรับ-ส่งจัดทำรายงานเหตุการณ์และบทเรียน (After Action Review) ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓) การป้องกันการเกิดซ้ำ

จัดกิจกรรมซ้ำเพื่อตอกย้ำพฤติกรรมปลอดภัยสำหรับนักเรียน เช่น โครงการ “รู้ทันภัยล่อลวง” ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแจ้งเหตุ เช่น มี “กล่องแจ้งเหตุลับ” หรือสายด่วนภายในสื่อสารความคืบหน้าแก่ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจในระบบความปลอดภัยของโรงเรียน

๒. กลุ่มภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)

๒.๑ ภัยธรรมชาติ

๒.๑.๑ แผ่นดินไหว

๑) ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดแผ่นดินไหว

๑. ติดตามข้อมูลข่าวสารของกรมอุตุนิยมวิทยาหรือทางราชการจากวิทยุ โทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ต โดยให้เชื่อฟังคำเตือนอย่างเคร่งครัด

๒. สำรวจพื้นที่เสี่ยง โดยการตรวจสอบสภาพความปลอดภัยของอาคารและเครื่องใช้ภายในอาคาร เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความพร้อมรองรับแผ่นดินไหวได้ หรือเพื่อลดสาเหตุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินขึ้นได้ เช่น การยึดอุปกรณ์ ตู้ และชั้นวางหนังสือติดไว้กับฝาหรือเสาให้มั่นคงและไม่วางของหนักบนที่สูง เป็นต้น

๓. สำรวจพื้นที่ปลอดภัยที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ทำงานของครู และพื้นที่ใช้งานของนักเรียน เพื่อจะได้ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องและถูกวิธีเมื่อเกิดแผ่นดินไหวขึ้น ณ จุดต่างๆ

๔. การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น รวมถึง การดับเพลิงที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากแผ่นดินไหว เพื่อให้ทุกคนมีความรู้พื้นฐานเรื่องดังกล่าวและสามารถ เอาชีวิตรอดได้ รวมถึงการช่วยเหลือชีวิตคนอื่น หากต้องพบกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่รุนแรง

๕. จัดทำแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดแผ่นดินไหว เพื่อให้โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีแนวทางปฏิบัติ ที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๖. จัดอบรมผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับแผ่นดินไหว และฝึกทักษะ การเอาตัวรอดเมื่อเผชิญเหตุแผ่นดินไหวในระดับต่าง ๆ รวมถึงการช่วยเหลือเบื้องต้นในการเอาตัวรอด เมื่อมีผู้ได้รับบาดเจ็บ

๗. คัดกรองข้อมูลสุขภาพ โรคประจำตัวของผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน เพื่อวางแผน ให้มีคู่มือที่ดีในการดูแลช่วยเหลือ หากเกิดอาการหรืออาการกำเริบขณะเกิดแผ่นดินไหว

๘. การฝึกซ้อมความพร้อมของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนตามแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิด แผ่นดินไหว โดยเฉพาะวิธีปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหวและการอพยพไปยังจุดรวมพลที่ปลอดภัย อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง และผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนทุกคนจะต้องเข้าร่วมการฝึกซ้อม ดังกล่าวอย่างครบถ้วนทุกครั้งด้วย

๙. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแผ่นดินไหว เพื่อให้ครู บุคลากร และนักเรียน เกิดความตระหนักและความพร้อมในการรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

๑๐. วางแผนจัดทำเส้นทางอพยพ และเส้นทางที่รถพยาบาล รถดับเพลิง หรือรถบรรเทาสาธารณภัย ใช้ในการเข้าถึง เพื่อมารับผู้ได้รับบาดเจ็บ หรือเข้าช่วยเหลือ

๒) ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดแผ่นดินไหว

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดแผ่นดินไหว ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น ๒ เหตุการณ์หลัก ได้แก่

๑. เหตุการณ์ไม่รุนแรง คือ แผ่นดินไหวมีระดับความรุนแรงไม่มากนัก และไม่ได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

๒. เหตุการณ์รุนแรง คือ แผ่นดินไหวมีระดับความรุนแรงที่สูงมากและได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินค่อนข้างมากด้วย หรือได้เกิดภาวะความเสี่ยงขึ้นกับบุคลากร โดยเฉพาะการเข้าไปใช้อาคารต่างๆ ในการปฏิบัติงานสอนตามปกติ

ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดแผ่นดินไหว

- เมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว ให้ทุกคนตั้งสติ หาทີท่ากำบังและอยู่ห่างจากหน้าต่าง ระเบียง โดยให้ปฏิบัติท่า “หมอบ ป้อง เกาะ”

- เมื่อการสั่นไหวสงบลงให้นักเรียนอพยพลงมาที่จุดรวมพลที่สนามฟุตบอล โดยครูผู้สอนนำนักเรียนลงมาเป็นแถวให้เรียบร้อย โดยอพยพจาก ชั้นที่ ๒ , ๓ และ ๔ ตามลำดับ และใช้บันไดฝั่งที่ใกล้กับห้องที่อยู่มากที่สุด โดยที่คนสุดท้ายในชั้นล่างจะตะโกนแจ้งชั้นถัดไปว่าอพยพหมดแล้ว ชั้นถัดไปจะได้ทำการอพยพ และในการเดินอพยพจะเดินก้มต่ำลักษณะย่อตัวและหยิบกระเป๋าหรือสิ่งของที่แข็งแรงมากำบังศีรษะ ตลอดเวลา

- เมื่อทุกคนมารวมกันที่สนามฟุตบอล (เข้าแถวเหมือนตอนเคารพธงชาติ) ครูที่ปรึกษาตรวจสอบจำนวนนักเรียนและรายงานผลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน หากมีนักเรียนสูญหายให้แจ้งทีมอพยพและค้นหาเข้าค้นหาตามเบาะแสที่เพื่อนนักเรียนแจ้ง เช่น เรียนที่ห้องเรียนใด โดยทีมอพยพและค้นหา มีผู้รับผิดชอบ ดังนี้

อาคาร ๑

- นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
- นายชีพนก แจ่มใส
- นายวัชชัย ดีรัมย์
- นายธนา ต้นสกุล
- นายสิทธิพรณ มากมิตร

อาคาร ๒

- นางสมรวย แซ่ภู
- นายชนวัฒน์ เลิศนา
- นายประเสริฐ สุวรรณยุคบิดิน
- นายชาคม สพฤกษ์
- นายชาญณรงค์ เพ็ชรไทย

อาคาร ๓

- นายอภินันท์ อัสซพันธ์
- นายพิชญญะ หล้าสะอาด
- นายกฤษณะ แก่งาม
- นายปริญญ์ คล้ายโพธิ์ทอง
- นายนนทวรรช วังมะนาว

อาคาร ๔

- นางจุฑามาศ อวิคุณประเสริฐ
- นายวรพล พันธนียะ
- นายกฤติเดช ประชานุกุล
- นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
- นายธนชัย พงษ์นาค

อาคาร ๕

- นายกฤษณูชา อ่วมสน
- นายอุดมเดช ชูวิจิตร
- นายอภิสิทธิ์ ทองคำ
- ว่าที่ร้อยตรีพงศ์ศักดิ์ เพ็งหนู
- นายศทาวุธ ทังจันทร์

อาคาร ๖

- นายนายประดิษฐ์ สลับแสง
- นายสิวราช อินต๊ะวิชัย
- นายอิทธิพัทธ์ ศุภรัตน์วงศ์
- นายอาคม ชาญเดช
- นายพสพล บุญยะบุญณ

หากอาคารถล่มในการเข้าช่วยเหลือจะแจ้งเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยเข้ามาช่วยเหลือ
ในการเข้าค้นหา โดยติดต่อที่เบอร์โทรศัพท์ ๐-๓๒๒๑-๑๐๐๕ ผู้ที่มีหน้าที่โทรติดต่อ ได้แก่

๑. นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
๒. นายกฤติเดช ประชานุกุล
๓. นายสิทธิพรณ มากมิตร
๔. นายกฤษณะ แก่งาม
๕. นางสาวสุปราณี สอนงค์
๖. นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
๗. ว่าที่ร้อยตรีพงศ์ศักดิ์ เพ็งหนู

๘. นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

หากтик ๒,๔,๕ ถล่มรถบรรเทาสาธารณภัยจะเข้าช่วยเหลือทางด้านประตู ๑ (ทิศเหนือ)

หากติก ๑,๓,๖ ถล่มรถบรรเทาสาธารณภัยจะเข้าช่วยเหลือทางด้านประตู ๒ (ทิศใต้)

๔. หากนักเรียนหรือครูบาดเจ็บให้นำตัวมาปฐมพยาบาลที่สนามเปตอง โดยมีทีมพยาบาล ดังนี้

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์

๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล

๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์

๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์

๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวรส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

๕. หากมีผู้บาดเจ็บหนักติดต่อโรงพยาบาลบ้านโป่ง (เบอร์ ๐๓๒๒๒๒๘๔๑) โดยผู้โทรแจ้งคือ

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์

๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล

๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์

๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์

๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวรส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

การขนย้ายผู้ป่วย โดยรถฉุกเฉินเข้ามารับผู้บาดเจ็บทางด้านประตู๑ (ทิศเหนือ) โดยเข้ามารับ
ที่จุดปฐมพยาบาลที่สนามเปตอง

๓) ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดแผ่นดินไหว

เป็นการดำเนินการช่วยเหลือครู บุคลากรและนักเรียนที่เป็นผู้ประสบภัยจากแผ่นดินไหว ให้กลับคืนสู่สภาพคงเดิมในช่วงหลังเกิดแผ่นดินไหว เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจของผู้ประสบภัย ดังนี้

๓.๑ การบรรเทาทุกข์ หลังเหตุการณ์แผ่นดินไหวสงบให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ
กลุ่มบริหารงานบุคคล รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณร่วมกับทีมพยาบาล ดำเนินการตรวจสอบ
ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว เพื่อดูแลและช่วยเหลือตามสิทธิ์ที่ควรได้หรือตามความเหมาะสม
รวมถึงการสำรวจความต้องการด้านต่างๆ ของผู้ประสบภัย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน

๓.๒ การสำรวจความเสียหายของอาคาร แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

- กรณีเหตุการณ์ไม่รุนแรง : ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไปและ
คณะกรรมการงานอาคารสถานที่ดำเนินการตรวจสอบความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับพื้นที่ต่าง ๆ ของ
อาคารอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการทำความสะอาดอาคารหรือ

ปรับปรุงแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วและพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก

- กรณีเหตุการณ์รุนแรง : ให้ปิดกั้นพื้นที่ไว้ทั้งหมด เพื่อให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ หัวหน้างานอาคารสถานที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก เข้าร่วมสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อประเมินความแข็งแรงของโครงสร้างอาคารและประเมินมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ หากสำรวจและประเมินความแข็งแรงของโครงสร้างอาคารแล้ว พบว่า อาคารเสียหายมากและไม่สามารถจะเข้าใช้อาคารต่อไปได้ ให้ปิดอาคารเป็นการถาวรและหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป และถ้าหากอาคารได้รับความเสียหายเพียงเล็กน้อยและไม่กระทบต่อโครงสร้างหลักของอาคาร ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบและให้ดำเนินการดั่งเช่นกรณีของเหตุการณ์ไม่รุนแรง ข้างต้น

๓.๓ การฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฟื้นฟูและปรับปรุงอาคารต่าง ๆ หากอาคารใดบริเวณโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงได้รับความเสียหายมากและไม่สามารถเข้าไปใช้งานตามปกติได้ ให้ใช้อาคารอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวใช้เป็นสถานที่ทำงานในเบื้องต้นก่อน จนกว่าจะมีการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือก่อสร้างอาคารที่ได้รับความเสียหายแล้วเสร็จ หากอาคารทั้งหมดได้รับความเสียหายจนไม่สามารถเข้าไปใช้งานได้ ให้ Work from home และจัดการเรียนในรูปแบบ On-line

๒.๑.๒ อุทกภัย

๑) ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดอุทกภัย

๑. ติดตามข้อมูลข่าวสารของกรมอุตุนิยมวิทยาหรือทางราชการจากวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต โดยให้เชื่อฟังคำเตือนอย่างเคร่งครัด

๒. สำรวจเส้นทางอพยพออกจากพื้นที่เสี่ยง

๓. ทราบจุดเสี่ยงอันตรายด้านไฟฟ้าและห้ามเข้าใกล้บริเวณจุดใด เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องและถูกวิธีเมื่อเกิดอุทกภัยขึ้น ณ จุดต่างๆ

๔. การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์อุทกภัย การป้องกันสัตว์มีพิษ และการปฐมพยาบาล และการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเบื้องต้น รวมถึงการดับเพลิงที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากอุทกภัย เพื่อให้ทุกคนมีความรู้พื้นฐานเรื่องดังกล่าวและสามารถเอาชีวิตรอดได้ รวมถึงการช่วยเหลือชีวิตคนอื่น หากต้องพบกับเหตุการณ์อุทกภัยที่รุนแรง

๕. จัดทำแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดอุทกภัย เพื่อให้โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๖. จัดอบรมผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับอุทกภัย และฝึกทักษะการเอาตัวรอดเมื่อเผชิญเหตุอุทกภัยในระดับต่าง ๆ รวมถึงการช่วยเหลือเบื้องต้นในการเอาตัวรอดเมื่อมีผู้ได้รับบาดเจ็บ

๗. คัดกรองข้อมูลสุขภาพ โรคประจำตัวของผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน เพื่อวางแผนให้มีคู่มือในการดูแลช่วยเหลือ หากเกิดอาการหรืออาการกำเริบขณะเกิดอุทกภัย

๘. การฝึกซ้อมความพร้อมของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนตามแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดอุทกภัย โดยเฉพาะวิธีปฏิบัติตนเมื่อเกิดอุทกภัยและการอพยพไปยังจุดรวมพลที่ปลอดภัยอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง และผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนทุกคนจะต้องเข้าร่วมการฝึกซ้อมดังกล่าวอย่างครบถ้วนทุกครั้งด้วย

๙. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอุทกภัย เพื่อให้ครู บุคลากร และนักเรียนเกิดความตระหนักและความพร้อมในการรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

๑๐. วางแผนจัดทำเส้นทางอพยพ และเส้นทางที่รถพยาบาล รถดับเพลิง หรือรถบรรเทาสาธารณภัยใช้ในการเข้าถึง เพื่อมารับผู้ได้รับบาดเจ็บ หรือเข้าช่วยเหลือ

๒) ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดอุทกภัย

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดอุทกภัย ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น ๒ เหตุการณ์หลัก ได้แก่

๑. เหตุการณ์ไม่รุนแรง คือ อุทกภัยมีระดับความรุนแรงไม่มากนัก และไม่ได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

๒. เหตุการณ์รุนแรง คือ อุทกภัยมีระดับความรุนแรงที่สูงมากและได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินค่อนข้างมากด้วย หรือได้เกิดภาวะความเสี่ยงขึ้นกับบุคลากร โดยเฉพาะการเข้าไปใช้อาคารต่างๆ ในการปฏิบัติงานสอนตามปกติ

ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดอุทกภัย

๑. นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของคุณครู
๒. นักเรียนสำรวจทางเดินไฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าแล้วทำการปิด
๓. นักเรียนเคลื่อนย้ายไปยังอาคารที่แข็งแรง และอยู่ในที่สูงพ้นระดับน้ำท่วมที่เคยท่วมมาก่อน

อาคาร ๑

- นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
- นายเอกราช ตาแก้ว
- นายนท ศานติคีตา
- นายกานต์ โหล่ตระกูล
- นางสาวปรีชาติ กลมยะบุตร
- นางสาวจันทรพิมพ์ รังษี
- นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์
- นางสาวสุภาพร เกษตรตรลักขมี
- นางสาวสิรินธร พระประดิษฐ์

อาคาร ๒ และ ๓

- นายชาคม สพฤกษ์
- นางดารารัตน์ เพิ่มโสภา
- นางวิไล รัตนกร
- นายเศรษฐพัฒน์ แสนสากล

อาคาร ๔

- นายสมพล แจ่มจรัส

อาคาร ๕

- นางสาวทักษญา เณรตาก้อง

อาคาร ๖

- นางสุภา อินทร์พรหม
- นางสาวธนวรรณ เมฆแดง
- นางสาวเมอณัฐธมาน์ หลิมพลอย
- นางสาวกตติยา น้อยตันวงศ์

หากเกิดอุบัติเหตุในการเข้าช่วยเหลือจะแจ้งเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยเข้ามาช่วยเหลือในการเข้าค้นหา โดยติดต่อที่เบอร์ ๐-๓๒๒๑-๑๐๐๕ ผู้ที่มีหน้าที่โทรติดต่อ ได้แก่

๑. นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง

๒. นายกฤติเดช ประชาณุกุล

๓. นายสิทธิพรธน์ มากมิตร

๔. นายกฤษณะ แก่งาม

๕. นางสาวสุปราณี สอนงค์

๖. นายดิณณ์ แจ่มชัดใจ

๗. ว่าที่ร้อยตรี พงศภักดิ์ เพ็งหนู

๘. นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

๔. นักเรียนห้ามเดินในบริเวณพื้นที่ตามลำพัง เช่น เข้าห้องน้ำ ควรมีครูดูแล

๕. นักเรียนไม่ควรเล่นน้ำหรือว่ายน้ำในขณะที่น้ำท่วม

๖. นักเรียนระวังสัตว์มีพิษที่หนีน้ำท่วมขึ้นมาอยู่บนอาคารกีดต้อย เช่น งู แมงป่อง ตะขาบ เป็นต้น

๗. นักเรียน ติดตามเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด เช่น สังเกตลมฟ้าอากาศ และติดตามคำเตือน

เกี่ยวกับ ลักษณะอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา

๘. นักเรียนเตรียมพร้อมที่จะอพยพไปที่ปลอดภัยเมื่อสถานการณ์จวนตัว หรือปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการ

๙. หากนักเรียนหรือครูบาดเจ็บให้นำตัวมาปฐมพยาบาลที่ทางโรงเรียนกำหนด โดยมีทีมพยาบาล ดังนี้

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์

๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล

๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์

๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์

๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวรส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

๑๐. หากมีผู้บาดเจ็บหนักติดต่อโรงพยาบาลบ้านโป่ง (เบอร์ ๐๓๒๒๒๘๔๑) โดยผู้โทรแจ้ง คือ

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์

๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล

๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์

๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์

๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวรส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

การขนย้ายผู้ป่วย โดยรถฉุกเฉินเข้ามารับผู้บาดเจ็บทางด้านประตู ๑ (ทิศเหนือ) โดยเข้ามารับที่จุดปฐมพยาบาลที่สนามเปตอง

๓) ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดอุทกภัย

เป็นการดำเนินการช่วยเหลือครู บุคลากรและนักเรียนที่เป็นผู้ประสบภัยจากอุทกภัย ให้กลับคืนสู่สภาพคงเดิมในช่วงหลังเกิดอุทกภัย เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจของผู้ประสบภัย ดังนี้

๑. การบรรเทาทุกข์ หลังเหตุการณ์อุทกภัยสงบให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณร่วมกับทีมพยาบาล ดำเนินการตรวจสอบผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว เพื่อดูแลและช่วยเหลือตามสิทธิ์ที่ควรได้หรือตามความเหมาะสม รวมถึงการสำรวจความต้องการด้านต่างๆ ของผู้ประสบภัย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน

๓. ร่วมแรงร่วมใจ : ช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียน และสำรวจอุปกรณ์การเรียนที่เสียหาย

๓. ดูแลสุขภาพตนเอง : ป้องกันโรคที่มากับน้ำ เช่น โรคน้ำกัดเท้า โรคฉี่หนู หรือไข้เลือดออก

๔. ใช้ชีวิตอย่างระมัดระวัง : ระวังเศษวัสดุหรือไฟฟ้ารั่วในโรงเรียน

๕. เรียนรู้จากประสบการณ์ : ซึมซับบทเรียนจากภัยพิบัติเพื่อเตรียมตัวรับมือในอนาคต

๖. ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด

๗. การฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฟื้นฟู และปรับปรุงอาคารต่าง ๆ หากอาคารใดในทบบริเวณโรงเรียนรัศนราษฎร์บำรุงได้รับความเสียหายมากและไม่สามารถเข้าไปใช้งานตามปกติได้ ให้ใช้อาคารอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยใช้เป็นสถานที่ทำงานในเบื้องต้นก่อน จนกว่าจะมีการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือก่อสร้างอาคารที่ได้รับความเสียหายแล้วเสร็จ หากอาคารทั้งหมดได้รับความเสียหายจนไม่สามารถเข้าไปใช้งานได้ ให้ Work from home และจัดการเรียนในรูปแบบ On-line

๒.๑.๓ มาตรการ

๒.๑.๓.๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดมาตรการ (การเตรียมพร้อมเชิงรุก)

๑) จัดตั้งและมอบหมายหน้าที่คณะทำงาน

- แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินโรงเรียน ประกอบด้วย
 - ผู้อำนวยการสถานศึกษา (หัวหน้าทีม)
 - รองผู้อำนวยการสถานศึกษาทั้ง ๔ กลุ่มงาน
 - งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
 - หัวหน้างานอาคารสถานที่
 - หัวหน้าตึกทั้ง ๖ ตึก
 - งานกิจการนักเรียน
 - งานอนามัยโรงเรียน
 - งานจราจรโรงเรียน
 - งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - งานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน
- กำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน
 - หัวหน้าทีม รับผิดชอบการตัดสินใจสูงสุด การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และการสื่อสารกับผู้ปกครอง
 - ผู้ประสานงาน รับผิดชอบการติดตามข่าวสาร การแจ้งเตือนภัย การประสานงานภายในทีมและภายนอก
 - ผู้ดูแลอาคารสถานที่ รับผิดชอบการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคาร การปิดกั้นพื้นที่อันตราย และการจัดการระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, น้ำ, แก๊ส)
 - ผู้ดูแลนักเรียน ครูที่ปรึกษาและครูผู้ช่วยรับผิดชอบการนำนักเรียนไปยังจุดปลอดภัย การตรวจสอบยอนนักเรียน และการดูแลนักเรียนกลุ่มพิเศษ (เด็กเล็ก, ผู้พิการ)
 - ผู้ดูแลสุขอนามัย ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วยรับผิดชอบการนำนักเรียนไปยังจุดปลอดภัย การตรวจสอบยอนนักเรียน และการดูแลนักเรียนกลุ่มพิเศษ (เด็กเล็ก, ผู้พิการ)

๒) การจัดทำแผนเผชิญเหตุมาตรการแบบครบวงจร

- การประเมินความเสี่ยง วิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงในโรงเรียน (เช่น อาคารเก่า, บริเวณใกล้ต้นไม้ใหญ่, ป้ายโฆษณา) และจุดเสี่ยงจากลมพายุ (หน้าต่างบานใหญ่, ประตูที่ไม่แข็งแรง)
- การกำหนดเส้นทางอพยพ จัดทำแผนที่โรงเรียนที่แสดงเส้นทางอพยพที่ชัดเจนจากทุกห้องเรียน/อาคาร ไปยังจุดรวมพลที่ปลอดภัยอย่างน้อย ๒ เส้นทาง
- การเลือกจุดรวมพลที่ปลอดภัย

- ภายในอาคาร เลือกอาคารที่มีโครงสร้างแข็งแรง มั่นคง ไม่มีหน้าต่างบานใหญ่ หรือ หากมีหน้าต่างควรเป็นแบบกระจกนิรภัยและมีบานเกล็ดปิดทับ เช่น ห้องโถงชั้นล่าง ห้องน้ำ (ถ้ามีโครงสร้างแข็งแรง) หรือห้องพิเศษที่ออกแบบมาเพื่อรับมือภัยพิบัติ
- ภายนอกอาคาร กำหนดพื้นที่โล่งที่ห่างจากอาคารสูง ต้นไม้ใหญ่ และเสาไฟฟ้า
- การดูแลนักเรียนกลุ่มพิเศษ จัดทำแผนการดูแลนักเรียนพิการ นักเรียนที่มีโรคประจำตัว หรือ เด็กเล็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ โดยมอบหมายครูหรือบุคลากรเฉพาะ
- ขั้นตอนการแจ้งเหตุและการสื่อสาร กำหนดลำดับการแจ้งเตือนภัยภายในโรงเรียน (เช่น สัญญาณไซเรน, ออด, ประกาศเสียงตามสาย) และช่องทางการสื่อสารกับผู้ปกครอง (เช่น SMS, Line Group, โทรศัพท์)

๓) การสำรวจ ตรวจสอบ และบำรุงรักษาสถานที่และอุปกรณ์

- อาคาร
 - ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของโครงสร้างอาคารโดยรวม หลังคา ผนัง เพดาน และพื้น
 - ตรวจสอบประตู หน้าต่าง ให้สามารถปิดล็อกได้อย่างแน่นหนา และมีกลไกป้องกันการกระแทกจากลม
 - ซ่อมแซมรอยร้าว รอยร้าว หรือส่วนที่ชำรุดเสียหายทันที
- ต้นไม้และป้ายต่าง ๆ
 - ตัดแต่งกิ่งไม้ใหญ่ ที่อยู่ใกล้ตัวอาคาร สายไฟฟ้า หรือเส้นทางอพยพอย่างสม่ำเสมอ
 - ตรวจสอบความแข็งแรงของป้ายโรงเรียน ป้ายโฆษณา หรือโครงสร้างที่สูงและอาจถูกลมพัดได้
- ระบบไฟฟ้าและประปา
 - ตรวจสอบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร ตรวจสอบสายไฟที่ชำรุด และมั่นใจว่าสามารถตัดกระแสไฟฟ้าหลักได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุ
 - ตรวจสอบระบบประปาและวาล์วปิดกั้นในโรงอาหาร ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและสามารถปิดได้ทันที
- อุปกรณ์ฉุกเฉิน
 - กระเป๋า/กล่องฉุกเฉินประจำจุด จัดเตรียม ไฟฉาย พร้อมถ่านสำรอง, วิทยุพกพา (แบบใช้ถ่านหรือมือหมุน), นกหวีด, ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น พร้อมยาที่จำเป็น, เทปขาวสำหรับปิดหน้าต่าง, ผ้าห่มฉุกเฉิน, ถังดำ, อุปกรณ์ดับเพลิง (ถังดับเพลิง), และแผนที่อพยพ
 - การสำรองน้ำและอาหาร จัดเตรียม น้ำดื่มสะอาด และ อาหารแห้งฉุกเฉิน ให้เพียงพอสำหรับนักเรียนและบุคลากรทุกคน อย่างน้อย ๗๒ ชั่วโมง
 - อุปกรณ์สื่อสารสำรอง โทรศัพท์ดาวเทียม หรือวิทยุสื่อสารที่ใช้แบตเตอรี่หรือถ่านไฟฉาย

๔) การฝึกซ้อมแผนและการให้ความรู้

๑. การฝึกซ้อมแผนอพยพ

- ความถี่และรูปแบบ: จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุวาทภัยอย่างน้อย ปีละ ๑-๒ ครั้ง โดยควรมีการฝึกซ้อมทั้งแบบ แจ้งล่วงหน้า (เพื่อทบทวนขั้นตอน) และแบบ ไม่แจ้งล่วงหน้า (เพื่อประเมินการตอบสนองจริงในภาวะฉุกเฉิน)
- การจำลองสถานการณ์: จำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงจริงมากที่สุด เช่น การประกาศเตือนภัย การเคลื่อนย้ายไปยังจุดปลอดภัย การตรวจสอบยอด การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- การประเมินผล: หลังการฝึกซ้อมให้มีการ สรุปผล และ ประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน ของแผน และขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- การมีส่วนร่วม: ส่งเสริมให้นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมอย่างจริงจังและเข้าใจบทบาทของตนเอง

๒. การให้ความรู้และสร้างความตระหนัก

- การจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรเกี่ยวกับวาทภัยเป็นประจำ เช่น การบรรยาย, การฉายภาพยนตร์/วิดีโอเกี่ยวกับการเอาตัวรอดจากพายุ, การจัดบอร์ดนิทรรศการ, การใช้สื่อการเรียนการสอน
- เนื้อหาความรู้
 - ประเภทของวาทภัย ทำความเข้าใจพายุชนิดต่างๆ และลักษณะของพายุในพื้นที่ราชบุรี
 - สัญญาณเตือนภัย สอนให้รู้จักและเข้าใจสัญญาณเตือนภัยวาทภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยา หรือจากโรงเรียน
 - อันตรายจากวาทภัย ชี้ให้เห็นถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น สิ่งของปลิว, ไฟฟ้าช็อต, อาคารถล่ม
 - วิธีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง สอนขั้นตอนการหลบภัย การป้องกันตนเองเมื่ออยู่ในอาคาร และนอกอาคาร
 - ความสำคัญของการปฏิบัติตามคำแนะนำ เน้นย้ำให้ทุกคนปฏิบัติตามคำสั่งของครูและบุคลากรอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัย
- ช่องทางการเผยแพร่
 - บอร์ดประชาสัมพันธ์/ป้ายประกาศ ติดตั้งในจุดที่มองเห็นได้ง่ายและเป็นเส้นทางผ่านของนักเรียน เช่น หน้าห้องเรียน ทางเดิน อาคารอำนวยการ
 - เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน เผยแพร่ข้อมูลและวิดีโอให้ความรู้
 - การสอนในห้องเรียน บูรณาการเนื้อหาเรื่องภัยพิบัติเข้ากับวิชาต่างๆ เช่น สุขศึกษา วิทยาศาสตร์

๓. การประชาสัมพันธ์แผน

- แผนที่อพยพ จัดทำแผนที่อพยพฉบับล่าสุด ติดไว้ในทุกห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องพักครู และจุดสำคัญต่างๆ ของโรงเรียนอย่างน้อย ๑ จุดต่อห้อง/พื้นที่ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย
- คู่มือฉุกเฉิน จัดทำคู่มือหรือแผ่นพับสรุปแนวทางการปฏิบัติ แจกจ่ายให้ครูและบุคลากรทุกคน
- ชักซ้อมความเข้าใจ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าทีม ควรมีการประชุมชักซ้อมความเข้าใจกับ คณะครูและบุคลากรอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อทบทวนและอัปเดตแผน

๒.๑.๓.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดวาทภัย

๑) การประกาศแจ้งเตือนภัย

- เมื่อได้รับข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดวาทภัย หรือเมื่อสังเกตเห็นสัญญาณของพายุลมแรง (เช่น ลมพัดแรงผิดปกติ, เสียงลมหวีดหวิว) ให้หัวหน้าทีมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายประกาศแจ้งเตือนภัยทันทีผ่านระบบเสียงตามสาย สัญญาณออก หรือไซเรน พร้อมระบุว่า "เกิดวาทภัย ให้ปฏิบัติตามแผนอพยพ"

๒) การอพยพนักเรียนและบุคลากร

- ครูที่ปรึกษา/ผู้ดูแล นำนักเรียนไปยังจุดรวมพลที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระเบียบ ห้ามวิ่งเล่น หรือส่งเสียงดัง โดยเน้นย้ำให้นักเรียนก้มศีรษะและใช้แขนปิดบังศีรษะและใบหน้า ขณะเคลื่อนย้าย
- นักเรียนกลุ่มพิเศษ ให้ครูหรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายดูแลนักเรียนกลุ่มพิเศษอย่างใกล้ชิด และให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
- ตรวจสอบยอดนักเรียน เมื่อถึงจุดรวมพล ให้ครูประจำชั้นตรวจสอบยอดนักเรียนให้ครบถ้วนทันที หากมีนักเรียนขาดหายไป ให้แจ้งหัวหน้าทีมทันทีเพื่อดำเนินการค้นหาและช่วยเหลือ (หากสถานการณ์เอื้ออำนวย)

๓) การรักษาความปลอดภัยภายในจุดรวมพล

- อยู่ห่างจากหน้าต่างและประตู สั่งให้นักเรียนและบุคลากรทุกคนอยู่ห่างจากหน้าต่าง ประตู หรือกระจก เพื่อป้องกันอันตรายจากเศษกระจกหรือสิ่งของที่ปลิวมาปะทะ
- จัดระเบียบพื้นที่ จัดให้นักเรียนนั่งหรือหมอบลงในจุดที่ปลอดภัยที่สุด ห้ามยืนหรือเดินไปมา
- ควบคุมสถานการณ์ ครูและบุคลากรต้องรักษาความสงบเรียบร้อย สร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน และตอบคำถามที่จำเป็น

๔) การจัดการระบบสาธารณูปโภค

- ตัดกระแสไฟฟ้า ให้บุคลากรฝ่ายอาคารสถานที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายรีบดำเนินการตัดกระแสไฟฟ้าหลักของโรงเรียนทันที เพื่อป้องกันไฟฟ้าลัดวงจรหรืออันตรายจากการสัมผัสสายไฟขาด

- ปิดวาล์วแก๊ส ปิดวาล์วแก๊สทั้งหมดในโรงอาหารและห้องปฏิบัติการ (ถ้ามี) เพื่อป้องกันแก๊สรั่วไหล

๕) การติดตามสถานการณ์

- ให้ผู้ประสานงานติดตามข่าวสารจาก วิทยุฉุกเฉิน หรือวิทยุพกพาอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินสถานการณ์และรอประกาศจากทางการหรือจากคณะทำงานให้เป็นปกติ

๒.๑.๓.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดวาทภัย

๑) การตรวจสอบความปลอดภัยเบื้องต้น

- รอประกาศปลอดภัย ให้หัวหน้าทีมรอการประกาศจากหน่วยงานราชการหรือพิจารณาว่าสถานการณ์ปลอดภัยแล้วเท่านั้น จึงจะอนุญาตให้ทุกคนออกจากจุดรวมพล
- สำรวจพื้นที่อย่างระมัดระวัง บุคลากรฝ่ายอาคารสถานที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทำการสำรวจความเสียหายภายในและภายนอกอาคารเรียนอย่างระมัดระวังเป็นลำดับแรก ระวังสัตว์เลื้อยคลาน งู หรือแมลงมีพิษที่อาจเข้ามาหลบภัย
- ระบุพื้นที่อันตราย กันพื้นที่อันตรายที่อาคารได้รับความเสียหายรุนแรง สายไฟขาด หรือมีสิ่งปรักหักพังขนาดใหญ่ และติดป้ายเตือน

๒) การปฐมพยาบาลและการดูแลผู้บาดเจ็บ

- ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ครูอนามัย/พยาบาลโรงเรียนและบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรม ให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้บาดเจ็บเล็กน้อย
- ประสานหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน หากมีผู้บาดเจ็บสาหัส หรือมีอาการหนัก ให้รีบโทรแจ้ง ๑๖๖๙ (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ) ทันที

๓) การประสานงานกับผู้ปกครอง

- แจ้งสถานการณ์ ติดต่อผู้ปกครองผ่านช่องทางที่กำหนดไว้ (SMS, Line Group, โทรศัพท์) เพื่อแจ้งสถานการณ์ความปลอดภัยของนักเรียน และให้ผู้ปกครองมารับนักเรียนกลับบ้าน หากโรงเรียนไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามปกติ
- ตั้งจุดรับ-ส่งนักเรียน กำหนดจุดรับ-ส่งนักเรียนที่ปลอดภัยและสะดวก เพื่อความเป็นระเบียบและลดความแออัด

๔) การประเมินความเสียหายและการรายงาน

- บันทึกภาพและข้อมูล ถ่ายภาพความเสียหายโดยละเอียด ทั้งภายในและภายนอกอาคาร เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประเมินความเสียหายและการขอรับการสนับสนุน
- จัดทำรายงาน จัดทำรายงานความเสียหายเสนอต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี เพื่อขอรับการช่วยเหลือและงบประมาณในการซ่อมแซมฟื้นฟู

๕) การฟื้นฟูและการทำความสะอาด

- การกำจัดสิ่งกีดขวาง เคลียร์สิ่งปรักหักพัง กิ่งไม้ที่หักโค่น และสิ่งกีดขวางต่างๆ ออกจากบริเวณโรงเรียน
- ทำความสะอาด ทำความสะอาดพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากวาตภัย กำจัดขยะมูลฝอย และล้างทำความสะอาดคราบโคลนหรือสิ่งสกปรกต่างๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค
- ซ่อมแซมเบื้องต้น ดำเนินการซ่อมแซมความเสียหายเบื้องต้นเท่าที่ทำได้ เพื่อให้โรงเรียนสามารถกลับมาใช้งานได้บางส่วน
- ตรวจสอบระบบสาธารณูปโภค ให้เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญจาก การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) และการประปาส่วนภูมิภาค (PWA) ตรวจสอบระบบไฟฟ้า แก๊ส และประปา ให้แน่ใจว่าปลอดภัย ก่อนที่จะกลับมาใช้งาน

๖) การดูแลเยียวยาสภาพจิตใจ

- ให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมหรือให้คำปรึกษาแก่บุคลากรและนักเรียนที่อาจได้รับผลกระทบทางจิตใจจากเหตุการณ์วาตภัย โดยเฉพาะเด็กเล็กหรือเด็กนักเรียนที่มีอาการหวาดกลัว เพื่อช่วยให้พวกเขากลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติ
- สร้างขวัญกำลังใจ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียน หน่วยงานและเบอร์ติดต่อกรณีฉุกเฉินในจังหวัดราชบุรี
 - แจ้งเหตุฉุกเฉินทั่วไป
 - ตำรวจ (แจ้งเหตุทั่วไป) เบอร์โทรศัพท์ ๑๙๑
 - สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (เรียกรถพยาบาล) เบอร์โทรศัพท์ ๑๖๖๙
 - ตำรวจท่องเที่ยว (แจ้งเหตุด่วนนักท่องเที่ยว) เบอร์โทรศัพท์ ๑๑๕๕
 - ภัยพิบัติและภัย
 - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดราชบุรี
เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๓๗-๑๔๒
 - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดราชบุรี สาขาบ้านโป่ง
เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๒๑-๑๒๒
 - หน่วยกู้ภัยมูลนิธิรวมใจอัมพวา (ราชบุรี) เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๗๒๐-๑๙๙ (บางพื้นที่ในราชบุรี)
 - มูลนิธิสุศาลานุเคราะห์นครปฐม (เขตติดต่อราชบุรี-นครปฐม) เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๔-๒๕๒-๐๙๙
 - สาธารณูปโภค
 - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) ราชบุรี (แจ้งไฟฟ้าขัดข้อง) เบอร์โทรศัพท์ ๑๑๒๙ หรือ ๐๓๒-๓๓๗-๓๗๒

- การประปาส่วนภูมิภาค (PWA) ราชบุรี (แจ้งน้ำประปาขัดข้อง) เบอร์โทรศัพท์ ๑๖๖๒ หรือ ๐๓๒-๓๓๗-๑๘๓
- บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (แจ้งโทรศัพท์/อินเทอร์เน็ตขัดข้อง) เบอร์โทรศัพท์ ๑๑๐๐
- โรงพยาบาลในพื้นที่
 - โรงพยาบาลบ้านโป่ง เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๑๑-๐๓๗
 - โรงพยาบาลราชบุรี เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๗๑๙-๖๐๐
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๗-๔๔๓ , ๐๓๒-๓๒๑-๔๓๔

๒.๒ ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุ

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยและมีการประสาน ข้อมูลกับครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน แบบบูรณาการ

นางสาวเกศสุตา เนรมิตธนไพศาล	ผู้อำนวยการโรงเรียน
<u>มีหน้าที่</u> สั่งการหัวหน้าระดับให้ประสานครูที่ปรึกษา	
นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ว่าที่ร้อยตรีพงศ์ศักดิ์ เพ็ญหนู	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
นางสาวสุปราณี สอนงค์	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
นายติณณ์ แจ่มชัดใจ	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
นายกฤษณะ แก่งาม	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
<u>มีหน้าที่</u> ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในระดับชั้น	

๒. แต่งตั้งหัวหน้าอาคารเรียน อาคารประกอบ มีหน้าที่ดูแลตรวจสอบความเรียบร้อย ในอาคาร ที่รับผิดชอบตามขอบข่ายภาระงาน

นายติณณ์ แจ่มชัดใจ	หัวหน้าอาคาร ๑
นางสมรวย แซ่ภู	หัวหน้าอาคาร ๒
นายอภิสิทธิ์ อัสซพันธ์	หัวหน้าอาคาร ๓
นางจุฑามาศ อวิคุณประเสริฐ	หัวหน้าอาคาร ๔
นายกฤษฎา อ่วมสน	หัวหน้าอาคาร ๕
นายประดิษฐ์ สลับแสง	หัวหน้าอาคาร ๖

๓. งานอาคารสถานที่รับเรื่องปัญหาจากผู้ตรวจอาคารแก้ไขปรับปรุงให้อยู่ใน สภาพพร้อมใช้ เพื่อความปลอดภัยอยู่เสมอ

๔. มีป้ายบอกทางหนีไฟ แผนผังที่ชัดเจน พร้อมทั้งชื่อผู้รับผิดชอบอาคาร

๕. ในพื้นที่ก่อสร้าง ควรมีป้ายแจ้ง “พื้นที่กำลังก่อสร้างห้ามเข้า” และ ควรมี ฉาก หรือตาข่ายกัน เพื่อความปลอดภัย

๒.๒.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเผชิญเหตุ

๑. นำผู้บาดเจ็บส่งห้องพยาบาลของโรงเรียน แต่หากบาดเจ็บหนัก ให้ครูห้องพยาบาลประสาน โรงพยาบาล หน่วยกู้ชีพ ๑๖๖๙ นำส่ง พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่พยาบาลเดินทางไปเพื่อแจ้งข้อมูลกับโรงพยาบาล ประสานครูที่ปรึกษา และแจ้งผู้ปกครองใน เบื้องต้นเมื่อประสบเหตุ

๒. ครูที่ปรึกษาทุกระดับชั้น รายงานผู้บังคับบัญชาในเบื้องต้น

๓. หัวหน้าระดับชั้น ประสานครูที่ปรึกษา และแจ้งผู้ปกครองในเบื้องต้นเมื่อประสบเหตุ

๔. เจ้าหน้าที่งานอนามัย ประสานสิทธิประกันอุบัติเหตุของนักเรียน กับบริษัท ประกันฯ

๒.๒.๓. หลังเกิดเหตุ

๑. ครูที่ปรึกษา รายงานเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ว่าเหตุเกิดที่ใด จากสาเหตุใด อาการของนักเรียนเป็นอย่างไร และได้ประสานช่วยเหลือเยียวยาอย่างไร

๒. นำข้อมูลที่ได้รับ ไปปรับปรุงแก้ไขจุดเกิดเหตุ หรือข้อบกพร่องในส่วนของ อาคารสิ่งก่อสร้างที่เกิดอันตรายว่าเหตุใดจึงเกิดอุบัติเหตุได้

๓. ประชาสัมพันธ์ พื้นที่ก่อสร้างเพื่อให้ระมัดระวังไม่เข้าไปในที่ เพื่อความ ปลอดภัย

๒.๓ ภัยจากยานพาหนะ

๒.๓.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัยจากยานพาหนะ

๑. การเตรียมการล่วงหน้า

- แต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยทางถนนภายในโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นประธาน และประกอบด้วยครูเวร, ครูฝ่ายปกครอง, นักเรียนจิตอาสา, เจ้าหน้าที่ รปภ. และผู้ปกครองตัวแทน
- กำหนดจุดเข้า-ออกของรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และนักเรียนให้เป็นระบบชัดเจน
- จัดทำแผนผังจราจรภายในโรงเรียน พร้อมป้ายบอกทาง, ป้ายเตือน และเส้นจราจรให้ชัดเจน
- ฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียนเรื่องกฎจราจร การใช้ถนนอย่างปลอดภัย และการดูแลความปลอดภัยบริเวณหน้าโรงเรียน
- ประชาสัมพันธ์กฎระเบียบจราจรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เสียงตามสาย ป้ายประกาศ

- ประสานงานกับสถานีตำรวจท้องที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจราจรช่วงเวลาเปิด-ปิดเรียน

๒. การเตรียมความพร้อมของระบบ

- ติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ที่บริเวณหน้าโรงเรียนและจุดเสี่ยง
- เตรียมชุดอุปกรณ์จราจร เช่น เสื้อสะท้อนแสง ธงแดง กรวยยาง ป้ายหยุด ให้พร้อมใช้งาน
- ฝึกซ้อมจำลองเหตุการณ์จราจรติดขัดหรือเกิดอุบัติเหตุอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓. มีการอบรมทำใบขับขี่ให้กับนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน

๔. มีเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจบ้านโป่ง มาอบรมให้ความรู้กับนักเรียนและบุคลากรของทางโรงเรียนเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุแล้วเกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

๕. มีการให้ความรู้กับนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน เกี่ยวกับวิธีป้องกันอุบัติเหตุ

จากยานพาหนะ

- ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร
- บำรุงรักษายานพาหนะ
- ระมัดระวังขณะขับขี่
- ใช้เข็มขัดนิรภัย
- สวมหมวกนิรภัย

๒.๓.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยจากยานพาหนะ

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยจากยานพาหนะ ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญซึ่งส่วนใหญ่แบ่งเป็น ๒ เหตุการณ์หลัก ได้แก่

- เหตุการณ์ไม่รุนแรง คือ ได้รับความบาดเจ็บเล็กน้อยไม่รุนแรงมากนัก ไม่ได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

- เหตุการณ์รุนแรง คือ สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

๑. กรณีการจราจรติดขัดรุนแรง

- ครูเวรและเจ้าหน้าที่ รปภ. เข้าอำนวยความสะดวกจราจรทันทีตามแผนผังที่กำหนด
- นักเรียนจิตอาสาช่วยประสานงานการเดินรถให้เป็นระบบ
- ประกาศแจ้งเตือนผ่านเสียงตามสายให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบสถานการณ์และ

ปฏิบัติตามคำแนะนำ

๒. กรณีเกิดอุบัติเหตุหน้าสถานศึกษา

- รีบเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ (ถ้ามี) ไปยังห้องพยาบาล และติดต่อผู้ปกครอง
- แจ้งตำรวจและหน่วยงานฉุกเฉินให้มาดำเนินการสอบสวนหรือช่วยเหลือ
- บันทึกภาพเหตุการณ์และจัดทำรายงานเบื้องต้น

๓. การควบคุมสถานการณ์

- จำกัดการเข้า-ออกบริเวณเกิดเหตุเพื่อป้องกันความวุ่นวาย
- บริหารจัดการจราจรให้นักเรียนสามารถเข้า-ออกโรงเรียนได้อย่างปลอดภัย
- สื่อสารอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมาแก่ผู้ปกครอง

๔. หากนักเรียนหรือครูบาดเจ็บให้ติดต่อทีมพยาบาล โดยมีทีมพยาบาล ดังนี้

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์
๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล
๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์
๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์
๕. นางสาวศนิชา วิเดช

๕. หากมีผู้บาดเจ็บหนักติดต่อโรงพยาบาลบ้านโป่ง และโรงพยาบาลชานคามิลโล โดยผู้โทรแจ้ง คือ

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์
๒. นางสาวชยมล โลหะชุมพล
๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์
๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์
๕. นางสาวศนิชา วิเดช

๖. หากผู้บาดเจ็บต้องติดต่อประกันอุบัติเหตุ ให้ติดต่อครูผู้รับผิดชอบคือ นางสาวนริศรา สุขมา

๒.๓.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภัยจากยานพาหนะ

๑. สถานศึกษาได้รับแจ้งเหตุหรือประสบเหตุ สถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นประเมินปัญหาสถานการณ์

๒. รายงานผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙ แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและแจ้งผู้ปกครอง

๓. แจ้งเหตุในระบบ MOE Safety Center

๔. ประสานงานติดตามอาการของเด็กนักเรียนและติดตาม เรื่องการประกันภัยแจ้งทะเบียนรถประเภท

รถที่ประสบอุบัติเหตุเพื่อสถานพยาบาลจะได้ดำเนินการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจาก พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ โดยผู้ปกครองนักเรียนไม่ต้องสำรองจ่าย

๕. แจ้งความลงบันทึกประจำวันต่อเจ้าพนักงานไว้เป็นหลักฐานในการเรียกร้องสินไหมทดแทน

๖. กรณีที่เด็กนักเรียนทำประกันอุบัติเหตุกับบริษัทประกันภัย ให้ดำเนินการเรียกค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทน หากมีปัญหาให้ติดต่อประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

๗. กรณีเด็กนักเรียนเสียชีวิตให้ติดต่อขอรับใบรับรองของการเสียชีวิตจากสถานพยาบาลในพื้นที่

๘. จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาสรุปผลการทำงานและรายงานหน่วยงานต้นสังกัด และเกี่ยวข้องทราบตามกรณี

๒.๔ ภัยจากการจัดกิจกรรม

๒.๔.๑ การปฏิบัติก่อนทัศนศึกษา

๑. การจัดโครงสร้างทีมและความรับผิดชอบ

- คณะกรรมการอำนวยการทัศนศึกษา
 - ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - รองผู้อำนวยการสถานศึกษาทั้ง ๔ กลุ่มงาน
 - หัวหน้าระดับชั้น
 - คณะครูระดับชั้น
- คณะทำงานหลัก
 - **หัวหน้าโครงการ** รับผิดชอบสูงสุดในการวางแผน ประสานงานกับทุกภาคส่วน (สถานที่, ผู้ปกครอง, โรงเรียน) มีอำนาจตัดสินใจเด็ดขาดในสถานการณ์ฉุกเฉิน และเป็นจุดศูนย์กลางการสื่อสาร
 - **ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการ** สนับสนุนหัวหน้าโครงการในทุกมิติ และสามารถปฏิบัติหน้าที่แทนได้ในกรณีฉุกเฉิน
 - **ผู้รับผิดชอบด้านความปลอดภัยและปฐมพยาบาล** ครูพยาบาลหรือครูที่ได้รับการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นโดยเฉพาะ รับผิดชอบกระเป๋ายา การดูแลสุขภาพนักเรียนและการประสานงานกับสถานพยาบาล
 - **ผู้รับผิดชอบด้านการเงินและเอกสาร** จัดการเรื่องค่าใช้จ่าย การรวบรวมเอกสาร และการจัดเก็บหลักฐานต่างๆ
- ครูประจำกลุ่ม
 - **อัตราส่วนที่เหมาะสม** โดยทั่วไปครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๑๕ - ๒๐ คน หรือปรับตามความซับซ้อนของสถานที่และพฤติกรรมของนักเรียน (เช่น หากมีนักเรียนที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ ควรลดอัตราส่วนลง)
 - **หน้าที่หลัก** ดูแลนักเรียนในกลุ่มอย่างใกล้ชิด , นับจำนวนนักเรียนในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ , เป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นหากเกิดเหตุการณ์ภายในกลุ่ม และเป็นจุดแรกในการให้คำแนะนำนักเรียน

๒. การสำรวจและจัดทำแผนปฏิบัติการ

- การศึกษาข้อมูลเชิงลึกของสถานที่
 - **แผนผังโดยละเอียด** ขอแผนผังสถานที่จากเจ้าหน้าที่ และทำเครื่องหมายจุดสำคัญทางเข้า-ออก จุดรวมพล จุดปฐมพยาบาล ห้องน้ำ ทางหนีไฟ จุดอันตราย (เช่น บ่อน้ำ พื้นที่ก่อสร้าง สัตว์อันตราย) และจุดที่สัญญาณโทรศัพท์อ่อน
 - **ระเบียบและข้อจำกัด** ศึกษาข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ช่วงเวลาเปิด-ปิด และกฎพิเศษของสถานที่ (เช่น ห้ามจับสัตว์, ห้ามสัมผัสวัตถุโบราณ)

- บริการฉุกเฉินของสถานที่ เบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินของเจ้าหน้าที่สถานที่ ตำแหน่ง จุฬารักษาความปลอดภัย ทีมกู้ภัยในพื้นที่ (ถ้ามี)
 - การวางแผนเส้นทางและตารางเวลา
 - เส้นทางไป-กลับ กำหนดเส้นทางหลักและเส้นทางสำรองในกรณีเกิดอุบัติเหตุ การจราจรติดขัด หรือเหตุสุดวิสัยอื่นๆ
 - จุดพักและจุดแวะ กำหนดจุดพักรถที่ปลอดภัย จุดรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย และจุดแวะทำกิจกรรมระหว่างทาง (ถ้ามี)
 - ตารางเวลากิจกรรม จัดทำตารางเวลาที่ละเอียด ระบุเวลาสำหรับแต่ละกิจกรรม เวลาพัก เวลาสำหรับมื้ออาหาร และเวลาเดินทาง เพื่อให้ทุกคนทราบกำหนดการที่ชัดเจน
 - เวลาสำรอง เผื่อเวลาสำรองอย่างน้อย ๑๕-๓๐ นาที สำหรับแต่ละช่วงกิจกรรม เพื่อรองรับความล่าช้าที่ไม่คาดคิด
 - การประเมินความเสี่ยงและแผนเผชิญเหตุ
 - ระบุความเสี่ยง รวบรวมรายการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (เช่น พลัดหลง อุบัติเหตุ เล็กน้อย อุบัติเหตุรุนแรง เจ็บป่วย อาหารเป็นพิษ อากาศเปลี่ยนแปลง ภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ความไม่สงบ ยานพาหนะเสีย)
 - มาตรการป้องกัน กำหนดมาตรการเพื่อลดโอกาสเกิดเหตุการณ์เหล่านั้น (เช่น การชี้แจงเข้มงวด การจำกัดพื้นที่ การตรวจสอบยานพาหนะ)
 - มาตรการตอบสนอง กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุการณ์แต่ละประเภท อย่างชัดเจน (Who What When Where How) โดยระบุผู้รับผิดชอบและช่องทางการสื่อสาร
๓. การสื่อสารกับผู้ปกครองและการเตรียมเอกสาร
- หนังสือขออนุญาตฉบับสมบูรณ์
 - นอกจากข้อมูลพื้นฐาน (วัน-เวลา สถานที่ กิจกรรม ค่าใช้จ่าย) ควรระบุรายชื่อ ครูผู้ควบคุมทั้งหมดพร้อมเบอร์โทรศัพท์
 - นโยบายการติดต่อฉุกเฉิน ชี้แจงว่าจะติดต่อผู้ปกครองเมื่อใด (เช่น เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ร้ายแรง เมื่อนำส่งโรงพยาบาล เมื่อนักเรียนป่วยหนัก) และช่องทางใด
 - การจัดการยาประจำตัว ระบุขั้นตอนการนำส่งยาประจำตัวของนักเรียน (ควรระบุ ชื่อยา ขนาดยา วิธีใช้ วันหมดอายุ) ให้กับครูพยาบาล
 - คำยินยอมแพทย์ ขอคำยินยอมจากผู้ปกครองในการอนุญาตให้ครูหรือโรงพยาบาล ทำการรักษาเบื้องต้น หรือนำส่งโรงพยาบาลในกรณีฉุกเฉินที่ผู้ปกครองไม่สามารถติดต่อได้ทันที
 -

- **แบบฟอร์มข้อมูลนักเรียน**

- ข้อมูลส่วนบุคคล ชื่อ-นามสกุล, เลขประจำตัวประชาชน กรู๊ปเลือด
- ข้อมูลติดต่อผู้ปกครอง เบอร์โทรศัพท์หลัก เบอร์โทรศัพท์สำรอง บุคคลที่สามารถติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉิน (นอกจากผู้ปกครอง)
- ประวัติสุขภาพโดยละเอียด โรคประจำตัว (เบาหวาน หอบหืด ภูมิแพ้) ประวัติการแพ้ยา แพ้อาหาร อากาการชัก ข้อจำกัดทางร่างกาย (เช่น ปัญหาการเคลื่อนไหว) ข้อควรระวังพิเศษ
- เอกสารประจำตัว ให้นักเรียนพกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรนักเรียนติดตัวไว้

๔. การเตรียมอุปกรณ์และทรัพยากร

- **กระเป๋าปฐมพยาบาลหลัก** จัดเตรียมกระเป๋าปฐมพยาบาลที่ได้มาตรฐาน พร้อมยาฉุกเฉิน (เช่น ยาแก้แพ้รุนแรงหากมีนักเรียนที่จำเป็นต้องใช้) อุปกรณ์ทำแผลปลอดเชื้อ อุปกรณ์วัดไข้ ยาแก้ปวด เกลือแร่ ยาแก้ท้องเสียและคู่มือปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- **กระเป๋าพยาบาลประจำตัวนักเรียน** แยกยาประจำตัวของนักเรียนแต่ละคนใส่ถุงซิปล็อกระบุชื่อ-นามสกุล ชื่อยา ขนาดยา วิธีใช้ และเก็บรวมกับแฟ้มข้อมูลสุขภาพของนักเรียนคนนั้น
- **อุปกรณ์สื่อสาร**
 - โทรศัพท์มือถือ ครูทุกคนต้องมีโทรศัพท์มือถือที่ชาร์จแบตเตอรี่เต็ม มีแบตเตอรี่สำรอง/พาวเวอร์แบงก์ และมีหมายเลขโทรศัพท์สำคัญบันทึกไว้
 - วิทยุสื่อสาร หากเป็นสถานที่ขนาดใหญ่ หรือสัญญาณโทรศัพท์ไม่ดี ควรมีวิทยุสื่อสารสำหรับคณะครูเพื่อการประสานงานที่รวดเร็ว
 - นกหวีด ครูประจำกลุ่มทุกคนควรมีนกหวีดสำหรับส่งสัญญาณฉุกเฉิน หรือรวมกลุ่มนักเรียน
- **ป้ายชื่อ/สัญลักษณ์** นักเรียนทุกคนควรสวมป้ายชื่อขนาดใหญ่ที่ระบุชื่อ-นามสกุล โรงเรียน และเบอร์โทรศัพท์ติดต่อฉุกเฉินของโรงเรียน หรือสวมเสื้อสีเดียวกันที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียน
- **อุปกรณ์กันแดด/ฝน** แนะนำให้นักเรียนเตรียมหมวก แว่นกันแดด ครีมกันแดด และร่ม/เสื้อกันฝน
- **น้ำดื่มและอาหารว่าง** เตรียมน้ำดื่มและอาหารว่างสำรองสำหรับนักเรียนในปริมาณที่เพียงพอ

๕. การประชุมชี้แจงและซ้อมแผน

- **ชี้แจงครูผู้ควบคุม** จัดประชุมชี้แจงครูผู้ควบคุมทุกคนอย่างละเอียด ทบทวนแผนปฏิบัติการ บทบาทหน้าที่ ขั้นตอนการเผชิญเหตุฉุกเฉิน และช่องทางการสื่อสาร

- **ชี้แจงนักเรียน**

- กฎ ๓ ข้อสำคัญ "ห้ามแยกกลุ่ม" "เชื่อฟังครู" "หากพลัดหลงให้อยู่กับที่และมองหาครูหรือเจ้าหน้าที่"
- วิธีขอความช่วยเหลือ สอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ที่น่าเชื่อถือ หากพลัดหลงหรือต้องการความช่วยเหลือ
- การสังเกตสภาพแวดล้อม สอนให้สังเกตจุดนัดพบสำคัญ ป้ายทางออก หรือสัญลักษณ์เด่น ๆ ของสถานที่

- **ซ้อมแผน** หากเป็นไปได้ ควรมีการซ้อมแผนบางส่วน เช่น การรวมพลเร็ว การนับจำนวน การจำลองสถานการณ์พลัดหลง เพื่อให้นักเรียนและครูคุ้นเคยกับขั้นตอน

๒.๔.๒ การปฏิบัติขณะทัศนศึกษา

๑. การตรวจสอบและยืนยันจำนวนตลอดเวลา

- **การนับ ๓ ครั้งก่อนออกเดินทาง**
 - นับก่อนขึ้นรถ ครูประจำกลุ่มนับนักเรียนในกลุ่ม
 - นับบนรถ ครูประจำกลุ่มนับนักเรียนอีกครั้งเมื่อขึ้นรถเรียบร้อยแล้ว
 - นับรวมก่อนออกเดินทาง หัวหน้าโครงการนับจำนวนนักเรียนทั้งหมดเพื่อยืนยันกับคนขับรถ
- **การนับเมื่อถึง/ออกจากสถานที่** ทุกครั้งที่นักเรียนลงจากรถ หรือขึ้นรถออกจากสถานที่ ต้องมีการนับจำนวนอย่างเคร่งครัด
- **การนับ "บัดดี้"** กำหนดให้นักเรียนจับคู่กัน และมีหน้าที่ดูแลซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด รายงานครูหากเพื่อนหายไปจากสายตา
- **การนับตามจุดพัก/จุดรวมพล** นับจำนวนทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนกิจกรรม หรือเมื่อมีการรวมพลในจุดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้
- **การใช้รายชื่อ** ครูประจำกลุ่มใช้รายชื่อนักเรียนในกลุ่ม ดูปีกเมื่อนับจำนวน เพื่อลดความผิดพลาด

๒. การกำกับดูแลและการบริหารจัดการความปลอดภัย

- **การกระจายตัวของครู** ครูประจำกลุ่มควรกระจายตัวในกลุ่มนักเรียน ทั้งด้านหน้า กลาง และท้าย เพื่อให้มองเห็นและดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง
- **การจำกัดพื้นที่** กำหนดขอบเขตพื้นที่ที่นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ และกำชับห้ามออกนอกพื้นที่เด็ดขาด
- **การให้ความรู้เฉพาะจุด** ณ จุดกิจกรรมที่มีความเสี่ยง (เช่น ใกล้บ่อน้ำ บนสะพานสูง) ครูต้องให้คำแนะนำพิเศษเกี่ยวกับอันตรายและข้อควรระวัง

- การดูแลนักเรียนพิเศษ ครูผู้ดูแลนักเรียนที่มีข้อจำกัดทางสุขภาพหรือพฤติกรรมพิเศษ ต้องอยู่ใกล้ชิดเป็นพิเศษ และเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น
- การจัดการเวลาพักผ่อน จัดเวลาพักผ่อนที่เพียงพอ เพื่อป้องกันความเหนื่อยล้าที่อาจนำไปสู่อุบัติเหตุ

๒.๔.๓ การเผชิญเหตุฉุกเฉิน

๑. กรณีพลัดหลง

- สัญญาณฉุกเฉิน ครูประจำกลุ่มที่พบว่านักเรียนในกลุ่มหายไป ให้ส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือทันที (เช่น นกหวีด ๓ ครั้งติดกัน หรือแจ้งผ่านวิทยุสื่อสาร/โทรศัพท์)
- หยุดกิจกรรม/รวมพล ครูผู้ประสานงานหลักสั่งหยุดกิจกรรมทั้งหมด และรวมนักเรียนที่เหลือในจุดรวมพลที่ปลอดภัย
- การค้นหาเบื้องต้น ครูประจำกลุ่มและครูคนอื่น ๆ ที่ว่างจากการดูแลนักเรียนที่เหลือ ออกค้นหาในพื้นที่ใกล้เคียงทันที โดยเน้นบริเวณที่นักเรียนอาจไปได้ง่าย (เช่น ห้องน้ำ ร้านค้า จุดพัก)
- แจ้งเจ้าหน้าที่สถานที่ แจ้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของสถานที่ พร้อมรูปพรรณสัณฐานการแต่งกายล่าสุด และชื่อ-นามสกุลนักเรียน เพื่อให้ช่วยประกาศตามหาและตรวจสอบกล้องวงจรปิด
- ขยายวงค้นหา หากยังไม่พบ ให้ขยายวงค้นหาไปยังบริเวณที่กว้างขึ้น โดยแบ่งกำลังเป็นทีม และกำหนดพื้นที่รับผิดชอบ
- แจ้งผู้ปกครอง เมื่อเริ่มทำการค้นหาและยังไม่พบภายใน ๑๕-๓๐ นาที (หรือตามนโยบายที่ตกลงกัน) ให้โทรแจ้งผู้ปกครองทันที โดยเน้นย้ำถึงมาตรการที่กำลังดำเนินการอยู่ และขอข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ (เช่น พฤติกรรมพิเศษของเด็ก สถานที่ที่ชอบไป)
- แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากการค้นหายังไม่พบภายในระยะเวลาที่เหมาะสม หรือมีเหตุให้สงสัยว่ามีการลักพาตัว ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ (๑๙๑) เพื่อขอความช่วยเหลือ
- การบันทึกเหตุการณ์ บันทึกเวลาที่เกิดเหตุ เวลาที่แจ้งเจ้าหน้าที่ เวลาที่พบนักเรียน และรายละเอียดอื่นๆ โดยละเอียด

๒. กรณีอุบัติเหตุ/เจ็บป่วยร้ายแรง

- ประเมินสถานการณ์ ครูผู้พบเห็นประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ/อาการป่วย และแจ้งครูพยาบาลหรือครูผู้รับผิดชอบทันที
- ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น ครูพยาบาลหรือผู้ที่ได้รับการอบรม ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างรวดเร็วและถูกต้อง
- เรียกความช่วยเหลือ โทรแจ้งโรงพยาบาลฉุกเฉิน (๑๖๖๙) หรือโรงพยาบาลใกล้เคียงที่ได้เตรียมข้อมูลไว้ หากอาการรุนแรง

- **แจ้งผู้ปกครอง** โทรแจ้งผู้ปกครองทันทีทุกขั้นตอน พร้อมรายงานอาการและมาตรการที่กำลังดำเนินการ
- **นำส่งสถานพยาบาล** จัดให้มีครูอย่างน้อย ๑-๒ ท่านติดตามนักเรียนไปยังสถานพยาบาล พร้อมนำแฟ้มข้อมูลสุขภาพ บัตรประชาชน/บัตรนักเรียน และยาประจำตัวของนักเรียนไปด้วย
- **การบันทึก** บันทึกรายละเอียดของเหตุการณ์, การรักษาที่ได้รับ, และชื่อสถานพยาบาล

๓. กรณีอาหารเป็นพิษ

- **แยกนักเรียน** แยกนักเรียนที่มีอาการออกจากกลุ่ม
- **ประเมินอาการ** สอบถามอาการ, จำนวนคนที่ได้รับผลกระทบ
- **ปฐมพยาบาล** ให้ดื่มน้ำเกลือแร่ พักผ่อน หากอาการรุนแรง เช่น อาเจียนไม่หยุด หรือท้องเสียรุนแรง ให้รีบนำส่งสถานพยาบาล
- **เก็บตัวอย่างอาหาร** หากเป็นไปได้ ให้เก็บตัวอย่างอาหารที่สงสัยว่าเป็นต้นเหตุ เพื่อการตรวจสอบ
- **แจ้งผู้ปกครองและผู้บริหาร** รายงานสถานการณ์ให้ผู้ปกครองและผู้บริหารทราบ

๔. กรณีภัยธรรมชาติ

- **ติดตามข่าวสาร** ครูผู้ประสานงานหลักต้องติดตามข่าวสารพยากรณ์อากาศและประกาศเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
- **อพยพ** หากมีสัญญาณเตือน หรือสถานการณ์เริ่มแยลง ให้สั่งอพยพนักเรียนไปยังพื้นที่ปลอดภัยตามแผนสำรองที่กำหนดไว้ (เช่น อาคารที่แข็งแรง จุดหลบภัย) โดยมีครูนำทางและครูตามหลัง
- **การสื่อสาร** แจ้งผู้ปกครองและผู้บริหารถึงการเปลี่ยนแปลงแผน หรือการล่าช้าในการเดินทางกลับ

๕. กรณีเหตุการณ์ความรุนแรง/ความไม่สงบ

- **"Run, Hide, Fight" Protocol** ทบทวนและนำแนวปฏิบัตินี้มาใช้โดยทันที
 - **Run (หนี)** หากมีทางหนีที่ปลอดภัยจากผู้ก่อเหตุ ให้พานักเรียนหนีออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุด โดยไม่สนใจสิ่งของ
 - **Hide (ซ่อน)** หากหนีไม่ได้ ให้หาที่ซ่อนตัวที่ปลอดภัย มิดชิด เช่น หลังกำแพงหนา , ห้องที่มีประตูแน่นหนา ปิดไฟ ล็อกประตู ใช้สิ่งของบังทางเข้า
 - **Fight (สู้)** หากไม่มีทางเลือกอื่น และชีวิตตกอยู่ในอันตราย ให้สู้เพื่อป้องกันตนเอง และนักเรียนอย่างสุดกำลัง (เป็นทางเลือกสุดท้ายและต้องใช้ความระมัดระวังสูงสุด)
- **แจ้งเจ้าหน้าที่** โทรแจ้งตำรวจ (๑๙๑) ทันทีที่ปลอดภัย และให้ข้อมูลเท่าที่ทำได้ (เช่น สถานที่ จำนวนผู้ก่อเหตุ ลักษณะ อาวุธ)
- **ปฏิบัติตามคำแนะนำ** ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญอย่างเคร่งครัด

- การดูแลสภาพจิตใจ หลังเหตุการณ์ ควรมุ่งเน้นการดูแลสภาพจิตใจของนักเรียนและครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่ประสบเหตุการณ์โดยตรง

๖. การสื่อสารและรายงานสถานการณ์

- ช่องทางการสื่อสารภายใน ใช้ช่องทางที่ตกลงกัน (เช่น กลุ่มไลน์ครู วิทยุสื่อสาร) ในการรายงานสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง
- การรายงานสู่ศูนย์บัญชาการ ครูผู้ประสานงานหลักรายงานสถานการณ์สำคัญให้ผู้บริหารที่โรงเรียนทราบเป็นระยะ
- การสื่อสารกับผู้ปกครอง หากไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติ อาจมีการอัปเดตสถานะเป็นระยะผ่านกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง เช่น "ขณะนี้นักเรียนเดินทางถึงสถานที่โดยสวัสดิภาพ" เพื่อสร้างความมั่นใจ

๒.๔.๔ การปฏิบัติหลังทัศนศึกษา

๑. การตรวจสอบและยืนยันการกลับถึงโดยสมบูรณ์

- การนับจำนวนขั้นสุดท้าย เมื่อรถจอดสนิทและนักเรียนลงจากรถที่โรงเรียน หรือจุดส่งที่กำหนด ครูประจำกลุ่มต้องนับจำนวนนักเรียนในกลุ่มของตนอีกครั้ง และรายงานให้หัวหน้าโครงการทราบเพื่อยืนยันจำนวนรวม
- ตรวจสอบสภาพร่างกายและจิตใจ ครูแต่ละท่านควรสอบถามนักเรียนในกลุ่มเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย บาดแผล หรือความรู้สึกผิดปกติทางจิตใจ (เช่น ความตื่นกลัวจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน)
- การส่งมอบนักเรียน สำหรับนักเรียนเล็ก ควรมีขั้นตอนการส่งมอบนักเรียนให้กับผู้ปกครองโดยตรง พร้อมลายเซ็นรับรองเพื่อยืนยันว่านักเรียนกลับบ้านอย่างปลอดภัย

๒. การประเมินผลและการสรุปทบทวน

- ประชุมคณะครูผู้ควบคุม จัดประชุมสรุปผลโดยเร็วที่สุด (ภายใน ๑-๒ วันหลังกลับ) เพื่อให้ข้อมูลยังคงสดใหม่
 - สิ่งที่ได้ทำดี ระบุจุดเด่น กิจกรรมที่ประสบความสำเร็จ การบริหารจัดการที่เป็นแบบอย่าง
 - ปัญหาที่เกิดขึ้น ระบุปัญหาและอุปสรรคที่พบเจออย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่
 - แนวทางการแก้ไข อธิบายว่าปัญหาเหล่านั้นได้รับการแก้ไขอย่างไร
 - ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ระดมสมองเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นในอนาคต เช่น การปรับปรุงแผน การอบรมเพิ่มเติม การเปลี่ยนแปลงขั้นตอน

- **การเก็บรวบรวมข้อมูล** รวบรวมแบบประเมินจากนักเรียน (ถ้ามี) บันทึกเหตุการณ์ รายงานการรักษาพยาบาล และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- **จัดทำรายงานสรุป** จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบภาพรวม ปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
 - **ส่วนประกอบของรายงาน** บทสรุปสำหรับผู้บริหาร วัตถุประสงค์ กำหนดการ ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค การแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะ สรุปและบทเรียนที่ได้รับ ภาพประกอบ

๓. การสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

- **แจ้งการกลับถึงผู้ปกครอง** ส่งข้อความหรือประกาศแจ้งผู้ปกครองว่านักเรียนกลับถึงโรงเรียน/บ้านอย่างปลอดภัยแล้ว
- **การขอบคุณ** ขอบขอบคุณผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือ ขอบขอบคุณเจ้าหน้าที่สถานที่ และคนขับรถที่ได้ให้ความช่วยเหลือและบริการ
- **การจัดแสดงผลงาน/ภาพถ่าย** อาจมีการจัดแสดงผลภาพถ่ายหรือผลงานจากการทัศนศึกษา เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ร่วมรำลึกถึงประสบการณ์ที่ดี

๓. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)

๓.๑) การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติ

- ๑.๑ สร้างภาคีเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษาและชุมชน
- ๑.๒ จัดระบบการสื่อสารเพื่อรับส่งข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนและผู้ใกล้ชิด
- ๑.๓ จัดทำข้อมูลช่องทางขอความช่วยเหลือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา และชุมชน
- ๑.๔ กิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง
- ๑.๕ จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตอย่างรอบด้าน
- ๑.๖ ฝึกทักษะการปฏิเสธการเอาตัวรอด และการขอความช่วยเหลือ

๒. ขั้นตอนแนวดำเนินการเผชิญเหตุ

- ๒.๑ สถานศึกษาได้รับแจ้งเหตุหรือประสบเหตุ สถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นประเมินปัญหา
สถานการณ์
- ๒.๒ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการช่วยเหลือและแจ้งผู้ปกครอง
- ๒.๓ แจ้งเหตุในระบบ MOE Safety Center
- ๒.๔ ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนด้านร่างกาย จิตใจ ให้คำปรึกษาแก่เด็กนักเรียน
- ๒.๕ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน/คุ้มครอง/ติดตาม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กนักเรียน
- ๒.๖ กรณีเด็กนักเรียนที่มีความเสี่ยงต้อง ให้ได้รับการคุ้มครอง/การสงเคราะห์ในเบื้องต้นโดยทันที
- ๒.๗ กรณีเด็กนักเรียนต้องได้รับการสงเคราะห์ให้เจ้าหน้าที่ส่งต่อไปรับบริการสงเคราะห์
ตามระเบียบกระทรวงว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กนักเรียน
- ๒.๘ จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาสรุปผลการทำงานและรายงานหน่วยงานต้นสังกัด
และผู้เกี่ยวข้องทราบตามกรณี

แนวทางการจัดทำแต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบมอบหมายในงานกิจการนักเรียน

(งานแก้ไขพฤติกรรมฯ, งานระดับชั้นและครูที่ปรึกษา เป็นต้น)

๑. คณะผู้บริหารของโรงเรียน
 ๒. หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ
 ๓. หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป
 ๔. หัวหน้างานกิจการนักเรียน
 ๕. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ๖. งานแนะแนวการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
 ๗. งานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน
 ๘. งานกล้องวงจรปิด CCTV
 ๙. ที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖
- ฯลฯ

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุการณ์ถูกล่อลวง ละเลย ทอดทิ้ง

เป็นการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนก่อนและหลังเกิดเหตุ

๓.๑ จัดเวรสารวัตรนักเรียนออกตรวจตรา คอยเฝ้าระวัง สังเกต สำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๓.๒ เฝ้าระวัง สังเกตพฤติกรรมนักเรียน และพัฒนาพื้นที่เสี่ยงให้ปลอดภัย

๓.๓ สร้างภาคีเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

๓.๔ จัดระบบการสื่อสาร เพื่อรับส่งข้อมูลด้านพฤติกรรมนักเรียนทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

๓.๕ ครูแนะแนวจัดกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง

๓.๖ โรงเรียนจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตอย่างรอบด้าน ฝึกทักษะการปฏิเสธ

การเอาตัวรอด และการขอความช่วยเหลือ

๓.๗ สถานศึกษาได้รับแจ้งเหตุ ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินปัญหาสถานการณ์

๓.๘ คณะกรรมการรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

๓.๙ แจ้งเหตุในระบบ MOE Safety Center

๓.๑๐ แต่งตั้งคณะทำงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันเหตุการณ์

๓.๑๑ ประสานภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา สนับสนุนข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๓.๑๑ ดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

๓.๑๒ สร้างขวัญกำลังใจโดยการติดตามเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑๓ จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาสรุปผลการทำงานและรายงานหน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้องทราบตามกรณี

๓.๒ การคุกคามทางเพศ

๓.๒.๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดการคุกคามทางเพศ

๑) กำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจน

จัดทำนโยบายต่อต้านการคุกคามทางเพศของโรงเรียน สื่อสารนโยบายนี้ให้นักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกคนทราบอย่างทั่วถึง เผยแพร่ในระเบียบโรงเรียน คู่มือนักเรียน และ เว็บไซต์โรงเรียน ให้นิยามคำจำกัดความ ระบุอย่างชัดเจนว่าพฤติกรรมใดบ้างที่ถือเป็นการคุกคามทางเพศ ในบริบทของโรงเรียน เช่น การใช้คำพูดหยาบคาย ลามกอนาจาร การสัมผัสร่างกายโดยไม่ยินยอม การส่งข้อความหรือรูปภาพไม่เหมาะสม หรือการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพศและทำให้ผู้อื่นรู้สึกไม่สบายใจ อับอาย หรือถูกคุกคาม กำหนดช่องทางการแจ้งเรื่อง ระบุช่องทางที่ปลอดภัย เข้าถึงง่าย และเป็นความลับ สำหรับการแจ้งเหตุ เช่น ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว หัวหน้าฝ่ายปกครอง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือช่องทาง พิเศษเฉพาะ เช่น กล่องรับเรื่องร้องเรียนหรืออีเมลกลางสำหรับแจ้งเหตุ มีกำหนดขั้นตอนการสอบสวนและ บทลงโทษ ชี้แจงกระบวนการสอบสวนที่โปร่งใส เป็นธรรม และรวดเร็ว รวมถึงบทลงโทษที่ชัดเจนสำหรับ ผู้กระทำผิด โดยคำนึงถึงอายุและความเป็นเด็กของนักเรียนด้วย มีมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเหตุและ ผู้ถูกกระทำจากการถูกตอบโต้ การกลั่นแกล้ง หรือการคุกคามซ้ำ

๒) การให้ความรู้และสร้างความตระหนัก จัดการอบรมและให้ความรู้

- สำหรับนักเรียน: จัดกิจกรรม โครงการ หรือชั่วโมงสอนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องการคุกคามทางเพศ พฤติกรรมที่เข้าข่าย การปกป้องตนเอง สิทธิ และวิธีการขอความช่วยเหลือ สอนเรื่องความยินยอม (Consent) และขอบเขตส่วนบุคคล
- สำหรับครูและบุคลากร: จัดอบรมให้ครูและบุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ บทบาทหน้าที่ในการป้องกัน การสังเกตการณ์ การรับมือ และการรายงาน เหตุการณ์
- สำหรับผู้ปกครอง: ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถช่วยสังเกตและให้คำปรึกษาแก่บุตรหลานได้
- ประชาสัมพันธ์: ใช้ช่องทางต่างๆ ในโรงเรียน เช่น บอร์ดประกาศ สื่อโซเชียลมีเดียของ โรงเรียน หรือการประชุมผู้ปกครอง เพื่อเผยแพร่ นโยบายและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ
- สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย: ส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนที่นักเรียน ครู และ บุคลากรรู้สึกปลอดภัยที่จะพูดคุยถึงประเด็นละเอียดอ่อนนี้ และเชื่อมั่นว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไขอย่าง จริงจัง

๓) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการ

- ทีมรับผิดชอบหลัก: กำหนดคณะทำงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบหลักในการจัดการเรื่อง การคุกคามทางเพศ เช่น คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนของโรงเรียน หรือทีมครูแนะแนว ครูฝ่าย ปกครอง ครูที่ปรึกษา หรือครูที่ได้รับการอบรมเฉพาะ

- คณะกรรมการสอบสวน: เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวน เฉพาะกิจเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ควรมีบุคคลที่เป็นกลาง มีความเชี่ยวชาญ และมีความเข้าใจด้านเด็กและเยาวชน

๓.๒.๒. ขั้นตอนปฏิบัติขณะเกิดเหตุ

๑) สำหรับผู้ถูกคุกคาม (นักเรียน/บุคลากร)

๒.๑.๑ ปฏิเสธหรือยุติการกระทำ (ถ้าทำได้และรู้สึกปลอดภัย) หากอยู่ในสถานการณ์ที่ปลอดภัยพอ ควรพูดหรือแสดงท่าทีปฏิเสธอย่างชัดเจน เช่น "ไม่ชอบ", "หยุดเดี๋ยวนี้" หรือเดินเลี่ยงออกจากสถานการณ์นั้นทันที

๒.๑.๒ ขอความช่วยเหลือทันที แจ้งบุคคลที่เชื่อใจ เช่น เพื่อนสนิท ครูที่ไว้ใจ ผู้ปกครอง หรือบุคลากรที่รับผิดชอบของโรงเรียนโดยเร็วที่สุด ไม่ต้องรู้สึกผิดหรืออับอาย

๒.๑.๓ รวบรวมหลักฐานเบื้องต้น เช่น จดบันทึกวัน เวลา สถานที่ ลักษณะพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ชื่อผู้กระทำหรือผู้เห็นเหตุการณ์ ข้อความแชท รูปภาพ หรือบันทึกเสียง

๒) สำหรับผู้เห็นเหตุการณ์ (นักเรียน/ครู/บุคลากร)

๒.๒.๑ เข้าแทรกแซงอย่างปลอดภัย หากสถานการณ์เอื้ออำนวยและไม่เป็นอันตรายต่อตนเอง ให้เข้าแทรกแซงด้วยการพูดคุยกับผู้กระทำ หรือพยายามพาผู้ถูกคุกคามออกจากสถานการณ์นั้น (เช่น แกล้งชวนคุย หรือชวนออกไปทำกิจกรรมอื่น)

๒.๒.๒ เสนอความช่วยเหลือ เข้าไปพูดคุยกับผู้ถูกคุกคาม ถามว่าต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ และให้กำลังใจ

๒.๒.๓ แจ้งผู้รับผิดชอบ รายงานเหตุการณ์ให้ครู ผู้บังคับบัญชา ฝ่ายปกครอง หรือผู้รับผิดชอบทราบโดยเร็วที่สุด เพื่อให้มีการดำเนินการต่อไปอย่างเหมาะสม ห้ามเพิกเฉยเด็ดขาด

๓) สำหรับครู/บุคลากรที่รับเรื่องเบื้องต้น

๒.๓.๑ รับฟังด้วยความเข้าใจและเป็นกลาง แสดงความสนใจต่อผู้ถูกคุกคาม สร้างความไว้วางใจ และให้ความมั่นใจว่าเรื่องจะได้รับการจัดการอย่างจริงจัง

๒.๓.๒ สร้างความปลอดภัยเบื้องต้น แยกผู้ถูกคุกคามและผู้กระทำออกจากกันทันที หากประเมินแล้วว่าสถานการณ์ไม่ปลอดภัย เช่น แยกห้องเรียน ปรับเปลี่ยนตารางเรียน หรือส่งผู้กระทำไปที่ห้องปกครองชั่วคราว

๒.๓.๓ แจ้งสิทธิ แจ้งให้ผู้ถูกคุกคามทราบถึงสิทธิและกระบวนการที่จะเกิดขึ้น

๒.๓.๔ รักษาความลับ กำชับผู้ที่เกี่ยวข้องให้รักษาความลับของข้อมูล และห้ามเผยแพร่ข่าวลือใดๆ โดยเด็ดขาด

๒.๓.๕ รายงานไปยังครูผู้รับผิดชอบหลัก ผู้อำนวยการ ส่งต่อข้อมูลให้ทีมงานหลักหรือผู้อำนวยการโรงเรียนทราบโดยทันทีเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

๓.๒.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุ

๑) การสอบสวนข้อเท็จจริง

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเฉพาะกิจ ซึ่งควรประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการคุกคามทางเพศ และมีความเป็นกลาง (เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษา ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง)

๒. ดำเนินการสอบสวน คณะกรรมการจะดำเนินการอย่างรวดเร็วแต่รอบคอบโดยสอบถามคำ ผู้ถูกคุกคาม ผู้กระทำ และพยานที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงสิทธิและสภาพจิตใจของเด็ก

๓. รวบรวมหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ หรือบันทึกการสนทนา

๔. รักษาความลับ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสอบสวนต้องถูกเก็บเป็นความลับสูงสุด เพื่อป้องกันความเสียหายต่อทุกฝ่าย

๕. สรุปผลการสอบสวน คณะกรรมการสรุปผลการสอบสวนและเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

๒) การให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือ

โรงเรียนมีมาตรการป้องกันการตอบโต้หรือการกลั่นแกล้งผู้ถูกคุกคามหรือผู้แจ้งเหตุอย่างเข้มงวด จัดหาบริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาสำหรับผู้ถูกคุกคาม โดยเป็นครูแนะแนว หรือประสานงานกับนักจิตวิทยาหรือหน่วยงานภายนอกที่เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยเยียวยาและฟื้นฟูสภาพจิตใจปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนเพื่อความปลอดภัยและความสบายใจของผู้ถูกคุกคาม (เช่น การจัดห้องเรียนใหม่ หรือปรับตารางเรียน) ในระหว่างการสอบสวน ผู้ที่ถูกกล่าวหาจะต้องได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม และถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิด

๓) การตัดสินใจและมาตรการลงโทษ/แก้ไข

ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจจะพิจารณาบทลงโทษตามความรุนแรงของพฤติกรรม ตามระเบียบของโรงเรียน และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การตักเตือน, ภาคทัณฑ์, การทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์, การเชิญผู้ปกครองมาพูดคุย, การพักการเรียน, การย้ายสถานศึกษา หรือการดำเนินการทางกฎหมาย (ในกรณีร้ายแรง) นอกจากบทลงโทษ โรงเรียนมีมาตรการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำ เช่น การให้คำปรึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แต่หากการกระทำเข้าข่ายความผิดทางอาญา โรงเรียนจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ปกครองในการดำเนินการตามกฎหมาย

๔) การติดตามผลและการป้องกันระยะยาว

ติดตามดูแลผู้ถูกคุกคามและผู้กระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่ากลับมาใช้ชีวิตปกติ และไม่มีเหตุการณ์ซ้ำเกิดขึ้น ทบทวนและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุและมาตรการป้องกันเป็นประจำ เพื่อหาจุดที่ต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือข้อกำหนดใหม่ ๆ ใช้กรณีศึกษาที่เกิดขึ้น (โดยไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล) เพื่อเป็นบทเรียนและย้ำเตือนนักเรียนและบุคลากรถึงความสำคัญของการเคารพซึ่งกันและกัน และผลกระทบของการคุกคามทางเพศ

๓.๓ การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม

การสร้างสภาพแวดล้อมที่ยุติธรรมและปลอดภัยในโรงเรียนเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทั้งด้านวิชาการ สังคม และอารมณ์ของนักเรียนทุกคน แผนเผชิญเหตุฉบับสมบูรณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือที่ละเอียดและครอบคลุมสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการกับสถานการณ์การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นการกระทำภายในโรงเรียนหรือจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน แผนนี้แบ่งออกเป็น ๓ ระยะหลัก: การเตรียมความพร้อม, การรับมือขณะเกิดเหตุ, และการฟื้นฟูหลังเกิดเหตุ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุ

การป้องกันและสร้างความเข้มแข็งเป็นหัวใจสำคัญในการลดความเสี่ยงและผลกระทบจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม

๑.๑ การสร้างวัฒนธรรมแห่งความเป็นธรรมและการเคารพ:

๑. จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติ: โรงเรียนควรมี นโยบายที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับการต่อต้านการเลือกปฏิบัติ การบูลลี่ การคุกคาม และการกระทำที่ไม่เป็นธรรมทุกรูปแบบ ควรเผยแพร่นโยบายนี้อย่างทั่วถึงแก่นักเรียน ครู บุคลากร และผู้ปกครอง
๒. การจัดการความหลากหลายและการยอมรับ: จัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นเพศสภาพ เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถ หรือความสนใจ เพื่อลดอคติและสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง
๓. บทบาทของผู้นำ: ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูควรเป็น แบบอย่างที่ดี ในการปฏิบัติตนอย่างยุติธรรม เคารพผู้อื่น และพร้อมรับฟังปัญหาของนักเรียนและบุคลากร

๑.๒ การให้ความรู้และทักษะ:

๑. หลักสูตรและกิจกรรมเสริม: บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ สิทธิเด็ก สิทธิมนุษยชน เบื้องต้น ความเท่าเทียมทางเพศ การป้องกันการบูลลี่ และการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติ ในวิชาเรียน กิจกรรมโฮมรูม หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ
๒. การอบรมเชิงปฏิบัติการ: จัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร ในหัวข้อการสังเกตสัญญาณของความไม่เป็นธรรม การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และการจัดการกับสถานการณ์ความขัดแย้ง
๓. การเข้าถึงข้อมูล: จัดทำ คู่มืออิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์ของโรงเรียน ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ ช่องทางการร้องเรียน และขั้นตอนการขอความช่วยเหลือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๑.๓ การพัฒนากลไกการรับเรื่องและเครือข่าย:

- จัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาล/คณะกรรมการดูแลนักเรียน: แต่งตั้ง คณะกรรมการที่เป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญ ประกอบด้วยตัวแทนจากครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อทำหน้าที่รับเรื่อง ตรวจสอบ และพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรม

- ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนที่หลากหลายและปลอดภัย:

๑. กล้องแสดงความคิดเห็น/กล่องร้องเรียน: ติดตั้งในจุดที่เข้าถึงง่ายและเป็นส่วนตัว
๒. สายด่วน/เบอร์โทรศัพท์เฉพาะกิจ: สำหรับแจ้งเหตุเร่งด่วน
๓. อีเมล/แพลตฟอร์มออนไลน์ : ที่มีการดูแลโดยผู้รับผิดชอบโดยตรงและรับประกันความลับของข้อมูล
๔. ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว: ฝึกฝนให้ครูเหล่านี้เป็นบุคคลที่นักเรียนสามารถเข้าถึงและไว้วางใจได้

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือภายนอก: ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับ หน่วยงานภาครัฐ (เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ตำรวจ) องค์กรภาคประชาสังคม (เช่น มูลนิธิเพื่อเด็ก, องค์กรด้านสิทธิมนุษยชน) และ ผู้เชี่ยวชาญ (เช่น นักจิตวิทยา, นักสังคมสงเคราะห์, หน่วยงานอาสา) เพื่อขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือเมื่อสถานการณ์ซับซ้อนเกินกว่าที่โรงเรียนจะจัดการได้

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดเหตุ

เมื่อเกิดสถานการณ์การไม่ได้รับความเป็นธรรม การตอบสนองที่รวดเร็ว ถูกต้อง และอ่อนไหวต่อความรู้สึกของผู้ประสบเหตุเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

๒.๑ การรับฟังและประเมินสถานการณ์เบื้องต้น:

๑. รับฟังอย่างตั้งใจและไม่ตัดสิน: เมื่อนักเรียนหรือบุคลากรเข้ามาปรึกษา ให้ แสดงความเห็นอกเห็นใจ รับฟังเรื่องราวอย่างใจเย็น ไม่ขัดจังหวะ และให้ความมั่นใจว่าจะเก็บข้อมูลเป็นความลับสูงสุด (เว้นแต่จะมีความจำเป็นทางกฎหมายหรือความปลอดภัย)
๒. ประเมินความเร่งด่วนและความปลอดภัย: สิ่งแรกคือการประเมินว่าผู้แจ้งหรือผู้ประสบเหตุตกอยู่ในอันตรายร้ายแรงทันทีหรือไม่ หากมีความเสี่ยงต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจรุนแรง ต้องดำเนินการให้ความคุ้มครอง แยกผู้ประสบเหตุออกจากสถานการณ์อันตราย และประสานงานกับหน่วยงานฉุกเฉิน (เช่น ตำรวจ, โรงพยาบาล) ทันที
๓. ระบุประเภทและระดับความรุนแรง: จำแนกประเภทของการไม่ได้รับความเป็นธรรม (เช่น การบูลลี่ทางกาย วาจา ไซเบอร์, การเลือกปฏิบัติ, การคุกคาม, การ

ละเมิดทางเพศ, การปฏิบัติไม่เป็นธรรมจากครู/เพื่อน/ผู้บริหาร) และประเมินระดับความรุนแรง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม

๒.๒ การรวบรวมข้อมูลและหลักฐาน:

๑. การบันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียด: ผู้รับเรื่องควร จดบันทึกรายละเอียดของเหตุการณ์ ที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยระบุ วันที่ เวลา สถานที่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง พฤติการณ์ที่เกิดขึ้น คำพูด การกระทำ ความเสียหาย และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประสบเหตุ ควรทำทันทีที่ได้รับข้อมูล เพื่อป้องกันการลืมเลือน
๒. การเก็บรวบรวมหลักฐานดิจิทัล: หากมีหลักฐานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบดิจิทัล (เช่น ภาพถ่าย, วิดีโอ, คลิปเสียง, ข้อความแชท, อีเมล, โพสต์โซเชียลมีเดีย) ให้แนะนำหรือช่วยผู้แจ้งในการเก็บรวบรวม สำรองข้อมูล และบันทึกเวลาที่ได้รับหลักฐานเหล่านั้น ควรทำอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้หลักฐานเสียหาย
๓. การเก็บรวบรวมหลักฐานทางกายภาพ: หากมีหลักฐานทางกายภาพ (เช่น ร่องรอยบาดแผล, ทรัพย์สินเสียหาย, สิ่งของที่ใช้ในการกระทำผิด) ควรบันทึกภาพถ่าย และเก็บรักษาหลักฐานเหล่านั้นอย่างถูกต้องตามหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ (ถ้าจำเป็น)
๔. การระบุและสัมภาษณ์พยาน: หากมีพยานในเหตุการณ์ ให้ติดต่อและสอบถามข้อมูล โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเต็มใจของพยาน หากเป็นนักเรียน ควรมีครูหรือผู้ปกครองเข้าร่วมในการสัมภาษณ์ด้วย

๒.๓ การดำเนินการเบื้องต้นและการประสานงาน:

๑. การแจ้งผู้บริหารระดับสูง: รายงานสถานการณ์ให้ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้บริหารระดับสูงที่รับผิดชอบทราบทันที เพื่อให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอนและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น
๒. การส่งเรื่องให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง: นำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมการธรรมาภิบาล หรือคณะกรรมการดูแลนักเรียน ที่รับผิดชอบ เพื่อเริ่มกระบวนการสอบสวนและหาแนวทางแก้ไข
๓. การแยกคู่กรณี (ถ้าจำเป็น): ในกรณีที่สถานการณ์เกี่ยวข้องกับนักเรียนด้วยกัน หรือครูกับนักเรียน และมีความเสี่ยงที่จะเกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้น ควรพิจารณาแยกคู่กรณีออกจากกันชั่วคราว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ทุกฝ่าย และอำนวยความสะดวกในการสอบสวน

๔. การหยุดยั้งการแพร่กระจายข้อมูลที่ไม่เหมาะสม: หากมีการเผยแพร่ข่าวลือ ข้อมูลส่วนตัว หรือภาพที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการ ระงับการเผยแพร่ และชี้แจงข้อเท็จจริงอย่างรวดเร็ว เพื่อปกป้องชื่อเสียงและสภาพจิตใจของผู้เสียหาย

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุ

หลังจากการรับมือกับสถานการณ์เฉียบพลัน ขั้นตอนการแก้ไขปัญหา การฟื้นฟู และการป้องกันในระยะยาวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน

๓.๑ การสอบสวนและพิจารณาข้อเท็จจริง:

๑. การสอบสวนอย่างเป็นกลางและโปร่งใส: คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายควรดำเนินการ สอบสวนหาข้อเท็จจริงอย่างละเอียด รอบคอบ เป็นกลาง และรวดเร็วที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงและนำเสนอข้อมูลอย่างเต็มที่
๒. การรักษาความลับ: กระบวนการสอบสวนและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับการดูแลรักษาความลับสูงสุด เพื่อปกป้องผู้เสียหายและผู้ที่เกี่ยวข้อง
๓. การพิจารณามาตรการที่เหมาะสม: เมื่อได้ข้อสรุปจากการสอบสวน คณะกรรมการควรพิจารณา มาตรการที่เหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งอาจรวมถึง:
 - การตักเตือน/ลงโทษทางวินัย: สำหรับผู้กระทำผิดตามระเบียบของโรงเรียนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (เช่น พักการเรียน, ย้ายสถานศึกษา, การดำเนินการทางกฎหมายหากเป็นความผิดอาญา)
 - การบำบัด/ปรับพฤติกรรม: สำหรับผู้กระทำผิดที่ต้องการการช่วยเหลือในการปรับพฤติกรรม
 - การไกล่เกลี่ย/การเยียวยาความเสียหาย: ในกรณีที่สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้ และมีการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น
 - การส่งต่อหน่วยงานภายนอก: หากเป็นเรื่องที่ซับซ้อนเกินขอบเขตอำนาจของโรงเรียน หรือเข้าข่ายความผิดร้ายแรงที่ต้องใช้กระบวนการยุติธรรมภายนอก

๓.๒ การเยียวยาและฟื้นฟูสภาพจิตใจและสังคม:

๑. การให้คำปรึกษาทางจิตใจ: จัดให้ ผู้ประสบเหตุ ครูผู้ได้รับผลกระทบ และผู้กระทำผิด (ถ้าจำเป็น) ได้รับการปรึกษาจาก นักจิตวิทยา หรือครูแนะแนวที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อช่วยประเมิณและเยียวยาสภาพจิตใจจากผลกระทบที่เกิดขึ้น
๒. การสนับสนุนการกลับเข้าสู่ภาวะปกติ: โรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้ประสบเหตุสามารถ กลับมาใช้ชีวิตในโรงเรียนได้อย่างมั่นใจและปลอดภัย อาจรวมถึงการปรับแผนการเรียน การจัดหาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หรือการสนับสนุนด้านสังคม

๓. การสร้างความเข้าใจในชุมชนโรงเรียน: หากเหตุการณ์เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง ควรมีการจัดกิจกรรมหรือการสื่อสารที่ส่งเสริม ความเข้าใจ การยอมรับ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เพื่อป้องกันการตีตราหรือการแบ่งแยกในหมู่เพื่อนร่วมชั้นหรือบุคลากร

๓.๓ การป้องกันและการเรียนรู้ในระยะยาว:

๑. การติดตามผล: คณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบควรติดตามผลเป็นระยะๆ หลังจากมีการแก้ไขปัญหา เพื่อให้มั่นใจว่าสถานการณ์ไม่กลับไปเป็นเช่นเดิม และผู้ประสบเหตุได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง
๒. การประเมินและปรับปรุงแผน: ทบทวนแผนเผชิญเหตุนี้เป็นประจำทุกปี หรือเมื่อมีสถานการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้น เพื่อ ประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงให้ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป
๓. การเผยแพร่บทเรียนและสร้างความตระหนัก: หากเป็นกรณีที่สามารถนำมาเป็นบทเรียนได้โดยไม่ละเมิดความเป็นส่วนตัว ควรนำเสนอในรูปแบบที่สร้างสรรค์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันเกิดขึ้นอีก ในอนาคต
๔. การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร: ต่อเนื่องจากการสร้างวัฒนธรรมในขั้นตอนก่อนเกิดเหตุ การส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนรู้สึกปลอดภัย กล้าที่จะพูดกล้าที่จะขอความช่วยเหลือ และเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของโรงเรียนจะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการป้องกันการไม่ได้รับความเป็นธรรมในระยะยาว

๔. ภัยที่เกิดจากผลกระทบสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)

๔.๑) ภาวะจิตเวช

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติเผชิญเหตุภาวะทางจิตเวชในโรงเรียน

๑.๑ การประเมินสถานการณ์เบื้องต้น

๑) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เช่น ก้าวร้าว ร้องไห้ ตื่นตระหนก พูดคนเดียว หวาดระแวง หรือแยกตัวจากกลุ่ม

๒) ประเมินระดับความรุนแรง

ระดับ	ลักษณะเหตุการณ์	แนวทางดำเนินการ
ระดับ ๑ (ไม่รุนแรง)	นักเรียนมีพฤติกรรมแปลก เช่น ซึมเศร้า พูดคนเดียว หวาดระแวง แต่ไม่ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น	ครูพูดคุย รับฟัง หรือนำนักเรียนไปยังห้องแนะแนว แจ้งผู้ปกครอง นัดพบผู้เชี่ยวชาญ
ระดับ ๒ (ปานกลาง)	นักเรียนมีพฤติกรรมสับสน ร้องไห้ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ เริ่มทำร้ายตัวเองเบา ๆ	แจ้งผู้บริหาร ครูเวร ครูแนะแนว แยกพื้นที่ดูแลอย่างใกล้ชิด ประสานหน่วยพยาบาล
ระดับ ๓ (รุนแรง)	นักเรียนก้าวร้าว ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น มีอาวุธ หรือคุมอารมณ์ไม่ได้	แจ้งผู้บริหาร – หน่วยฉุกเฉิน โทร ๑๖๖๙ หรือโรงพยาบาลจิตเวช แยกพื้นที่ ห้ามเข้าใกล้

๑.๒ แจ้งเหตุ – ขอความช่วยเหลือ

๑) แจ้งหัวหน้าครูเวร/ผู้บริหาร/ครูแนะแนว

๒) ถ้ารุนแรง ให้แจ้งหน่วยพยาบาลหรือโรงพยาบาลจิตเวช

๓) ประสานผู้ปกครองโดยเร็ว

๑.๓ จัดการพื้นที่ – ดูแลนักเรียน

๑) เคลื่อนย้ายผู้ไม่เกี่ยวข้องออกจากพื้นที่

๒) พานักเรียนไปยังพื้นที่ปลอดภัย เช่น ห้องพยาบาล

๓) ไม่กระตุ้นหรือเผชิญหน้า

๔) หากจำเป็น ใช้การควบคุมร่างกายโดยเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม

๑.๔ ส่งต่อ – ติดตาม

๑) ส่งตัวนักเรียนไปโรงพยาบาลหากอาการรุนแรง

๒) บันทึกเหตุการณ์ (วัน เวลา อาการ การดำเนินการ)

๓) ติดตามพฤติกรรม และวางแผนช่วยเหลือร่วมกับผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญ

๑.๕ บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบ	บทบาทหน้าที่
ครูประจำชั้น/ครูผู้พบเหตุ	เฝ้าระวัง สังเกต แจ้งเหตุ แจ้งผู้บริหาร
ครูแนะแนว	ดูแลนักเรียน พุดคุย ประเมินอาการ ประสานผู้ปกครอง
ผู้บริหาร	ตัดสินใจแนวทางเผชิญเหตุ ประสานภายนอก (รพ., ตำรวจ ฯลฯ)
เจ้าหน้าที่พยาบาล/ครูพยาบาล	ประเมินทางการแพทย์เบื้องต้น
ผู้ปกครอง	ร่วมวางแผนและติดตามช่วยเหลือ

๑.๖ ข้อควรระวัง

- ๑) ไม่ควรปล่อยให้นักเรียนที่มีอาการอยู่ลำพัง
- ๒) หลีกเลี่ยงการสัมผัสร่างกายหรือใช้กำลัง เว้นแต่มีความจำเป็นและปลอดภัย
- ๓) ไม่เปิดเผยข้อมูลนักเรียนแก่ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๔.๒) ติดเกม

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดเหตุติดเกม

๑.๑ การเฝ้าระวังการเกิดปัญหา (ครูที่ปรึกษาทุกท่าน)

- สังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีแนวโน้ม "ติดเกม" เช่น ขาดเรียนบ่อย มาสาย นอนในห้อง คະแนนลดลงอย่างเห็นได้ชัด สนใจแต่เรื่องเกม ขาดความรับผิดชอบ แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อถูกขัดขวางไม่ให้เล่นเกม
- ใช้แบบสอบถามหรือเครื่องมือคัดกรองเบื้องต้น เช่น แบบประเมินการติดเกมของกรมสุขภาพจิต แบบประเมิน DLIT หรือ ประเมินจากครูแนะแนว
- สำรวจข้อมูลพื้นที่แหล่งให้บริการร้านเกมในรัศมี ๑ กิโลเมตรรอบโรงเรียน เพื่อระบุจุดเสี่ยงที่นักเรียนจะแอบไประหว่างเรียน (นายอภิสิทธิ์ อักษรพันธ์ เป็นผู้รับผิดชอบ)

๑.๒ การป้องกันล่วงหน้า

- จัดทำระเบียบ/ข้อตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับการแบ่งเวลาเรียนและเล่นเกม ทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการสร้างวินัยในชีวิตประจำวันของนักเรียน (ครูที่ปรึกษาทุกท่าน)
- จัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกัน เช่น อบรมการรู้เท่าทันสื่อและเกม อบรมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการติดเกมและวิธีการป้องกันให้กับนักเรียน เชิญผู้มีประสบการณ์ (เกมเมอร์, จิตแพทย์) มาให้ความรู้ เป็นต้น มีผู้รับผิดชอบดังนี้
 - ๑) นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล (หัวหน้าระดับ ม.๑)
 - ๒) ว่าที่ร้อยตรีพงศ์ศักดิ์ เพ็งหนู (หัวหน้าระดับ ม.๒)
 - ๓) นางสาวสุปราณี สอนงค์ (หัวหน้าระดับ ม.๓)
 - ๔) นายดิณณ์ แจ่มชัดใจ (หัวหน้าระดับ ม.๔)
 - ๕) นายกฤษณะ แก่งาม (หัวหน้าระดับ ม.๕)
 - ๖) นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง (หัวหน้าระดับ ม.๖)
 - ๗) นางสาวอุริชญา ศรีสุข (หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์))
- สร้างภาคีเครือข่าย “เฝ้าระวังปัญหาเด็กติดเกม” เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว หน่วยงาน และชุมชน ในการสำรวจพฤติกรรมนักเรียน วางแผนเฝ้าระวัง การจัดกิจกรรมเชิงป้องกัน การเชื่อมโยงผู้ปกครองเมื่อพบความเสี่ยงอย่างรอบด้านและยั่งยืน มีผู้รับผิดชอบคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป ประธานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน หัวหน้าระดับ หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) และนักเรียนแกนนำ

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเหตุติดเกม

๒.๑ การประเมินสถานการณ์

- ครูที่ปรึกษาประสานไปยังหัวหน้าระดับ เพื่อจัดตั้งทีมดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบไปด้วย หัวหน้าระดับ ครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา และครูแนะแนว
- ทีมดูแลช่วยเหลือนักเรียนสัมภาษณ์นักเรียนอย่างไม่กล่าวโทษ ตรวจสอบพฤติกรรมทั่วไป พฤติกรรมการเล่นเกม เวลา ความถี่ ประเภทเกม และผลกระทบที่เกิดขึ้น

- ทีมดูแลช่วยเหลือนักเรียนประเมินระดับความรุนแรง (เบา / ปานกลาง / รุนแรง) เพื่อเลือกแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสม
- ครูที่ปรึกษารายงานต่อผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป และแจ้งผู้ปกครองของนักเรียนที่ติดเกมทราบ
- นายกฤษฎะ แก่งาม แจ้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระบบ MOE Safety Center เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

๒.๒ การจัดทำแผนช่วยเหลือรายบุคคล (Individual Plan)

- ทีมดูแลช่วยเหลือนักเรียนวางแผนร่วมกับนักเรียนโดยตั้งเป้าหมายชัดเจน เช่น ทำการบ้านให้เสร็จก่อนจึงจะเล่น ลดเวลาเล่นเกมจาก ๖ ชั่วโมงเหลือ ๒ ชั่วโมง เข้าร่วมกิจกรรมชมรมหรือกีฬาเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นต้น
- ทีมดูแลช่วยเหลือนักเรียนประชุมร่วมกับผู้ปกครองเพื่อให้ข้อมูลและหามาตรการร่วมกัน เช่น กำหนดกฎการใช้มือถือในบ้าน การติดตามการนอน การจัดทำตารางกิจวัตรร่วมกัน เป็นต้น
- นักเรียน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง บันทึกแผนความร่วมมือและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
- กรณีประเมินนักเรียนเป็นระดับรุนแรง ให้ประสานความร่วมมือกับ ศูนย์สุขภาพจิตเขต นักจิตวิทยาโรงเรียน จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น หรือผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยบริการสุขภาพ เข้าร่วมจัดหาแนวทางช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับนักเรียน

๒.๓ การติดตามและประเมินผล

- ครูที่ปรึกษาติดตามนักเรียนทุกสัปดาห์โดยการพูดคุย สังเกตพฤติกรรม และตรวจสอบผลการเรียน หากนักเรียนพฤติกรรมดีขึ้นทีมดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กำลังใจ ชื่นชม ส่งเสริมพฤติกรรมดีอย่างต่อเนื่อง หากพฤติกรรมไม่เปลี่ยนต้องปรับแผนให้เข้มงวดขึ้น เช่น จำกัดเวลาใช้อุปกรณ์ ให้ครูหรือผู้ปกครองควบคุมการเข้าถึงเกมโดยตรง บันทึกทุกขั้นตอน เป็นหลักฐานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเหตุติดเกม

๓.๑ ติดตามพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

- ครูที่ปรึกษาติดตามนักเรียนที่เคยเป็น “นักเรียนการติดเกม” ทุก ๑ เดือนโดยการพูดคุยกับนักเรียน เพื่อน ผู้ปกครอง และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อประเมินความมั่นคงทางอารมณ์และแรงจูงใจ
- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง เสริมแรงเชิงบวก (Positive Reinforcement) ให้กับนักเรียน เช่น ชมเชยเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ให้รางวัลเป็นเกียรติบัตรการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

๓.๒ ส่งเสริมการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์

- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ การเขียนโค้ด หรือชมรมที่นักเรียนสนใจ
- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองชักชวนให้นักเรียนมีเป้าหมายใหม่ที่ชัดเจน เช่น การสอบ การแข่งขัน หรือทำโครงการ
- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ควบคุมตนเอง ฝึกให้รู้จักแบ่งเวลาและใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม

๓.๓ ป้องกันการกลับไปติดเกมซ้ำ

- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองช่วยให้นักเรียนหาทางหลีกเลี่ยงสิ่งกระตุ้น เช่น ไม่อยู่ใกล้ร้านเกม ไม่เล่นเกมกับเพื่อนที่เคยชวนเล่นบ่อย
- ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองแนะนำวิธีการจัดการเมื่อเกิดความเครียดโดยไม่ใช้เกม เช่น ออกกำลังกาย ฟังเพลง หรือระบายกับคนที่ไว้วางใจ

โรงเรียนรัตนราชจินดารัง

๔.๓ ยาเสพติด

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัยจากยาเสพติด

๑.๑ ติดตามข้อมูลข่าวสารและแนวโน้มสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น ป.ป.ส., สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานท้องถิ่น

๑.๒ สำรวจพื้นที่เสี่ยงภายในโรงเรียน เช่น ห้องน้ำ มุมอับ ลานจอดรถ พื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ฯลฯ และปรับปรุงพื้นที่ให้ความปลอดภัย เช่น ติดกล้องวงจรปิด ติดตั้งไฟส่องสว่าง ฯลฯ

๑.๓ จัดอบรม/ให้ความรู้ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน เกี่ยวกับภัยยาเสพติด วิธีป้องกันการสังเกตอาการผู้ใ้ยาเสพติด และช่องทางการแจ้งเบาะแส

๑.๔ จัดทำแผนเผชิญเหตุกรณีพบผู้ต้องสงสัยใช้หรือจำหน่ายยาเสพติดในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องชัดเจน

๑.๕ จัดกิจกรรมสร้างค่านิยมและทักษะชีวิตในการป้องกันการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน, โมเดลนักเรียนแกนนำ

๑.๖ จัดทำเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนเพื่อร่วมเฝ้าระวัง

๑.๗ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภัยจากยาเสพติด เพื่อให้ครู บุคลากร และนักเรียนเกิดความตระหนักและความพร้อมในการรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยจากยาเสพติด

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยจากยาเสพติด ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญ

๒.๑ เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ครูหรือบุคลากรผู้พบเหตุแจ้งต่อผู้บริหารหรือครูเวรทันที เพื่อตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น

๒.๒ รายงานผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา คณะกรรมการเผชิญเหตุประเมินสถานการณ์ เช่น แยกตัวนักเรียนที่สงสัยออกจากกลุ่ม ป้องกันไม่ให้ผู้เกี่ยวข้องหลบหนี หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง และแจ้งผู้ปกครอง

๒.๓ แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือตามกฎหมาย (เช่น ป.ป.ส. หรือสถานีตำรวจในท้องที่) บันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียด (วัน เวลา ผู้เกี่ยวข้อง ลักษณะเหตุการณ์ หลักฐาน)

๒.๔ ดำเนินการแก้ไขปัญหารายกรณี ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย โดยเน้นการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก และช่วยเหลือนักเรียนด้านร่างกาย จิตใจ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

๒.๕ ดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากร หากมีสถานการณ์ที่รุนแรงให้นักเรียน ครูและบุคลากรอยู่ในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือห้องสำนักงาน และดำเนินการปิดล็อกห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทุกห้อง และอยู่ในห้องจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย ประสานงานกับครูประจำอาคารเรียนดังนี้

อาคาร ๑

- นายเอกราช ตาแก้ว
- นายธวัชชัย ตีรัมย์

อาคาร ๒

- นางสาวกองแก้ว คุ่มทรัพย์
- นายชนวัฒน์ แก้วนา

อาคาร ๓

- นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล
- นางสาวณิชาวรรณ จันอ้น

อาคาร ๔

- นายธนชัย พงษ์นาค
- นายวรพล พันธนียะ

อาคาร ๕

- นายอภิสิทธิ์ ทองคำ
- นางสาวอลิษา เต่าทอง

อาคาร ๖

- นายประดิษฐ์ สลับแสง
- นายสิริราช อินตะวิชัย

หากมีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือถูกจับ ในการเข้าช่วยเหลือจะแจ้งเจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยเข้ามาช่วยเหลือในการเข้าค้นหา โดยติดต่อที่โทรศัพท์ ๐-๓๒๒๑-๑๐๐๕ ผู้ที่มีหน้าที่โทรติดต่อ ได้แก่

๑. นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง
๒. นายกฤติเดช ประชานุกุล
๓. นายสิทธิพรณ มากมิตร
๔. นายกฤษณะ แก่งาม
๕. นางสาวสุปราณี สอนงค์
๖. นายติณณ์ แจ่มชัดใจ
๗. ว่าที่ร้อยตรีพงศภัค เพ็งหนู
๘. นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล

๒.๗ หากนักเรียนหรือครูบาดเจ็บให้นำตัวมาปฐมพยาบาลที่ห้องพยาบาล โดยมีทีมพยาบาล ดังนี้

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์
๒. นางสาวขยมล โลหะชุมพล
๓. นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์
๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์

๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

๒.๘ หากมีผู้บาดเจ็บหนักติดต่อโรงพยาบาลบ้านโป่ง (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑) และโรงพยาบาล
ชานคามิลโล (เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๒๑๑๑๔๓) โดยผู้โทรแจ้ง คือ

๑. นางสาวนรพร ทองทิพย์

๒. นางสาวขยมล โลหะชุมพล

๓. นางนิศารัตน์ ไชยจันทร์

๔. นางสาวธริญา สังข์ลักษณ์

๕. นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

๖. นางสาวสรวส ศรีสวัสดิ์

๗. นางสาวศนิชา วิเดช

การขนย้ายผู้ป่วย โดยรถฉุกเฉินเข้ามารับผู้บาดเจ็บทางด้านประตู๑ (ทิศเหนือ) โดยเข้ามารับ
ที่จุดปฐมพยาบาลที่ห้องพยาบาล

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภัยจากยาเสพติด

๓.๑ ผู้บริหาร จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาสรุปผลการทำงาน และรายงานเหตุการณ์
ส่งหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบตามกรณี

๓.๒ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ ค้ำครอง ให้คำปรึกษาแก่เด็กนักเรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย

- กรณีเด็กนักเรียนที่มีความเสี่ยง ต้องได้รับความคุ้มครอง การสงเคราะห์ในเบื้องต้นโดยทันที
- กรณีเด็กนักเรียนต้องได้รับการสงเคราะห์ ให้ผู้รับผิดชอบส่งต่อไปรับบริการสงเคราะห์ตามระเบียบ
กระทรวงว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กนักเรียน
- กรณีนักเรียนที่ได้รับผลกระทบ ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ

๔.๔ โรคระบาดในมนุษย์

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดโรคระบาด

๑.๑ ติดตามข้อมูลข่าวสารของกรมควบคุมโรคหรือทางราชการจากวิทยุ โทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ต โดยให้เชื่อฟังคำเตือนอย่างเคร่งครัด

๑.๒ สำรวจพื้นที่เสี่ยงเกิดโรคระบาด เช่น ชุมชนแออัดมีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก สถานที่ที่มีความเสี่ยงเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค

๑.๓ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดในมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนมีความรู้พื้นฐานเรื่องดังกล่าว และสามารถสังเกตตนเองได้เมื่อมีภาวะเสี่ยงติดโรคระบาด

๑.๔ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดในมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนสามารถป้องกันและดูแลตนเอง ในภาวะที่เสี่ยงหรือติดโรคระบาดให้เกิดโรคระบาดได้น้อยที่สุด

๑.๕ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องโรคระบาด เพื่อให้โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีแนวทางป้องกันโรคระบาด และสังเกตตนเองเพื่อลดภาวะเสี่ยงของโรคระบาด

๑.๖ จัดอบรมผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดในมนุษย์

๑.๗ คัดกรองข้อมูลสุขภาพ โรคประจำตัวของผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน เพื่อตรวจสอบภาวะเสี่ยงการเกิดโรคระบาด

๑.๘ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาด เพื่อให้ครู บุคลากร และนักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและการดูแลตนเองป้องกันโรคระบาด

๑.๙ วางแผนติดต่อหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับโรคระบาด เช่น โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อประสานงานส่งต่อกรณีพบการเกิดโรคระบาด

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดโรคระบาด

การดำเนินงานตามขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดโรคระบาด ควรพิจารณาการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเป็นสำคัญ ระดับการเฝ้าระวังโรคระบาด แบ่งตามความรุนแรงและลักษณะการเกิดโรคเป็น ๓ ระดับหลัก ได้แก่

๒.๑ การเฝ้าระวังเชิงรับ (Passive Surveillance) เป็นการเฝ้าระวังโดยให้สถานพยาบาลรายงาน ข้อมูลโรคที่อยู่ในข่ายเฝ้าระวังมายังหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒.๒ การเฝ้าระวังเชิงรุก (Active Surveillance) เป็นการลงพื้นที่เพื่อค้นหาผู้ป่วยและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

๒.๓ การเฝ้าระวังเฉพาะกลุ่ม/พื้นที่ (Sentinel Surveillance) เป็นการเฝ้าระวังในกลุ่มประชากร หรือพื้นที่เฉพาะที่มีความเสี่ยงสูง

ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดโรคระบาด

๑. เมื่อเกิดโรคระบาดตรวจสอบอาการเพื่อคัดกรองแยกประเภทของโรคระบาดเป็นระยะอันตรายหรือ ระยะเฝ้าระวัง แจ้งข้อมูลให้กับผู้ปกครองเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมต้นเหตุของอาการ

๒. เมื่อคัดกรองประเภทของการระบาดของโรคได้แล้ว ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุขประจำอำเภอ โรงพยาบาล และส่งตัวผู้ติดโรคนั้น

๓. เมื่อได้ข้อมูลถึงโรคระบาดที่เกิดขึ้นตั้งคณะกรรมการสอบสวนโรคจากบุคคลใกล้เคียงกับผู้ป่วย ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยคณะกรรมการประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่พยาบาล และหัวหน้าระดับชั้น

๓.๑ หัวหน้าระดับชั้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ นายพิรวัชร วันดีเรืองไพศาล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ว่าที่ ร.ต.พงศภัค เพ็งหนู

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นางสาวสุปราณี สอนงค์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ นายดิณณ์ แจ่มชัดใจ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ นายกฤษณะ แก่งาม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง

๓.๒ เจ้าหน้าที่พยาบาล

นางสาวนรพร ทองทิพย์

นางสาวชมมล โลหะชุมพล

นางนิศารัตน์ ไชยขันธุ์

นางสาวธัญญา สังข์ลักษณ์

นางสาววิริยา ศิลสวัสดิ์

นางสาวสรส ศรีสวัสดิ์

นางสาวศนิชา วิเดช

๔. เมื่อได้ข้อสรุปจากคณะกรรมการสอบสวนโรคขยายผลของข้อมูลและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงให้อยู่แยกออกจากกลุ่มไม่มีความเสี่ยงเพื่อลดการกระจายของโรคระบาด และเฝ้าติดตามอาการของผู้ป่วยและกลุ่มเสี่ยง

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดโรคระบาด

เป็นการดำเนินการติดตามอาการของผู้ป่วยและกลุ่มเสี่ยง

๓.๑ ผู้ป่วย : เมื่อผู้ป่วยได้เข้าดำเนินการตามขั้นตอนการรักษาจนอาการหายเป็นปกติจึงสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลทั่วไปได้

๓.๒ กลุ่มเสี่ยง : เฝ้าติดตามอาการที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อไม่มีอาการเสี่ยงของโรคระบาดจึงสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลทั่วไปได้

๓.๓ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้ตระหนักถึงการรักษาตนเอง และป้องกันการระบาดของโรค

๔.๕ ภัยไซเบอร์

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัยไซเบอร์ (การเตรียมพร้อมเชิงรุก)

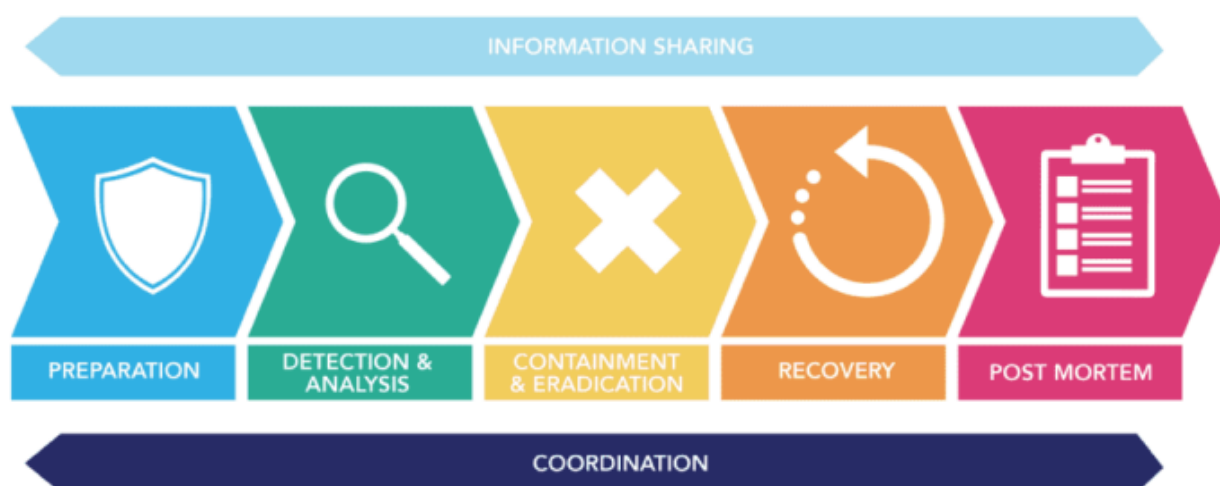
๑.๑ โครงสร้างที่รับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๑	นายอภิเชษฐ เพิ่มโสภา	หัวหน้างานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	-ทำหน้าที่สื่อสารกับผู้บริหาร สถานศึกษา -ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๒	นางสาวอุริชญา ศรีสุข	รองหัวหน้างานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	-ทำหน้าที่แทนกรณีหัวหน้าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ -ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๓	นางดารารัตน์ เพิ่มโสภา	กรรมการ	-ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ -ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๔	นางสาวปาริฉัตร ช่อขีต	กรรมการ	-ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ -ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๕	นางอมรรัตน์ ทิมจิตร	กรรมการ	-ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ -ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
๖	นางสาวณิชาวรรณ จันอ้น	กรรมการ	-ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ -ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
๗	นายอภิสิทธิ์ อัสซพันธ์	กรรมการและเลขานุการ	-ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ -ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

๑.๒ ขั้นตอนการรับมือ

แผนเผชิญเหตุฉบับนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปรามปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ นโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ดังนี้

➤ ขั้นการเตรียมการ เป็นการดำเนินการมาตรการเพื่อเตรียมการและป้องกันการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ (preparation) เป็นสิ่งที่จะต้องทำในระยะเริ่มต้น เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อต้องเผชิญเหตุ ได้แก่ การจัดเตรียมข้อมูลให้พร้อม การจัดตั้งและฝึกอบรมบุคลากร การจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น การตั้งค่าระบบต่าง ๆ ให้ปลอดภัย การจัดทำนโยบาย แผนงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ

➤ ขั้นการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์เป็นการดำเนินการในการตรวจจับและวิเคราะห์ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถบรรเทาความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ และสามารถแจ้งเตือนได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปรามปรามและระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ

แม้สถานศึกษาจะจัดให้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันหรือควบคุมมิให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ขึ้นแล้วก็ตามแต่ สถานศึกษาก็ยังคงต้องเตรียมความพร้อมอยู่เสมอเพื่อรับมือกับสถานการณ์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การดำเนินการมาตรการในการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Detection and Analysis) จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถบรรเทาความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ และสามารถแจ้งเตือน ได้อย่างทันทั่วถึงที่เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น

- การกำหนดวิธีการที่จะใช้ในการตรวจจับ Incident

การตรวจจับ incident จะขึ้นอยู่กับระบบงานที่ใช้อยู่ รูปแบบของความพยายามโจมตี และกลไกในการปกป้องระบบ เพราะระบบการป้องกันจะแจ้งเตือน (Alert) หรือเก็บบันทึกข้อมูล (Log) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาความผิดปกติและมีการปรับ Fine Tune เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการใช้งานของระบบ ลักษณะของข้อมูลแจ้งเตือนที่ใช้ในการตรวจจับแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

- Precursor เป็นข้อมูลบ่งบอกว่า incident จะเกิดขึ้นในอนาคต
- Indicator เป็นข้อมูลบ่งบอกว่า incident ได้เคยเกิดขึ้นหรือกำลังเกิดขึ้นอยู่
- การบันทึกภัยคุกคาม

ต้องทำการบันทึกข้อมูลเหตุการณ์ภัยคุกคามเพื่อช่วยในการรับมือและตอบสนองภัยคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบโดยทำการบันทึกตั้งแต่การตรวจพบจนถึงสิ้นสุดของเหตุการณ์ภัยคุกคามแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลเหตุการณ์ภัยคุกคาม

- การวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดลำดับความสำคัญของ Incident

การวิเคราะห์ผลกระทบและความรุนแรง เพื่อจัดลำดับความสำคัญของ Incident และช่วยในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์เพื่อดำเนินการรับมือและตอบสนองต่อภัยคุกคามที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และลดผลกระทบทางธุรกิจให้น้อยลงที่สุด การกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดลำดับความสำคัญของ Incident โดยอย่างน้อยควรครอบคลุมในด้านผลกระทบต่อการให้บริการ (Functional Impact) ผลกระทบต่อข้อมูล (Information Impact) และความสามารถในการฟื้นฟูระบบ (Recoverability)

- การติดต่อประสานงานและแจ้งข้อมูล

ทีมรับมือและตอบสนองภัยคุกคามต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเหตุภัยคุกคามกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนสามารถดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้กำหนดไว้ โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างการรับมือ ภัยคุกคามทางไซเบอร์

ลำดับ	ผู้เกี่ยวข้อง	หน้าที่
๑	ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก incident	แจ้งเหตุหรือรายงานด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่พบ หรือสงสัยว่ามีภัยคุกคามเกิดขึ้น
๒	ผู้รับแจ้งเหตุ	รับแจ้งเหตุหรือรับรายงานด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
๓	ทีมรับมือ ฝ่ายระวัง และวิเคราะห์การแจ้งเตือน Incident	๑. รับมือและตอบสนองต่อเหตุการณ์ผิดปกติทางไซเบอร์

ลำดับ	ผู้เกี่ยวข้อง	หน้าที่
		๒. ให้คำแนะนำปรึกษาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับจุดอ่อน การป้องกัน ข้อควรระมัดระวัง และแจ้งเตือนภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ให้บุคลากรในสถานศึกษา ๓. เฝ้าระวังและวิเคราะห์การแจ้งเตือนภัยคุกคามจากอุปกรณ์ ตรวจจับ
๔	ผู้บริหาร	รับผิดชอบกำหนดนโยบาย ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา จัดหา และสนับสนุนงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่าย ตลอดจนติดตาม กำกับ ดูแล ควบคุมเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยไซเบอร์

เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือ เมื่อสถานศึกษาได้รับแจ้งเตือนการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ สถานศึกษาต้องมีการกำหนดแนวทางการดำเนินมาตรการเพื่อระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์และการฟื้นฟูระบบที่ได้รับผลกระทบ (Containment, Eradication, and Recovery) โดยกำหนดให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและความรุนแรง และ ระดับของภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ จนกระทั่งสามารถกู้คืนทรัพย์สินสำคัญทางสารสนเทศให้กลับมาดำเนินงานหรือให้บริการได้ตามปกติ

➤ วิธีการควบคุมความเสียหาย คือการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม ดังนี้

- ปิดระบบ (Shut Down)
- ตัดการเชื่อมต่อทางเครือข่ายทั้งหมด (Network disconnection) ทั้งนี้ อาจมียกเว้นการเชื่อมต่อสำหรับ Endpoint Detection & Response Agent (กระบวนการตรวจสอบและตรวจจับกิจกรรมหรือ เหตุการณ์ที่น่าสงสัยใด ๆ ที่เกิดขึ้นที่ปลายทางแบบเรียลไทม์)
- หยุดการทำงานของฟังก์ชันที่เกี่ยวข้อง (Disabling Certain Functions)
- Redirect Network Traffic และ/หรือความสนใจของผู้บุกรุกไปยัง Blackhole/ Sandbox/ Honeypot

ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือกใช้วิธีการควบคุมความเสียหายจะขึ้นอยู่กับลักษณะสถานการณ์ที่กำลังเผชิญ ประเภทของภัยคุกคามระบบงานหรือบริการที่ได้รับผลกระทบ ระยะเวลาและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการควบคุมความเสียหาย

➤ การจัดเก็บและดูแลรักษาหลักฐานทางดิจิทัล

วัตถุประสงค์หลักของการจัดเก็บหลักฐาน คือเพื่อให้การแก้ไข Incident ส่งผลกระทบต่อธุรกิจให้น้อยที่สุด (Minimizing Impact to the Business) นอกจากนี้ หลักฐานอาจมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมาย ดังนั้น การดำเนินการจัดเก็บหลักฐานทางดิจิทัลสามารถดำเนินการโดยพิจารณา ตามหลักการดังต่อไปนี้

- เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานดิจิทัล เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ในพื้นที่

- หลักฐานมีบันทึกการเข้าถึงและการกระทำใด ๆ ต่อหลักฐานตลอดเวลาอย่างรัดกุม
- การเปลี่ยนตัวผู้ดูแลจำเป็นต้องมีการจัดทำบันทึกห่วงโซ่หลักฐาน (Chain of Custody)

➤ การกำจัดสาเหตุและการกู้คืนระบบให้กลับมาทำงานปกติ

เมื่อมีการควบคุมความเสียหาย และมีการเก็บหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้วข้อมูลทั้งหมด จะต้องนำกลับมาวิเคราะห์ตามหลักการที่ได้กล่าวไว้ใน “ขั้นตอนที่ ๒ เรื่องการตรวจจับและวิเคราะห์ (Detection & Analysis)” จนกว่าจะสามารถกำจัดสาเหตุที่ทำให้เกิด Incident และช่องทางที่ผู้บุกรุกได้สร้างไว้เพื่อเข้ามาในระบบทั้งหมดได้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งการกำจัดสาเหตุที่ทำให้เกิด Incident และผลกระทบ ได้แก่

- การปิดช่องโหว่ของระบบ
- การยกเลิก User Account ที่ผู้บุกรุกใช้เข้าสู่ระบบ
- การแจ้งให้ผู้ใช้งานเปลี่ยนรหัสผ่าน
- การลบโปรแกรมประเภท Backdoor ออกจากระบบ
- การใช้ข้อมูล Indicator of Compromise (Ioc) ในการสแกนหา Malware หรือร่องรอย

อื่น ๆ ในระบบที่ยังหลงเหลือของผู้บุกรุกเพื่อดำเนินการกำจัดให้ออกจากระบบทั้งหมด

หลังจากดำเนินการควบคุมความเสียหาย กำจัดสาเหตุของภัยคุกคามเสร็จเรียบร้อยแล้วจะเข้าสู่ กระบวนการฟื้นฟูระบบให้เข้าสู่สภาวะการทำงานปกติโดยในขั้นตอนนี้สิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและ ควรเตรียมการล่วงหน้าในเรื่องดังต่อไปนี้

- การ Restore Operating System หรือ Application Software ต่าง ๆ จาก Master Image ที่ปลอดภัย
- การ Restore ข้อมูลกลับเข้าสู่ระบบจาก Back Up Storage

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภัยไซเบอร์

การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Post-incident Activity) นั้น ให้จัดทำข้อกำหนดขั้นตอน วิธีปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีแนวทางที่ชัดเจน ซึ่งการปฏิบัติตาม มาตรการดังกล่าว เพื่อให้สามารถเรียนรู้จากเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ผ่านมา และสามารถหาแนวทางเพื่อแก้ไขจุดบกพร่อง และพัฒนาแนวทางรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อไปในอนาคต โดยให้มีการประชุมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการรับมือและตอบสนองภัยคุกคามทางไซเบอร์ รวมทั้งการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุง

นอกจากนี้ต้องเก็บรักษาข้อมูลและพยานหลักฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการกระบวนการทางนิติ วิทยาศาสตร์ หรือใช้ในกรณีที่ต้องการร้องทุกข์หรือดำเนินคดีเนื่องจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นนั้น อาจเข้าลักษณะเป็น ๑๒ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการเก็บข้อมูลบางประเภทนั้น อาจจำเป็นต้องดำเนินการตั้งแต่เมื่อมีการตรวจพบว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น เนื่องจากข้อมูล

ดังกล่าว อาจสูญหายไปในช่วงที่ต้องระงับเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้น หรืออาจถูกลบหรือทำลายโดยผู้โจมตีเมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และหลักฐานที่จำเป็นแล้ว ให้นำข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมได้มาใช้ในการจัดทำบันทึกข้อมูลสถิติ ภัยคุกคามทางไซเบอร์โดยอาจจัดทำเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อเสนอต่อผู้ที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบ ภายในสถานศึกษาและกำหนดขั้นตอนที่สถานศึกษาควรดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในลักษณะดังกล่าวขึ้นอีกในอนาคต

หน่วยงานและเบอร์ติดต่อกรณีฉุกเฉินในจังหวัดราชบุรี

- แจ้งเหตุฉุกเฉินทั่วไป
- นายอภิเชษฐ เพิ่มโสภา โทร. ๐๙๙-๒๖๔๑๖๕๘
- นางสาวภริชญา ศรีสุข โทร. ๐๘๔-๔๓๗๕๐๐๑

๔.๖ การพนัน

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติป้องกันการพนันในโรงเรียน

๑.๑ จัดตั้งและมอบหมายหน้าที่คณะทำงาน

- แต่งตั้งคณะทำงานป้องกันการพนันในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - ผู้อำนวยการโรงเรียน (ประธานคณะทำงาน)
 - รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป (รองประธานคณะทำงาน)
 - หัวหน้าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - ครูแนะแนว
 - หัวหน้าระดับชั้น
 - ครูที่ปรึกษา
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง / วินัยนักเรียน
 - เจ้าหน้าที่ ICT หรือครูคอมพิวเตอร์
 - สถานักเรียน
- กำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน
 - ผู้อำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่กำกับดูแลภาพรวม วางนโยบาย และอนุมัติมาตรการต่าง ๆ
 - รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป ควบคุมและติดตามการดำเนินงานตามแผน
 - หัวหน้าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดูแลพฤติกรรมนักเรียน ประสานผู้ปกครอง
 - ครูแนะแนว ให้คำปรึกษา สังเกตพฤติกรรมเสี่ยง ติดตามการปรับพฤติกรรม
 - หัวหน้าระดับชั้น ถ่ายทอดมาตรการไปยังครูประจำชั้น ควบคุมกิจกรรมในระดับชั้น
 - ครูที่ปรึกษา เฝ้าระวังพฤติกรรม สื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครอง
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการพนัน
 - หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สร้างกิจกรรมทางเลือก ชมรม ปลุกฝังคุณธรรม
 - เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง / วินัยนักเรียน รับแจ้งเหตุ จัดการเบื้องต้นเมื่อพบพฤติกรรมนักเรียนที่เกี่ยวข้อง
 - เจ้าหน้าที่ ICT หรือครูคอมพิวเตอร์ เฝ้าระวังการเข้าถึงเว็บไซต์พนัน ตรวจสอบการใช้เน็ตภายในโรงเรียน
 - สถานักเรียน เป็นแนวร่วมสร้างจิตสำนึกและเป็นกระบอกเสียงให้นักเรียน (คณะทำงานควรประชุมวางแผนและติดตามผลอย่างน้อย ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง)

๑.๒ จัดตั้งและมอบหมายหน้าที่ที่ปรึกษาคณะทำงาน

- แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาทำงานป้องกันการพนันในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - ตัวแทนผู้ปกครอง
 - คณะกรรมการสถานศึกษา

- หน่วยงานภายนอก เช่น นักสังคมสงเคราะห์จาก สพร. / มูลนิธิหยุดพนัน / หน่วยงานป้องกันยาเสพติด
- กำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน
 - เป็นพี่เลี้ยง ช่วยแนะนำแนวทางเชิงวิชาการหรือภาคปฏิบัติ

๑.๓ แนวทางป้องกันการพนันในโรงเรียน

- โรงเรียนมีนโยบายและมาตรการระดับสถานศึกษา
 - โรงเรียนต้องมีนโยบาย “โรงเรียนปลอดการพนัน” ที่ชัดเจน ทั้งในกิจกรรมการเรียน การสอน และกิจกรรมพิเศษ
 - บรรจุเรื่อง “การรู้เท่าทันการพนัน” เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรพัฒนาทักษะชีวิต หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - ห้ามไม่ให้มีการจัดกิจกรรมใด ๆ ที่มีลักษณะเสี่ยงต่อการพนัน เช่น จับสลากชิงรางวัล แหงเลข จัดเกมเสี่ยงโชคในงานโรงเรียน
- การสร้างภูมิคุ้มกันและการให้ความรู้แก่นักเรียน
 - จัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเสริมในเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการพนันและผลกระทบ การเสริมสร้างทักษะชีวิต เช่น การตัดสินใจ การควบคุมตนเอง การจัดการอารมณ์ และการรู้เท่าทันสื่อและโฆษณาการพนันออนไลน์
 - เชิญวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มูลนิธิหยุดพนัน สำนักงาน ป.ป.ส. หรือ กรมสุขภาพจิต มาให้ความรู้
- การดูแลและเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น/ครูแนะแนวควร
 - สังเกตพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ใช้เงินเกินปกติ ยืมเงินเพื่อน สนใจเกมเสี่ยงดวงมากเกินไป พุดคุย
 - ชักถามนักเรียนด้วยความเข้าใจ หากสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการพนัน
 - ประสานกับผู้ปกครองทันทีหากพบพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วง
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - สร้างความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการกำกับดูแลพฤติกรรมการใช้สื่อของ นักเรียน
 - แนะนำผู้ปกครองให้หลีกเลี่ยงการพูดหรือเล่นการพนันในบ้าน (แม้เป็นเพียงกิจกรรม เล่นสนุก)
- การสร้างกิจกรรมทางเลือก
 - จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสนุกและท้าทาย เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ เกมทาง วิชาการ
 - ส่งเสริมชมรม / โครงการนักเรียน เช่น ชมรมด้านภัยพนัน ชมรมจิตอาสา
 - ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือสร้างความมั่นใจในตนเอง และระบายความเครียด ของ นักเรียน

- การจัดการกรณีที่เกิดการเล่นการพนัน
 - ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงอย่างเป็นธรรมแยกระหว่าง “นักเรียนที่เล่นพนัน” กับ “นักเรียนที่ตกเป็นเหยื่อ” เพื่อให้การช่วยเหลือเหมาะสม
 - ดำเนินมาตรการทางวินัยควบคู่กับการให้โอกาสแก้ไขปรับพฤติกรรม เช่น ส่งปรับพฤติกรรมรายบุคคล การเข้าร่วมโครงการฟื้นฟู
 - หากเป็นกรณีร้ายแรง เช่น เล่นพนันในเชิงธุรกิจหรือมีผู้ใหญ่เกี่ยวข้อง ให้แจ้งเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที
- การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก
 - ให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน เช่น ศูนย์คุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มูลนิธิที่ทำงานด้านเยาวชนและการพนัน
 - ส่งต่อกรณีที่ต้องการฟื้นฟูอย่างลึกซึ้ง เช่น นักจิตวิทยา หน่วยปรึกษาทางจิตเวช หรือหน่วยฟื้นฟูพฤติกรรม
- การติดตามและประเมินผล
 - ติดตามผลหลังการให้คำปรึกษาหรือดำเนินการทางวินัย
 - ประเมินสถานการณ์ในโรงเรียนทุกภาคเรียน เพื่อปรับแนวทางการป้องกันให้เหมาะสม
 - เปิดช่องทางให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองแจ้งเบาะแสหรือขอคำปรึกษาแบบไม่เปิดเผยตัว

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติกรณีเกิดการพนันในโรงเรียน

๒.๑ แยกนักเรียนออกจากสถานการณ์โดยไม่ประจาน

- ครูที่พบเหตุควรแยกนักเรียนออกจากกลุ่มอย่างสงบ
- หลีกเลี่ยงการตำหนิหรือลงโทษต่อหน้าผู้อื่น
- ควบคุมสถานการณ์ให้นักเรียนปลอดภัย และไม่ให้เกิดการโต้เถียงหรือทะเลาะ

๒.๒ ตรวจสอบข้อเท็จจริง

- บันทึกเหตุการณ์ เวลา สถานที่ ผู้เกี่ยวข้อง และหลักฐาน (ถ้ามี)
- หากมีอุปกรณ์ เช่น ไฟ เงิน สมุดจดโพน ฯลฯ ควรเก็บไว้เป็นหลักฐาน
- สัมภาษณ์นักเรียนแบบรายบุคคลเพื่อแยก “ผู้เล่น”, “ผู้ชักชวน”, “ผู้สังเกตการณ์”

๒.๓ แจ้งฝ่ายบริหารและคณะทำงาน

- รายงานให้ ผู้อำนวยการโรงเรียน และ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป ทราบ
- ประชุม คณะทำงานป้องกันการพนัน เพื่อวางแผนทางช่วยเหลือหรือฟื้นฟู

๒.๔ เชิญผู้ปกครองมาร่วมพูดคุย

- แจ้งเหตุผลของการเชิญโดยใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่กล่าวโทษ
- อธิบายสิ่งที่พบ และขอความร่วมมือในการดูแลต่อเนืองที่บ้าน
- ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการปรับพฤติกรรม (ถ้าจำเป็น)

๒.๕ จัดกระบวนการฟื้นฟูและปรับพฤติกรรม

- ส่งต่อนักเรียนเข้าสู่ กระบวนการให้คำปรึกษา กับครูแนะแนว
- วางแผนฟื้นฟู เช่น เข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ / ทำจิตอาสา / เข้าร่วมค่ายคุณธรรม
- ประเมินพฤติกรรมก่อน-หลังเข้ากิจกรรม เพื่อดูพัฒนาการ

๒.๖ ดำเนินการทางวินัย (ถ้าจำเป็น)

- พิจารณาระดับความผิดตาม ระเบียบวินัยนักเรียนของโรงเรียน เช่น ตักเตือน ทำบันทึกพฤติกรรม แจ้งผู้ปกครอง พักการเรียน
- หากเกี่ยวข้องกับ การกระทำผิดกฎหมาย (เช่น รับแทงพนันออนไลน์) อาจต้องประสานหน่วยงานภายนอกอย่างสุ่มเสี่ยง

๒.๗ ติดตามและดูแลต่อเนื่อง

- จัดให้มี ครูพี่เลี้ยง หรือผู้ดูแลพฤติกรรมรายบุคคล
- ติดตามพฤติกรรมในห้องเรียน เวลาร่วม และในกลุ่มเพื่อน
- ให้คำปรึกษาเป็นระยะ และประเมินความเสี่ยงซ้ำ

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติในการดูแลนักเรียนไม่ให้หันกลับไปติดการพนันซ้ำ

๓.๑ การให้ความรู้และสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง

- ให้ความรู้เกี่ยวกับ "วงจรของการเสพติด" และความเสี่ยงของการกลับไปเล่นซ้ำ
- เน้นย้ำผลกระทบเชิงลบที่เคยเกิดขึ้นกับชีวิตนักเรียนจากการพนัน
- สอนทักษะการปฏิเสธอย่างมั่นใจ (Refusal Skills) เมื่อถูกชักชวนให้เล่นอีกครั้ง

๓.๒ การวางแผนชีวิตและสร้างเป้าหมายใหม่

- ช่วยนักเรียนตั้งเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- สร้างแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) เช่น ด้านการเรียน การงาน ความสัมพันธ์ ฯลฯ
- ส่งเสริมให้ตั้ง “แรงบันดาลใจเชิงบวก” เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเล่น

๓.๓ การพัฒนาทักษะการควบคุมตนเอง

- สอนเทคนิคจัดการอารมณ์ เช่น หายใจลึก ผีอกสมาธิ หรือการเขียนไดอารี่สะท้อนความคิด
- ส่งเสริมให้รู้จักหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้น (Trigger) เช่น ร้านเกม เพื่อนที่ชวนเล่นพนัน
- ฝึกให้นักเรียนรู้จัก "หยุดคิดก่อนตัดสินใจ" โดยใช้โมเดลการตัดสินใจเชิงเหตุผล

๓.๔ การจัดกิจกรรมทางเลือกที่สร้างสรรค์

- จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ จิตอาสา หรือชมรมที่นักเรียนสนใจ
- ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเป็น “พี่เลี้ยง” หรือ “ต้นแบบ” ให้รุ่นน้อง เพื่อสร้างความภูมิใจในตัวเอง
- ใช้กิจกรรมเสริมแรงทางบวกแทนรางวัลเชิงการพนัน เช่น ชมเชย ติดชื่อบนบอร์ด เกียรติยศ ฯลฯ

๓.๕ การติดตามและให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง

- นัดพบและติดตามนักเรียนเป็นระยะ เช่น รายเดือน หรือราย ๓ เดือน
- เปิดพื้นที่ให้พูดคุยอย่างปลอดภัยเมื่อรู้สึกอยากกลับไปเล่นพนัน
- ใช้บันทึกพฤติกรรม (Behavior Record) เพื่อช่วยนักเรียนติดตามพัฒนาการของตนเอง

๓.๖ การมีส่วนร่วมของครอบครัวและเพื่อนที่สนับสนุน

- ทำงานร่วมกับผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจบทบาทในการดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด
- แนะนำให้ครอบครัวสร้างกิจกรรมร่วมกัน เช่น ทำอาหาร ดูหนัง หรือท่องเที่ยวในวันหยุด
- ช่วยนักเรียนเลือกคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเชิงบวก และหลีกเลี่ยงกลุ่มเสี่ยง

๓.๗ การประเมินและเตรียมแผนรับมือกับความเสี่ยง

- ให้ฝึกซ้อมสถานการณ์จำลอง (Roleplay) หากถูกชวนเล่นพนันอีกจะตอบสนองอย่างไร
- จัดทำ “แผนสำรองส่วนตัว” เช่น รายชื่อคนที่ติดต่อได้เมื่อรู้สึกอยากเล่นพนัน

สร้าง “รายการสิ่งที่ควรทำแทน” เมื่อเกิดความเครียด เช่น ฟังเพลง วาดรูป หรือคุยกับเพื่อนสนิท

๔.๗ มลภาวะเป็นพิษ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง

๑.๑ สร้างความตระหนัก ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับนักเรียนทราบถึงมาตรการการแก้ไข ปัญหาไฟป่าและหมอกควัน เช่น การห้ามเผาป่าหรือเศษวัสดุทางการเกษตร และการส่งเสริมให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในพื้นที่ เช่น การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อปลูกฝังสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่า เป็นต้น

๑.๒ การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะอากาศเป็นพิษ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหมอกควันและฝุ่น PM ๒.๕ และตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการช่วยลดมลพิษทางอากาศ

๑.๓ ติดตามและเฝ้าระวังดัชนีคุณภาพ AQI และสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕ และ PM ๑๐)

๑.๔ วิเคราะห์แนวโน้มและประเมินสถานการณ์ แจ้งข่าวให้นักเรียนทราบ หากมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพให้แจ้งเตือนภัยให้นักเรียนทราบถึงสถานการณ์และวิธีดูแลปฏิบัติตนในทันที

๑.๕ ส่งเสริมให้นักเรียน ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน Air๔Thai เพื่อติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่

๑.๖ สถานศึกษาติดตามสถานการณ์และตรวจสอบ คุณภาพอากาศประเทศไทยทางเว็บไซต์ air๔thai.pcd.go.th หรือแอปพลิเคชัน air๔thai ของกรมควบคุมมลพิษเป็นประจำทุกวัน หาก พบว่าคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์ที่มีผลกระทบต่อ สุขภาพให้ผู้อำนวยการพิจารณาเปิด-ปิดสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ และ ระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยการเปิดและปิด สถานศึกษา(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๗ จัดทำแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง เพื่อให้โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเผชิญปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง

๒.๑ ครู บุคลากร และนักเรียน เตรียมความพร้อมในการป้องกัน ผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{๒.๕}) ดังนี้

สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ใน เกณฑ์ (สีเหลือง)

- ให้จัดกิจกรรมทำความสะอาดห้องเรียนและอาคาร เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- ให้ลดการทำกิจกรรมนอกอาคาร
- นักเรียนที่ป่วยด้วยโรคระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด ให้ผู้อำนวยการพิจารณา ลดการเรียนสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ใน เกณฑ์เกินมาตรฐานเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (สีส้ม) ให้ดำเนินการดังนี้

- ให้นักเรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาต้องสวมหน้ากากอนามัยที่ป้องกัน ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ได้ในกรณีที่ สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยไม่เพียงพอให้ ประสานกับศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสถานศึกษา ประสภภัยพิบัติ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด เพื่อ ขอรับการสนับสนุน

- ครูจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง อื่น ๆ อาจได้รับการพิจารณายกเลิกตามความเหมาะสม

- นักเรียนที่ป่วยด้วยโรคระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคระบบทางเดินหายใจ เช่น หอบหืด ควรให้อยู่ภายในอาคารในห้องปลอดฝุ่น และต้องได้รับการ ดูแลจากครูอย่างใกล้ชิด

สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่คุณภาพอากาศอยู่ใน เกณฑ์เกินมาตรฐานเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (สีแดง) ให้ดำเนินการดังนี้

- นักเรียนทุกคนควรอยู่ในอาคาร หรือห้องเรียน และปิดประตูหน้าต่างให้มิดชิด
- ลดระยะเวลาทำกิจกรรมกลางแจ้ง
- นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ควรอยู่ภายในอาคาร หรือ ห้องเรียนที่มีประตูและหน้าต่างปิดสนิท หรือห้องปลอดฝุ่น ที่มีเครื่องปรับอากาศ/เครื่องฟอกอากาศ และต้องได้รับการดูแลจากครูอย่างใกล้ชิด
- ผู้อำนวยการพิจารณาเปิด-ปิด สถานศึกษา ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ และระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิด และปิดสถานศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ช่วงฟื้นฟูหลังจากสถานการณ์สู่สภาวะปกติ

๓.๑ แจ้งหน่วยงานเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เพื่อให้การช่วยเหลือ ดูแล บรรเทาเดือดร้อนของนักเรียนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัย

๓.๒ ติดตาม/ดูแลช่วยเหลือ/คุ้มครอง/ ให้คำปรึกษาแก่เด็กนักเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

๓.๓ จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษา สรุปผลการทำงานและรายงานหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบตามกรณี

๔.๘ โรคระบาดในสัตว์

๑. ก่อนเกิดเหตุ

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยและมีการประสาน ข้อมูลกับครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองเครือข่ายชุมชน แบบบูรณาการ

นางสาวเกศสุตา เนรมิตธนไพศาล	ผู้อำนวยการโรงเรียน
<u>มีหน้าที่</u> ส่งการหัวหน้าระดับให้ประสานครูที่ปรึกษา	
นายพีรวัชร วันดีเรืองไพศาล	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ว่าที่ร้อยตรีพิงศภัค เพ็งหนู	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
นางสาวสุปราณี สมองค์	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
นายติณณ์ แจ่มชัดใจ	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
นายกฤษณะ แก่งงาม	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
นายสมทรง วงษ์ถาวรเรือง	หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
<u>มีหน้าที่</u> ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในระดับชั้น	

๒. งานอนามัยโรงเรียน ดำเนินการทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับโรค ระบาดในสัตว์ เช่น นก , ยุง , หรือ สุนัข เสนอแนวทางดูแลป้องกันตนเอง กับ นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน บนสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน , เฟซบุ๊ก , ไลน์ , นิทรรศการ ตามอาคารต่างๆ

๓. จัดกิจกรรมส่งเสริม ความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันอันตราย จากสัตว์ ที่เป็นพาหะนำโรคระบาดต่าง ๆ

๒. ขณะเกิดเหตุ

๑. เมื่อนักเรียน หรือ บุคลากรโดนสัตว์ทำร้าย สุนัข , แมว , ลิง , หรือ ผู้บาดเจ็บ มาที่ห้องพยาบาล เพื่อปฐมพยาบาลเบื้องต้น หากบาดเจ็บรุนแรง ให้ประสานหน่วยพยาบาลใกล้เคียง

๒. ครูที่ปรึกษา แจ้งผู้ปกครอง และรายงานผู้บังคับบัญชาในเบื้องต้น

๓. งานอนามัย ประสานเรื่องประกันอุบัติเหตุ

๓. หลังเกิดเหตุ

๑. ครูที่ปรึกษา ติดตามอาการนักเรียน สอบถามความต้องการความช่วยเหลือ ด้านใด

๒. หัวหน้าอาคารตรวจสอบมาตรการเฝ้าระวังในจุดพื้นที่เสี่ยงเกิดเหตุว่ามีปัญหาในส่วนใด

นายติณณ์ แจ่มชัดใจ	หัวหน้าอาคาร ๑
นางสมรวย แซ่กู่	หัวหน้าอาคาร ๒
นายอภิสิทธิ์ อัสซพันธ์	หัวหน้าอาคาร ๓
นางจุฑามาศ อวิคุณประเสริฐ	หัวหน้าอาคาร ๔
นายกฤษณูชา อ่วมสน	หัวหน้าอาคาร ๕
นายประดิษฐ์ สลับแสง	หัวหน้าอาคาร ๖

๓. นำข้อมูลเป็นตัวอย่าง ให้บุคลากร และนักเรียนได้พึงระวังตนเองให้มากขึ้น

๔.๙ ภาวะทุพโภชนาการ

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภาวะทุพโภชนาการ

๑.๑ การเฝ้าระวังโภชนาการเชิงระบบ

- ดำเนินการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และคำนวณดัชนีมวลกาย (BMI) อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง
- บันทึกข้อมูลในแบบบันทึกภาวะโภชนาการของนักเรียน เพื่อการติดตามอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำทะเบียนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กผอม เตี้ย อ้วน หรือขาดสารอาหาร เพื่อเตรียมแผนรองรับ

๑.๒ การส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมโภชนาการที่เหมาะสม

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องโภชนาการผ่านรายวิชาสุขศึกษา วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรายวิชาต่าง ๆ
- ส่งเสริมการบริโภคอาหารกลางวันที่สะอาด ปลอดภัย และครบ ๕ หมู่
- จัดกิจกรรม “อาหารดี ชีวิตมีสุข” ให้ความรู้ผ่านสื่อ บอร์ดนิเทศ หรือกิจกรรมชมรมสุขภาพ

๑.๓ การบริหารจัดการอาหารในโรงเรียน

- ควบคุมคุณภาพอาหารกลางวันทั้งด้านโภชนาการ ความสะอาด และความเพียงพอ
- ตรวจสอบร้านค้าภายในโรงเรียน ไม่ให้จำหน่ายอาหารที่ไม่มีประโยชน์ เช่น ขนมกรุบกรอบ น้ำหวานหรือน้ำอัดลม
- จัดอบรมให้ความรู้แม่ครัว ผู้ประกอบการอาหาร ให้เข้าใจหลักโภชนาการอาหารวัยเรียน

๑.๔ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

- บูรณาการกับสำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในการคัดกรองสุขภาพ
- ประสานผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอาหารของบุตรหลาน
- สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างครูประจำชั้น ครูพยาบาล และฝ่ายบริหารในสถานศึกษา

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภาวะทุพโภชนาการ

๒.๑ การตรวจพบและประเมินสถานการณ์

- ครูประจำชั้นหรือครูพยาบาลแจ้งหน่วยงานภายใน เมื่อพบว่านักเรียนมีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ หรือแสดงอาการผิดปกติ
- ตรวจยืนยันภาวะโภชนาการโดยใช้เกณฑ์ของกรมอนามัย และจัดระดับความรุนแรง (เบา-กลาง-รุนแรง)

๒.๒ การจัดการและดูแลเบื้องต้น

- จัดเมนูอาหารเฉพาะราย ร่วมกับครัวโรงเรียน เช่น เสริมข้าวต้มหมู ไข่ต้ม หรือนมถั่วเหลือง
- แจกอาหารเสริม เช่น เวย์โปรตีน ไข่ไก่ หรือนมผง ร่วมกับงบประมาณจากกองทุนโภชนาการ (ถ้ามี)
- ให้คำแนะนำทางโภชนาการกับนักเรียนและผู้ปกครองในเชิงลึก โดยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

๒.๓ การดูแลด้านสุขภาพจิตและสังคม

- ให้การสนับสนุนทางจิตใจ ไม่ซ้ำเติมหรือตีตรานักเรียน
- ครูและเพื่อนนักเรียนควรส่งเสริมกำลังใจและลดความรู้สึกแปลกแยกของเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ
- กรณีรุนแรง ให้พิจารณาส่งต่อไปยังหน่วยงานด้านสุขภาพ หรือโรงพยาบาลในพื้นที่
 - สำนักงานสาธารณสุข อำเภอบ้านโป่ง ๐๓๒-๒๐๑-๔๓๗
 - โรงพยาบาลบ้านโป่ง ๐๓๒-๒๑๑-๐๓๗
 - โรงพยาบาลชานคามิลโล บ้านโป่ง ๐๓๒-๒๑๑-๑๔๓

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภาวะทุพโภชนาการ

๓.๑ การติดตามผลและประเมินซ้ำ

- ประเมินภาวะโภชนาการของนักเรียนที่เคยมีปัญหาเดือนละ ๑ ครั้ง จนกว่าจะเข้าสู่เกณฑ์ปกติ
- บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของแต่ละรายในแฟ้มประวัติสุขภาพ

๓.๒ การดำเนินงานด้านโภชนาการต่อเนื่อง

- ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมโภชนาการ เช่น โครงการ “นมเพิ่มพลัง” หรือ “ข้าวกล้องทุกวันศุกร์”
- ประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อให้ความร่วมมือในการดูแลด้านอาหารที่บ้าน

๓.๓ การสรุปบทเรียนและปรับปรุงแผน

- จัดประชุมทีมงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- สรุปรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหารสถานศึกษา และส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความเหมาะสม

การประเมินภัยที่เสี่ยงสูงของโรงเรียน ๕ อันดับแรก

โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ มีการค้าขายที่แข่งขันสูง และเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญระหว่างจังหวัดราชบุรีกับจังหวัดกาญจนบุรี ลักษณะทางภูมิศาสตร์และบริบททางสังคมของพื้นที่ดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทั้งด้านโอกาสและความเสี่ยง

ด้วยเหตุนี้ การประเมินความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกัน รับมือ และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิต ทรัพย์สิน และการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงได้ประเมินความเสี่ยงภัยสูงสุด ๕ อันดับดังนี้

อันดับ	ภัย
๑	แผ่นดินไหว
๒	การก่อวินาศกรรม
๓	จลาจล
๔	การคุมคามทางเพศ
๕	การพนัน

ช่องทางการติดต่อสื่อสารของสถานศึกษา

๑. ระบบสื่อสารหลัก คือ ระบบที่มีการใช้งานโดยทั่วไปของโรงเรียน เป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงาน หรือระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนได้จัดเตรียมไว้ให้พร้อมใช้ติดต่อสื่อสารตลอดเวลาและเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นในการบริหารจัดการเมื่อเกิดเหตุ

โทรศัพท์

๑. ที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง

๒. สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง

๓. สถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง

๔. โรงพยาบาลบ้านโป่ง

๕. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดราชบุรี

๖. เทศบาลเมืองบ้านโป่ง

๒. ระบบสื่อสารรอง คือ ระบบสื่อสารที่มีใช้โดยทั่วไปและใช้ควบคู่กับระบบสื่อสารหลักเป็นช่องทางเสริมในการติดต่อสื่อสาร หรือในกรณีที่ระบบสื่อสารหลักใช้งานไม่ได้ โดยโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงจัดให้มีระบบสื่อสารรองให้สามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้อย่างทั่วถึง

ช่องสื่อสารวิทยุสมัครเล่นโรงเรียน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือเหตุภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ แผ่นดินไหว หรืออุบัติเหตุการตอบสนองอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพคือปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน การดำเนินการเหล่านี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับโรงเรียนเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ที่มีหน้าที่เฉพาะทางในการช่วยเหลือ ควบคุมสถานการณ์ และฟื้นฟูความปลอดภัยหลังเหตุการณ์ การเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านี้ จะช่วยให้โรงเรียนสามารถวางแผนเผชิญเหตุได้อย่างเป็นระบบ ประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมทั้งในระดับผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ให้สามารถรับมือกับเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงได้จัดทำข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดต่อประสานงานดังนี้

ที่	ภัย	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
๑	การล่องละเมิดทางเพศ	สภ.บ้านโป่ง รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๒	การทะเลาะวิวาท	สภ.บ้านโป่ง รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๓	การก่อกวนรังแก	รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๔	การชุมนุมประท้วงและการจลาจล	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๕	การก่อวินาศกรรม	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๖	การระเบิด	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๗	สารเคมีและวัตถุอันตราย	สภ.บ้านโป่ง ทม.บ้านโป่ง ที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖ ๐๓๒-๒๑๑๑๑๔ ๐๓๒-๒๒๑๐๐๑
๘	การล่อลวง ลักพาตัว	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๙	แผ่นดินไหว	สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง	๐๓๒-๒๑๑๐๐๕
๑๐	อุทกภัย	สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง	๐๓๒-๒๑๑๐๐๕
๑๑	वादภัย	สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง	๐๓๒-๒๑๑๐๐๕
๑๒	ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง	สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง ทม.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๑๑๐๐๕ ๐๓๒-๒๑๑๑๑๔
๑๓	ภัยจากยานพาหนะ	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๑๔	ภัยจากการจัดกิจกรรม	สภ.บ้านโป่ง รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๑๕	การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง	พม.ราชบุรี	๐๓๒-๓๓๗๖๒๐
๑๖	การคุกคามทางเพศ	รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๑๗	การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๑๘	ภาวะจิตเวช	รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๒๘๔๑

ที่	ภัย	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
๑๙	ติดเกม	รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๒๐	ยาเสพติด	สภ.บ้านโป่ง รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๒๑	โรคระบาดในมนุษย์	รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๒๒	ภัยไซเบอร์	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๒๓	การพนัน	สภ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๘๘๖
๒๔	มลภาวะเป็นพิษ	ทม.บ้านโป่ง ที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง	๐๓๒-๒๑๑๑๑๔ ๐๓๒-๒๒๑๐๐๑ ๐๓๒-๒๑๑๐๐๕
๒๕	โรคระบาดในสัตว์	ที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง สถานีดับเพลิงบ้านโป่ง รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๑๐๐๑ ๐๓๒-๒๑๑๐๐๕ ๐๓๒-๒๒๒๘๔๑
๒๖	ภาวะทุพโภชนาการ	รพ.บ้านโป่ง	๐๓๒-๒๒๒๘๔๑

ภาคผนวก

ภาพ การซักซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหว

ภาพ อบรมและชักซ้อมแผ่นดินไหวครูและบุคลากร

ภาพ อบรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรการฝึกอบรมนักเรียนให้มรทักษะการเผชิญ
เหตุแผ่นดินไหวและภัยพิบัติ

ภาพ การซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ วึ่ง ชอน สู้